

IJA # 511

משניות סדר נשים

Mishnayot Seder Nashim

Alṭaras, Dayid

Livorno, 5605 (1844 or 1845)

משניות

דף

מסכת

בית דין אדם אומר משנה
היה ברובת פנייה וכו' כל מינו
בית דין אדם אומר משנה
אין פנייה וכו' כל מינו
בית דין אדם אומר משנה
אין פנייה וכו' כל מינו

בית דין אדם אומר משנה
אין פנייה וכו' כל מינו
בית דין אדם אומר משנה
אין פנייה וכו' כל מינו

חלק שלישי
חלק שלישי

ש

ש

ש

סע ליוניני גמ

גמ קטנה גמס ל"ק

העירי כמות המדינה

גמים וכו' גמס

Handwritten text in Hebrew script, likely a list of contents or a table of contents, covering the right page of the manuscript. The text is arranged in vertical columns and is partially obscured by the texture of the paper.

משניות

סדר

נשים

כזה ראה וחדש **משנה** שלמה שנינו הלא
היא כרב"ת מעשה ידי אמן עם כל חילופי
נרמזות אשר בנה אצלם ציון הרב דוד
אלטאראם ז"ל. ואחרון חביב ספר יצירה
וחפלת אליה הנביא זיע"א בא יבא ברנה
ולע"ע ליוקר מציאותו נרפסו ביהר שאת ובהנהח
מוקקת שבעתים על ידי מרקקים זהירים ובקיאים
במלאכת שמים ישלח עזרתו מקדש ויחיינו מיומים :

חלק שלישי

פה ליוורנו זעא

כסנת שישה משמתס לפ"ק

סיר אליעזר מנחם אוטולינגי הי"ו

מרפס ומוכר כפרים

תפלה קודם לימוד המשנה

לשם יחוד קדשא כריך הוא ושכינתיה בדחילו ורחימו ליחדא
שם יה כוה ביחודא שלים פשם כל ישראל ולאקמא
שכנתא מעפרא הרי אנו קוראים משנה
שהיא סוד ניו של שמך הגדול והנורא והיא אותיות משה עם
נון הרומזת לפינה ומשרה גימטריא רצון והוא שם הויה
במילוי יודין ברבועו ושם אהיה במילוי יודין להוריד שפע
מהא הראשונה לוי בכח שלשה אהיה במילוי יודין
דאלפין ורהה"ן שהם תמשה יודין שהם סוד תמשים שערי
כינה הנקראת משנה (כסקורין סדר נסים יאמר כד) והרי אנו
קוראים בסדר נשים (סוהא כנגד תפארת דנוקבא דיגורא וכמינה
אמלעית סל כלי צבאות) :

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתזכר רוחנו
ונפשנו שיהיו ראויים לעורר מיין נקבין על ידי קריאת
המשנה הזאת ונזכה לבחינת נשמה דבראיה אותיות משנה
ויעלו הניצוצות שנפלו בהוך הקלפות בחטא ועון קרי ותכפר
על גילוי עריות ועל נדרים ונדבות ונזירות ושכועת שוא ושקר
בזכות סדר נשים ואל יעכב שום חטא ועון והרהור רע את
למוד המשנה הזאת (כסכת ויום טוב יאמר ומנן עלינו ולא יאמר ומכפר
וכו' ואל יעכב וכו') ויהי נועם יהוה אלהינו עלינו ומעשה ידינו
כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו :

תפלת ר' נחמיה בן הקנה שחיוב לאומרה כל הכנסם לבית המדרש ללמד
יהי רצון מלפניך יהוה אלהי שלא יארע דבר תקלה על ידי
ולא אכשל בדבר הלכה וישמחו בי חבירי ולא אימר על
טהור טמא ולא על טמא טהור ולא על סתם אסור ולא על
אסור סתם ולא יבשלו חבירי בדבר הלכה ואשמת בהם :

וסה"י זנוק"ל ה"ב הומר אחר תפלה זו סני פסוקים אלו

כי יהוה ומן חקמה מפיו רעת ותכונה :

בל סיני ואבישמה נפלאות מתורתך :

הנני

כתוב בספר תולדות חיים כספותח הספר ללמוד בו יאמר

הנני רוצה ללמוד כדו שיביאני תלמיד זה לידי מעשה ולידי
מדות ישרות ולידי ידיעת התורה והריני עושה לשם
יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה ברחילו וברחמיו ויהי נועם
יהוה אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו
כוננהו :

אלו הן ראשי תיבות הכתובים בספר הזה

דב"ש	דברי בית שמאי
בש"א	בית שמאי אומרים
דב"ה	דברי בית הלל
בה"א	בית הלל אומרים
ר	רבי
ד"ר	דברי רבי
א"ר	אמר רבי
וחב"א	וחכמים אומרים

משניות סדר נשים

יש בו ז' מסכתות וזהו סדרן כפי דעת בעל כף נחת
א יבמות יז פרקים ב כתובות יג פרקים ג קדושין יב פרקים ד נטין
ט פרקים ה סוטה ט פרקים ו נדרים יא פרקים ז נזיר ט פרקים
בין הכל ע"א פרקים :

אכל לפי תי"ט הסדר כך הוא יבמות כתובות נדרים נזיר סוטה
נטין קדושין אכל הר"ם סידר נטין אחר נזיר ואלו ואלו דברי
אלהים חיים :

מסכת יבמות

יום יוד

פרק א חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן *
 וצרות צרותיהן מן החליצה ומן היבום *
 עד סוף העולם ואלו הן בתו ובת בתו * ובת
 בנו ובת אשתו ובת בנה ובת בתה * חמותו *
 ואם חמותו * ואם חמיו ואחותו מאמו ואחות
 אמו ואחות אשתו ואשת אחיו מאמו ואשת
 אחיו שלא היה בעולמו * ובתו * הרי אלו
 פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה
 ומן היבום עד סוף העולם * וכלן אם מתו * או
 מיאנו * או נתגרשו * או שנמצאו אילוניות *
 צרותיהן מתרות ואי אתה יכול לומר בחמותו
 (ובאם חמותו) ובאם חמיו שנמצאו אילוניות
 או שמיאנו * כיצד פוטרות צרותיהן * היתה
 בתו * או אחת מכל העריות האלו * נשואה
 לאחיו * ולו אישה אחרת ומת * כשם שבתו
 פטורה כך צרתה פטורה * הלכה צרת בתו *
 ונשאת לאחיו השני * ולו אישה אחרת ומת *
 כשם שצרת בתו פטורה * כך צרת צרתה
 פטורה * אפילו הן מאה * כיצד אם מרתו
 צרותיהן

צרותיהן מתרות * היתה בתו או אחת מכל
 העריות האלו נשואה לאחיו ולואשה אחרת
 מתה בתו אונתגרשה * ואחר כך מת אחיו *
 צרתה מתרת וכל היכולה למאן ולא מיאנה
 צרתה חולצת ולא מתלבמת : * שיש עריות
 חמורות מאלו * מפני שנשואות לאחרים
 צרותיהן מתרות * אמו * ואשת אביו * ואחות
 אביו ואחותו מאביו ואשת אחי אביו * ואשת
 אחיו מאביו : * ב"ש מתירין הצרות לאחין *
 וב"ה אוסרין חלצו * ב"ש פוסלין מן הכהונה *
 וב"ה מכשירין * נתלבמו ב"ש מכשירין * וב"ה
 פוסלין אף על פי שאלו (אוסרין ואדו מתירין
 אלו) פוסלין ואלו מכשירין * לא נמנעו ב"ש
 מלשאנשים מבית הלל * וראו בה מבית
 שמאי * כל הטהרות והטמאות שהיו אלו
 מטהרין ואלו מטמאין * לא נמנעו עושין
 טהרות אלו על גבי אלו :

פ"ק ב כיצד אישת אחיו שלא היה בעולמו *
 שני אחים ומת אחד מהם * ונולד להן
 אחיו אחר כך יבם השני את אישת אחיו ומת
 הראשונה יוצאה משום אישת אחיו שלא

6 לית טלמקא כותיה כ"ו

היה

היה בעולמו והשניה משום צרתה עשה בה
 מאמר ומת * שניה חולצת ולא מתלבמת *
 שני אחים ומת אחד מהן * ויבם השני את
 אישת אחיו * ואחר כך נולד להן אח ומת *
 הראשונה יוצאה משום אישת אחיו שלא
 היה בעולמו והשניה משום צרתה עשה בה
 מאמר ומת * השניה חולצת ולא מתלבמת *
 רבי שמעון אומר מיבם לאיזו מהן שירצה *
 או חולץ לאיזו מהן שירצה : * כלל אמרו
 ביבמה * כל שהיא אסורה אסור ערוה לא
 חולצת ולא מתלבמת * איסורה אסור מצוה
 ואסור קדושה * חולצת ולא מתלבמת *
 אחותה שהיא יבמתה * חולצת או מתלבמת :
 אסור מצוה שניות מדברי סופרים * אסור
 קדושה אלמנה לכהן גדול * גרושה וחלוצה
 לכהן הדיוט * ממזרת ונתינה לישראל * ובת
 ישראל לנתין וממזר : * מי שיש לו אח מכל
 מקום זוקק את אישת אחיו ליבום * ואחיו לכל
 דבר * חוץ ממי שיש לו מן השפחה ומן
 הנכרית * מי שיש לו בן מכל מקום * פוסר
 אישת אביו מן היבום * וחייב על מכתו ועל

קללתו

ח מסוף חסור

קללתו וּבְנוּ לְכָל דָּבָר * חוּץ מִמִּי שִׁישְׁלוּ מִן
הַשִּׁפְחָה וּמִן הַנְּכָרִית : י מי שִׁקְדַּשׁ אַחַת
מִשְׁתֵּי אַחִיּוֹת וְאִינוּ יוֹדְעֵי אִיזוּ מֵהֵן קִדְּשׁ נֹחֵן
גִּט לֹזוּ וְגִט לֹזוּ * מִתּוֹ וְלוֹ אֶחָד חוּלֵץ
לְשִׁתִּיהֶן הָיוּ לוֹ שְׁנַיִם אֶחָד חוּלֵץ וְאֶחָד מִיבֵם
קִדְּמוּ וּבְנָסוּ * אֵין מוֹצִיאִין מִידָם : י שְׁנַיִם
שִׁקְדְּשׁוּ שְׁתֵּי אַחִיּוֹת * זֶה אֵינוּ יוֹדְעֵי אִיזוּ קִדְּשׁ *
וְזֶה אֵינוּ יוֹדְעֵי אִיזוּ קִדְּשׁ * זֶה נוֹתֵן שְׁנֵי גִטִּין * וְזֶה
נוֹתֵן שְׁנֵי גִטִּין מִתּוֹ לְזֶה אֶחָד וְלְזֶה אֶחָד חוּלֵץ
לְשִׁתִּיהֶן יוֹזֵה חוּלֵץ לְשִׁתִּיהֶן * לְזֶה אֶחָד וְלְזֶה
שְׁנַיִם * הַיְחִיד חוּלֵץ לְשִׁתִּיהֶן * וְהַשְּׁנַיִם אֶחָד
חוּלֵץ * וְאֶחָד מִיבֵם קִדְּמוּ וּבְנָסוּ * אֵין מוֹצִיאִין
מִידָם לְזֶה שְׁנַיִם וְלְזֶה שְׁנַיִם אַחִיו שֶׁלֹּזֶה חוּלֵץ
לְאַחַת * וְאַחִיו שֶׁל זֶה חוּלֵץ לְאַחַת * אַחִיו שֶׁל
זֶה מִיבֵם חִלּוּצָתוֹ שֶׁל זֶה * וְאַחִיו שֶׁל זֶה מִיבֵם
חִלּוּצָתוֹ שֶׁל זֶה קִדְּמוּ שְׁנַיִם וְחִלְצוּ * לֹא יִבְמוּ
הַשְּׁנַיִם * אֶלָּא אֶחָד חוּלֵץ וְאֶחָד מִיבֵם * קִדְּמוּ
וּבְנָסוּ * אֵין מוֹצִיאִין מִידָם : ה מְצוּרָה בְּגֵדוֹל
לִיבֵם * וְאִם קִדְּשׁוּ וְזָכָה הַנְּטֵעֵן עַל הַשִּׁפְחָה
וְנִשְׁתַּחֲרַרְהָ אִו עַל הַנְּכָרִית וְנִתְגַּדְּרָה * הָרִי זֶה
לֹא יִבְנוּס * וְאִם כָּנַס אֵין מוֹצִיאִין מִידוֹ * הַנְּטֵעֵן

על

עַל אִשְׁתּוֹ אִישִׁי וְהוֹצִיאָהּ מִתַּחַת יָדוֹ * אָף עַל
פִּי שְׂכָנָם יוֹצִיא : ט הַמְבִיא גִּט מִמְדִּינַת הַיָּם
וְאָמַר בְּפָנָי נִכְתָּב וּבְפָנָי נִחְתָּם * לֹא יִשָּׂא אֶת
אִשְׁתּוֹ * מִתְּהַרְגָתוֹי הַרְגָנָהוּ * לֹא יִשָּׂא אֶת
אִשְׁתּוֹ * רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַרְגָתוֹ לֹא תִּנְשָׂא
אִשְׁתּוֹ * הַרְגָנָהוּ תִּנְשָׂא אִשְׁתּוֹ * הַחֲכָם שֶׁאָסַר
אֶת הָאִשָּׁה בְּגֵדָה עַל בְּעֻלָּהּ * הָרִי זֶה לֹא
יִשָּׂאָה * מִיָּאָה אוֹ שִׁחְלָצָה בְּפָנָיו יִשָּׂאָה *
מִפְּנֵי שֶׁהוּא בֵּית דִּין * וְכֹלָם שֶׁהָיוּ לָהֶם נָשִׁים
וּמִתּוֹ * מוֹתְרוֹת לְנִשְׂאָה לָהֶם * וְכֹלָן שֶׁנִּשְׂאוּ
לְאַחֵרִים וְנִתְגַּדְּרָשׁוּ * אוֹ שֶׁנִּתְאַדְּמָנוּ * מוֹתְרוֹת
לְנִשְׂאָה לָהֶן * וְכֹלָן מוֹתְרוֹת לְכִנְיָהֶם * אִו
לְאַחֵיהֶם :

פִּרְקֵי אַרְבַּעָה אַחִין * שְׁנַיִם מֵהֵן נִשְׂוֵאִים שְׁתֵּי
אַחִיּוֹת * וּמִתּוֹ הַנְּשׂוֹאִים אֶת הָאַחִיּוֹת *
הָרִי אֵלּוֹ חוּלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְמוֹת * וְאִם קִדְּמוּ
וּבְנָסוּ * יוֹצִיאֵו * רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר בֵּית שְׁמַאי
אוֹמְרִים יְקִימוּ וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים יוֹצִיאֵו :
ב הֵיטָה אַחַת מֵהֵן אֲסוּרָה עַל אֶחָד אֲסוּר
עֲרוּהָ אֲסוּר בְּהוֹמֹתָהּ בְּאַחֹתָהּ * וְהַשְּׁנֵי אֲסוּר
בְּשִׁתִּיהֶן * אֲסוּר מְצוּרָה וְאֲסוּר קְרוּשָׁה * חוּלְצָת

ולא מת'יבמת : היתה אחת מהן אסורה על זה אסור ערוה * והשניה אסורה על זה אסור ערוה * האסורה לזה מתרת לזה * והאסורה לזה מתרת לזה * וזו היא שאמרו אחותה כשהיא יבמתה * או חולצת או מת'יבמת : ר' שלשה אחים * שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתח' או אשה ובת בתה * או אשה ובת בנה * הרי אלו חולצות ולא מת'יבמות * ורבי שמעון פוטר * היתה אחת מהן אסורה עליו אסור ערוה אסור בה ומותר באחותה * אסור מצוה או אסור קדושה * חולצת ולא מת'יבמת : ה' שלשה אחין שנים (מהן) נשואים שתי אחיות ואחד מפנה * מת אחד מבעלי אחיות ועשה (בה) מפנה מאמר ואחר כך מת אחיו השני בית שמאי אומרים אשתו עמו והלה תצא משום אחות אשה * ובית הלל אומרים מוציא את אשתו בגט ובחליצה * ואשת אחיו בחליצה * זו היא שאמרו אוי לו על אשתו * ואוי לו על אשת אחיו : י שלשה אחין * שנים מהן נשואין שתי אחיות * ואחד נשוי נכרית * מת אחד מבעלי אחיות * וכנס

נשוי

נשוי נכרית את אשתו ומת הראשונה יוצאה משום אחות אשה ושניה משום צרתה עשה בה מאמר ומת * נכרית חולצת ולא מת'יבמת * שלשה אחים * שנים מהם נשואים שתי אחיות * ואחד נשוי נכרית * מת הנשוי נכרית * וכנס אחד מבעלי אחיות את אשתו * ומת * הראשונה יוצאה משום אחות אשה * ושניה משום צרתה * עשה בה מאמר ומת * נכרית חולצת ולא מת'יבמת : י שלשה אחים שנים מהם נשואים שתי אחיות ואחד נשוי נכרית * מת אחד מבעלי אחיות * וכנס נשוי נכרית את אשתו ומתה אשתו של שני ואחר כך מת נשוי נכרית * הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעשה אחת * שלשה אחים שנים מהן נשואין שתי אחיות * ואחד נשוי נכרית * גרש אחד מבעלי אחיות את אשתו ומת נשוי נכרית * וכנסה המגרש ומת זו היא שאמרו וככלן שמתו או נתגרשו צרותיהן מתרות : וכלן שהיו בהן קדושין * או גרושין בספק * הרי אלו (צרות) חולצות

ולא

א סרומס הראשונה לכבולה רפ"י * ב הלל פנים לכבולין ב"י רפ"י ופ"י * גבשו הסכים כלומר לכבולין דו פ"י * דרופא ופנים ט"ס * חקם כ"ל לפי גרסתם יראשונים

ולא מת'במות * כיצד ספק קדושין * זרק לה
 קדושין * ספק קרוב לו * ספק קרוב לה * זהו
 ספק קדושין * ספק גירושין כתב בכתב ידו *
 ואין עליו עדים * יש עליו עדים ואין בו זמן *
 יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד * זהו ספק
 גירושין * ה' שלשה אחין נשואין שלש נכריות
 ומת אחד מהן ועשה בה השני מאמר ומת *
 הרי אלו חולצות ולא מת'במות * שנאמר
 ומת אחד מהם * יבמה יבא עליה * שעליה
 זקת יבם אחד * ולא שעליה זקת שני
 יבמין * רבי שמעון אומר מיבם לאי זו
 שירצה * וחולץ לשניה * שני אחין נשואים
 לישתי אחיות ומת אחד מהן * ואחר כך מתה
 אשתו של שני * הרי זו אסורה עליו עולמית *
 הואיל ונאסרה עליו ישעה אחרת * י שנים
 שקדשו שתי נשים ובשעת כניסתן לחפה *
 החליפו את של זה לזה ואת של זה לזה * הרי
 אלו חייבים משום אשת איש * ואם היו אחין *
 משום אשת אח * ואם היו אחיות משום אשה
 אל אחותה * ואם היו נדות משום נדה *
 ומפרישין אותן לרשה חדשים שמא מעברות

הן

הן * ואם היו קטנות שאינן ראויות לילד *
 מחזירין אותן מיד * ואם היו כהנות נפסלו
 מן התרומה :

פירי החולץ ליבמתו ונמצאת מעברת וילדה
 בזמן שהולד של קימא * הווא מותר
 בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו * ולא
 נפסלה מן הכהונה אין הולד של קימא * הוא
 אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו
 ופסלה מן הכהונה : * הכונס את יבמתו *
 ונמצאת מעברת וילדה * בזמן שהולד של
 קימא יוציא וחייבין בקרבן ואם אין הולד של
 קימא יקיים ספק בן השעה לראשון * ספק בן
 שבעה לאחרון יוציא והולד פוטר * וחייבין
 באשם תלווי : * שומרת יבם שנפלוליה נכסים
 מודים בית שמאי ובית הלל שמוכרת ונותנת
 וקיים * מתה * מה יעשו בכתובתה ובנכסים
 הנכנסים ויוצאין עמה * בש"א יחרוקו יורשי
 הבעל עם יורשי האחובה * נכסים בחזקתן
 כתובה בחזקת יורשי הבעל * נכסים הנכנסים
 ויוצאים עמה בחזקת יורשי האב : * כנסה הרי

היא

א פסק הלכה דלמינו חייב קרבן על פסק הזה . ב ונסק פלכש בכסו פלן כרוז מולקו חזילו לכ"ט .

היא כאשתו לכל דבר * ובלבד שתהא כתובתה על נכסי בעלה הראשון * מצורה בגדול ליבם לא רצה מהלכין על כלה אחים לא רצו חוזרין אצל גדול * ואומרים לו עליך מצוה * או חלוץ או יבם * תלה בקטן עד שיגדיל או בגדול עד שיבא ממדינת הים או בחרש או בשוטה * אין שומעין לו * אלא אומרים לו עליך מצוה * או חלוץ או יבם * החולץ ליבמתו הרי הוא כאחד מן האחים לנחלה * ואם יש שם אב הנכסים של אב הכונס את יבמתו זכה בנכסים של אחיו רבי יהודה אומר בין כך ובין כך אם יש שם אב הנכסים של אבי החולץ ליבמתו * הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו * הוא אסור באמה * ובאם אמה ובאם אביה * ובבתה * ובבת בתה * ובבת בנה * ובאחותה בזמן שהיא קיימת * והאחים מותרין * והיא אסורה באביו * ובאבי אביו * (ובאבי אמו) * ובכנו * ובבן בנו * באחיו * ובבן אחיו * מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו * ואסור בצרת קרובת חלוצתו * החולץ ליבמתו * ונשא אחיו את

אחותה

אחותה ומת * חולצת ולא מת יבמת * וכן המגרש את אשתו * ונשא אחיו את אחותה ומת * הרי זו פטורה מן החליצה ומן היבום * שומרת יבם שקדש אחיו את אחותה משום ר' יהודה (בן בתירא) אמרו אומרים לו המתן עד שיעשה אחיך הגדול מעשה * חלץ לה אחיו או כנסת * יכנס את אשתו * מתה היבמה יכנס את אשתו * מת יבם * וציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה * היבמה לא תחרוץ ולא תתיבם עד שיהיו לה שלשה חדשים * וכן שאר כל הנשים לא יתארסו ולא ינשאו עד שיהיו להן שלשה חדשים * אחד בתולות ואחד בעולות אחד גרושות ואחד אלמנות * אחד נשואות ואחד ארוסות * רבי יהודה אומר הנשואות יתארסו והארוסות ינשאו * חוץ מן הארוסות שביהודה מפני שלבו גס בה * רבי יוסי אומר כל הנשים יתארסו * חוץ מן האלמנה מפני האבול * ארבעה אחים נשואים ארבע נשים ומתו * אם רצה הגדול שבהם ליבם את כלן * הרשות בידו * מי שהיה נשוי שתי נשים

ומת

אם כיון כפי קצת ד' מלחין וכו'

ומת * ביאתה או חליצתה של אחת מהן *
 פוטרת צרתה * היתה אחת כשרה ואחת
 פסולה אם היה חולץ חולץ לפסולה ואם היה
 מיבם מיבם לפשרה * י המחזיר גרושתו *
 והנושא חלוצתו * והנושא קרובת חלוצתו *
 יוציא והולד ממזר * דברי רבי עקיבא *
 וחכמים אומרים אין הולד ממזר * ומודים
 בנושא קרובת גרושתו שהולד ממזר *
 י איזהו ממזר * כל שאר בשר שהווי בלא
 יבא דברי רבי עקיבא שמעון התימני אומר
 כל שחיבין עליו ברת בידי שמים * והלכה
 בדבריו * רבי יהושע אומר כל שחיבין עליו
 מיתת בית דין * אמר רבי שמעון בן עזאי
 מצאתי מגלת יוחסין בירושלם וכתוב בה
 איש פלוני ממזר מאשת איש * לקים דברי רבי
 יהושע אשתו שמתה מותר באחותה גרשה
 ומתה מותר באחותה * נשאת לאחר ומתה
 מותר באחותה * יבמתו שמתה מותר
 באחותה * חלץ לה ומתה מותר באחותה *
 נשאת לאחר ומתה מותר באחותה *
 פירקה רבן גמליאל אומר אין גט אחר גט *
 ולא

אומא וכל שבות כלה יבא . כ ארבע קפו ור' פטעון סן עולוי אמר

ולא מאמר אחר מאמר * ולא בעילה
 אחר בעילה ולא חליצה אחר חליצה ויחבא
 יש גט אחר גט ויש מאמר אחר מאמר אבל
 לא אחר בעילה * ולא אחר חליצה כלום *
 י פיצד * עשה מאמר ביבמתו ונתן לה גט *
 צריכה הימנו חליצה * עשה מאמר וחלץ *
 צריכה הימנו גט * עשה מאמר ובעל * הרי זו
 כמצותה * נתן גט ועשה מאמר * צריכה גט
 וחליצה * נתן גט ובעל * צריכה גט וחליצה *
 נתן גט וחלץ * אין אחר חליצה כלום * חלץ
 ועשה מאמר * נתן גט ובעל * או בעל ועשה
 מאמר נתן גט וחלץ * אין אחר חליצה כלום *
 אחד יבמה אחת ליבם אחר ואחד שתי יבמות
 ליבם אחר * י פיצד * עשה מאמר בזו ומאמר
 בזו צריכות שני גיטין וחליצה מאמר בזו וגט
 בזו צריכה גט וחליצה מאמר בזו ובעל את
 זו צריכות שני גיטין וחליצה מאמר בזו וחלץ
 לזו * הראשונה צריכה גט * גט לזו וגט לזו *
 צריכות הימנו חליצה * גט לזו * ובעל את זו *
 צריכה גט וחליצה גט לזו ומאמר לזו * צריכה
 גט וחליצה גט לזו וחלץ לזו אין אחר חליצה
 כלום

T. III. 3 ג חליצה דל"ע ולית סלכמא כחתיים

כלום: ה' חליץ וחליץ או חליץ ועישה מאמר *
נתן גט ובעל * או בעל ובעל * או בעל ועישה
מאמר נתן גט וחליץ אין אחר חליצה כלום *
בין יבם אחד לשתי יבמות * בין שני יבמין
ליבמה אחת: י' חליץ ועישה מאמר * נתן גט
ובעל או בעל ועישה מאמר * ונתן גט וחליץ *
אין אחר חליצה כלום * בין בתחלה * בין
באמצע * בין בסוף * והבעילה בזמן שהיא
בתחלה אין אחריה כלום * באמצע ובסוף יש
אחריה כלום * רבי נחמיה אומר אחרת
בעילה ואחת חליצה בין בתחלה בין באמצע
בין בסוף * אין אחריה כלום:

פ"ק: הבא על יבמתו בין בשוגג * בין במזיד *
בין באנס * בין ברצון אפילו הוא שוגג
והיא מזידה * הוא מזיד והיא שוגגת * הוא
אנוס והיא לא אנוסה * היא אנוסה והוא לא
אנוס * אחד המערה ואחד הגומר קנה * ולא
חלק בין ביאה לביאה: י' וכן הבא על אחרת
מכל העריות שבתורה * או פסולות * כגון
אלמנה לכהן גדול * גרושה וחלוצה לכהן
הדיוט * ממזרת ונתינה לישראל * בת ישראל

לממזר ולנתין * פסלה * ולא חלק בין ביאה
לביאה: י' אלמנה לכהן גדול * גרושה וחלוצה
לכהן הדיוט * מן הארוסין לא יאכלו בתרומה
רבי אליעזר ורבי שמעון מכשירין נתארמלו
או נתגרשו מן הנשואין פסולות * מן הארוסין
כישרות: י' כהן גדול לא ישא אלמנה בין
אלמנה מן הארוסין * בין אלמנה מן הנשואין
ולא ישא את הבוגרת * ר' אליעזר ור' שמעון
מכשירין בבוגרת * לא ישא את מבת עץ *
אדם את האלמנה ונתמנה להיות כהן גדול
יבנוס * ומעשה ביהוושע בן נמלא * שקדש את
מרתא בת ביתוס ומנהו המלך להיות כהן
גדול וכנסה * שומרת יבם שנפלה לפני כהן
הדיוט * ונתמנה להיות כהן גדול אף על פי
שעשה בה מאמר הרי זה לא יבנוס כהן גדול
שמת אחיו חולץ ולא מיבם: ה' כהן הדיוט
לא ישא אילונית * אלא אם כן יש לו אשה
ובנים * רבי יהודה אומר אף על פי שיש לו
אשה ובנים * לא ישא אילונית * שהיא זונה
האמורה בתורה * וכן אין זונה אלא גיורת
ומי שחררת * ושגבעלה בעילת זנות: י' לא

יבטל אדם מפריה ורביה * אלא אם כן יש לו
בנים * בית שמאי אומרים שני זכרים * ובית
הלל אומרים זכר ונקבה שנאמר זכר ונקבה
בראם * נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא
ילדה * אינו רשאי לבטל * גירשה מותרת
לנשא לאחר * ורשאי השני לשהות עמה
עשר שנים ואם הפילה מונה משעה שהפילה
האיש מצוה על פריה ורביה אבל לא האשה *
רבי יוחנן בן ברוקא אומר על שניהם הוה
אומר * ויברך אותם אלהים ויאמר להם
אלהים פרו ורבו :

פיקו ארמנה לכהן גדול * גרושה וחלוצה
לכהן הדיוט * הכניסה לו עבדי מלוג
ועבדי צאן ברזל * עבדי מלוג לא יאכלו
בתרומה * עבדי צאן ברזל יאכלו *
ואלו הן עבדי מלוג * אם מתו מתו לה * ואם
הותירו הותירו לה * אף על פי שהוא חייב
במזונות * הרי אלו לא יאכלו בתרומה ואלו
הן עבדי צאן ברזל * אם מתו מתו לו ואם
הותירו הותירו לו * והואיל והוא חייב
באחריותן הרי אלו יאכלו בתרומה * בת

ישראל שנשאת לכהן * והכניסה לו עבדים *
בין עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל הרי אלו
יאכלו בתרומה ובת כהן שנשאת לישראל
והכניסה לו בין עבדי מלוג בין עבדי צאן
ברזל הרי אלו לא יאכלו בתרומה * בת
ישראל שנשאת לכהן ומת והניחה מעברת
לא יאכלו עבדיה בתרומה מפני חלקו של
עבר * שהעבר פוסל ואינו מאכיל דברי רבי
יוסי * אמרו לו מאחר שהעדת לנו על ברת
ישראל לכהן אף בת כהן לכהן ומת והניחה
מעברת * לא יאכלו עבדיה בתרומה מפני
חלקו של עבר * והעבר * והיבם * והארוסין *
והחרש וכן תשע שנים ויום אחד פוסלין ולא
מאכילין ספק שהוא בזתשע שנים ויום אחד *
ספק שאינו * ספק הביא שתי שערות * וספק
שלא הביא * נפל הבית עליו ועל בת אחיו *
ואין ידוע איזה מהן מת ראשון * צרתה חולצת
ולא מת יבמת * האונס והמפתה והשוטרה
לא פוסלים ולא מאכילים * ואם אינם ראויין
לבא בישראל הרי אלו פוסלין ביצר ישראל
שקא על בת כהן תאכל בתרומה * עברה

לא תאכל בתרומה * נחתך העבר במעיה
 תאכלי כהן שבא על בת ישראל לא תאכל
 בתרומה * עברה לא תאכל * ילדה תאכל
 נמצא כחו של בן גדול משל אב * העבר פוסל
 משום ביאה ואינו פוסל משום זרע כיצד בת
 ישראל לכהן * בת כהן לישראל וילדה הימנו
 בן * והלך הבן ונכבש על השפחה * וילדה
 הימנו בן * הרי זה עבר * היתה אסאביו בת
 ישראל לכהן * לא תאכל בתרומה * בת כהן
 לישראל * תאכל בתרומה * ממזר פוסל
 ומאביל * כיצד * בת ישראל לכהן * ובת כהן
 לישראל * וילדה הימנו בת והלכה הבת
 ונשאת לעבר או לנכרי * וילדה הימנו בן *
 הרי זה ממזר היתה אסאבית ישראל לכהן *
 תאכל בתרומה * בת כהן לישראל לא תאכל
 בתרומה * כהן גדול פעמים שהוא פוסל
 כיצד * בת כהן לישראל וילדה הימנו בת *
 והלכה הבת ונשאת לכהן * וילדה הימנו בן
 הרי זה ראוי להיות כהן גדול * עומד ומשמש
 על גבי המזבח * מאביל את אמו * ופוסל אם
 אמו וזאת אומרת לא ככני כהן גדול * שהוא

ו נפק ליה זיו בקהל עמו

פוסלני

פוסלני מן התרומה :

פרק ה הערל וכל הטמאים לא יאכלו
 בתרומה * נשיהן ועבדיהן יאכלו
 בתרומה * פצוע דבא וכרות שפכה הן
 ועבדיהן יאכלו * ונשיהן לא יאכלו * ואם לא
 ידעה משנעשה פצוע דבא וכרות שפכה הרי
 אלו יאכלו * איזהו פצוע דבא * כל שנפצעו
 הבעים שלו ואפילו אחת מהן וכרות שפכה
 כל שנכרת הגיד * ואם נשתיה מהעטרה
 אפילו כחוט השערה כשר * פצוע דבא וכרות
 שפכה מותרין בגיורת ומשחררת * ואינן
 אסורין אלא מלבא בקהל * שנאמר לא יבא
 פצוע דבא וכרות שפכה בקהל יהוה *
 עמוני ומואבי אסורים ואסורין אסור עולם *
 אבל נקבותיהם מותרות מיד * מצרי ואדומי
 אינם אסורין אלא עד שלשה דורות * אחד
 זכרים ואחד נקבות * רבי שמעון מתיר את
 הנקבות מיד * אר שמעון קל וחמר הדברים
 ומה אם במקום שאסר את הזכרים אסור
 עולם * התיר את הנקבות מיד * מקום שלא
 אסר את הזכרים * אלא עד שלשה דורות *
 אינו

אינו

אינו דין שנתיר את הנקבות מיד * אמרו לו
 אם הלכה נקבל ואם לדין יש תשובה * אמר
 להם לא כי הלכה אני אומר * ממזרין ונתנין
 אסורין * ואסורן אסור עולם אחד זכרים
 ואחד נקבות : ר אמר רבי יהושע שמעתי
 שהסרים חולץ וחולצין לאשתו ודהסרים
 לא חולץ ולא חולצין לאשתו * ואין לי
 לפרש * אמר רבי עקיבא אני אפרש * סרים
 אדם חולץ וחולצין לאשתו * מפני שהיתה לו
 שעת הכשר * סרים חמה לא חולץ ולא
 חולצין לאשתו * מפני שלא היתה לו שעת
 הכשר רבי אליעזר אומר לא כי * אלא סרים
 חמה חולץ וחולצין לאשתו * מפני שיש לו
 רפואה * סרים אדם לא חולץ ולא חולצין
 לאשתו * מפני שאין לו רפואה * העיד ר'
 יהושע בן בתירא על בן מגוסת שהיה
 בירושלם סרים אדם ויבמו את אשתו * לקים
 דר עקיבא דהסרים לא חולץ ולא מיבם *
 וכן אילונית לא חולצת ולא מתיבמת *
 הסרים שחלץ ליבמתו * לא פסלה בעלה
 פסלה * מפני שהיא בעילת זנות וכן אילונית

שחלצו

שחלצו לה אחין לא פסלוה בעלוה פסלוה *
 מפני שהיא בעילת זנות : י סרים חמה כהן
 שנשא בת ישראל מאכילה בתרומה * ר' יוסי
 ורבי שמעון אומרים אנדרוגינוס כהן שנשא
 בת ישראל מאכילה בתרומה * רבי יהודה
 אומר טומטום שנקרע ונמצא זכר לא יחלוץ
 מפני שהוא כסרים * אנדרוגינוס נושא אבל
 לא נשא * רבי אליעזר אומר אנדרוגינוס
 חיבים עליו סקילה בזכר :

פיקט יש מותרות לבעליהן ואסורות
 ליבמיהן * מותרות ליבמיהן ואסורות
 לבעליהן * מותרות לאלו ולא לו * ואסורות
 לאלו ולא לו * ואלו מותרות לבעליהן
 ואסורות ליבמיהן * כהן הדיוט שנשא את
 האלמנה ויש לו אח כהן גדול * חלל שנשא
 כשרה ויש לו אח כשר * ישראל שנשא בת
 ישראל וישלו אח ממזר ממזר שנשא ממזרת
 ויש לו אח ישראל מותרות לבעליהן ואסורות
 ליבמיהן : * ואלו מותרות ליבמיהן ואסורות
 לבעליהן * כהן גדול שקדש את האלמנה *
 ויש לו אח כהן הדיוט * כשר שנשא חללה *

ויש לו אח חלל * ישראל שנישא ממזרת ויש
 לו אח ממזר ממזר שנישא בת ישראל ויש לו
 אח ישראל * מותרות ליבמיהן ואטורות
 לבעליהן * אסורות לאלו ולא לו * כהן גדול
 שנישא את האלמנה * ויש לו אח כהן גדול
 או כהן הדיוט כשר שנישא חלדה ויש לו אח
 כשר * ישראל שנישא ממזרת * ויש לו אח ישראל
 ממזר שנישא בת ישראל * ויש לו אח ממזר *
 אסורות לאלו ולא לו * ושאר כל הנשים *
 מותרות לבעליהן וליבמיהן * שניות מדברי
 סופרים שניה לבעל ולא שניה ליבם * אסורה
 לבעל ומותרת ליבם * שניה ליבם ולא שניה
 לבעל * אסורה ליבם ומותרת לבעל שניה
 לזה ולזה * אסורה לזה ולזה * אין לה לה *
 כתובה ולא פירות ולא מזונות * ולא בלאות
 והודד כשר וכופין אותה להוציאה * אלמנה
 לכהן גדול * גרושה וחלוצה לכהן הדיוט *
 ממזרת ונתינה לישראל * בת ישראל לנתין
 ולממזר * יש להן כתובה * בת ישראל
 מאורסת לכהן * מעברת מכהן * שומרת יבם
 לכהן * וכן כהן לישראל * לא תאכל

בתרומה

בתרומה * בת ישראל מאורסת ללוי מעברת
 מלוי * שומרת יבם ללוי * וכן בת לוי
 לישראל לא תאכל במעשרי בת לוי מאורסת
 לכהן * מעברת מכהן * שומרת יבם לכהן *
 וכן בת כהן ללוי * לא תאכל לא בתרומה
 ולא במעשר * בת ישראל שנישאת לכהן *
 תאכל בתרומה * מת וזה הימנו בן * תאכל
 בתרומה * נשאת ללוי * תאכל במעשרי מת
 וזה הימנו בן תאכל במעשרי נשאת לישראל *
 לא תאכל לא בתרומה ולא במעשרי *
 מת וזה הימנו בן * לא תאכל לא בתרומה
 ולא במעשר * מת בנה מישראל תאכל
 במעשרי מת בנה מלוי תאכל בתרומה * מת
 בנה מכהן לא תאכל לא בתרומה ולא
 במעשר * בת כהן שנישאת לישראל * לא
 תאכל בתרומה * מת וזה הימנו בן * לא
 תאכל בתרומה * נשאת ללוי תאכל במעשר
 מת וזה הימנו בן תאכל במעשר * נשאת
 לכהן תאכל בתרומה * מת וזה הימנו בן
 תאכל בתרומה * מת בנה מכהן לא תאכל

בתרומה

א לית סלקא קמא כחא לענין מעשר * ב ונס אלו אליבא דר"מ דאומר מעשר ראשון לרוב ונות סלקא

בתרומה מת בנה מלוי לא תאכל במעשר
מת בנה מישראל חוזרת לבית אביה וער
זו נאמר ושבא בית אביה כנעוריה מלחם
אביה תאכל:

פיקי האשה שהלך בעלה למדינת היסובא
ואמרו לה מת בעליך ונשאת ואחר
כך בא בעלה תצא מזה ומזה וצריכה גט
מזה ומזה ואין לה כתובה ולא פירות ולא
מזונות ולא בלאות לא על זה ולא על זה אם
נטלה מזה ומזה תחזיר והולד ממזר מזה
ומזה ולא זה וזה מטמאין לה ולא זה וזה
זכאי לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא
בהפרת נדריה היתה בת ישראל נפסלה מן
הכהונה ובת לוי מן המעשר ובת כהן מן
התרומה ואין יורשים של זה ויורשים של זה
יורשים את כתובתה ואם מתו אחיו של זה
ואחיו של זה חולצין ולא מיבמין רבי יוסי
אומר כתובה על גבסי בעלה הראשון רבי
אלעזר אומר הרבישון זכאי במציאתה
ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה רבי שמעון
אומר ביאתה או חליצתה מאחיו של ראשון

א כעד אחר אררי

פוטרת

פוטרת צרתה ואין הולד ממנו ממזר ואם
נשאת שלא ברשות מותרת לחזור לו:
נשאת על פי בית דין תצא ופטורה מן
הקרובין שלא על פי בית דין תצא וחיבת
בקרובין יפה כח בית דין שפוטרת מן הקרובין
הורוה בית דין לנשא והלכה וקלקלה חיבת
בקרובין שלא התירוה אלא לנשא האשה
שהלך בעלה ובנה למדינת היסובא ואמרו
לה מת בעליך ואחר כך מת בנגד ונשאת
ואחר כך אמרו לה חלוקה היו הדברים תצא
והולד ראשון ואחרון ממזר אמרו לה מת
בנגד ואחר כך מת בעליך ונתיבמה ואחר
כך אמרו לה חלוקה היו הדברים תצא והולד
ראשון ואחרון ממזר אמרו לה מת בעליך
ונשאת ואחר כך אמרו לה קים היה ומת
תצא והולד ראשון ממזר והאחרון אינו ממזר
אמרו לה מת בעליך ונתקדשה ואחר כך בא
בעלה מותרת לחזור לו אף על פי שנתן לה
אחרון גט לא פסלה מן הכהונה את זו דרש
רבי אלעזר בן מתאי ואשה גרושה מאישה

ולא

א לית האבא כחאי פת טא דלח מלוג גין עד אחד לטמי עדים • ב אלכא דר' יליק הילכתא כיונים • ג אלכא דכולי עלמא

ולא מאיש שאינו אישה: דמי שהלכה אישתו
 למדינת הים * ובאו ואמרו לו מתה אשתך *
 ונשא את אחותה * ואחר כך באת אשתו
 מותרת לחזור לו הוא מותר בקרובות שניה *
 ושניה מותרת בקרוביו * ואם מתה ראשונה *
 מותר בשניה * אמרו לו מתה אשתך * ונשא
 את אחותה * ואחר כך אמרו לו * קימת היתה
 ומתה הולך ראשון ממזר והאחרון אינו ממזר
 רבי יוסי אומר כל שפוסל על ידי אחרים * פוסל
 על ידי עצמו וכל שאינו פוסל על ידי אחרים *
 אינו פוסל על ידי עצמו: ה אמרו לו מתה
 אשתך * ונשא אחותה מאביה * מתה ונשא
 אחותה מאמה * מתה ונשא אחותה מאביה *
 מתה ונשא אחותה מאמה * ונמצאו כלן
 קימות מותר בראשונה בשלישית ובחמישית
 ופטרות צרותיהן ואסור בשניה וברביעית *
 ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה * ואם בא
 על השניה לאחר מיתת הראשונה * מותר
 בשניה וברביעית * ופטרות צרותיהן * ואסור
 בשלישית ובחמישית * ואין ביאת אחת מהן
 פוטרת צרתה: וכן תשע שנים ויום אחד הוא

פוסל על ידי אחין * והאחין פוסלין על ידו *
 אלא שהוא פוסל תחלה * והאחים פוסלין
 תחלה וסוף * כיצד בן תשע שנים ויום אחד
 שבא על יבמתו פוסל על ידי אחין באו עליה
 אחין ועשו בה מאמר נתנו גט או חלצו פסלו
 על ידו: וכן תשע שנים ויום אחד שבא על
 יבמתו ואחר כך בא עליה אחיו * שהוא בן
 תשע שנים ויום אחד פוסל על ידו רבי שמעון
 אומר לא פוסל: ה בן תשע שנים ויום אחד
 שבא על יבמתו * ואחר כך בא על צרתה פוסל
 על ידי עצמו * רבי שמעון אומר לא פוסל *
 בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ומת
 חולצת ולא מת יבמת * נשא אשה ומת * הרי
 זו פטורה: ט בן תשע שנים ויום אחד שבא
 על יבמתו ומשהגדיל נשא אשה אחרת ומת
 אם לא ידע את הראשונה משהגדיל *
 הראשונה חולצת ולא מת יבמת * והשניה או
 חולצת או מת יבמת * רבי שמעון אומר מיבם
 לאיזו שירצה * וחולץ לשניה אחד שהוא בן
 תשע שנים ויום אחד ואחד שהוא בן עשרים
 שנה שלא הביא יסתי שערות:

פרק י"א נושאין על האנוסה ועל המפתה
 האונס והמפתה על הנשואה חיב
 נושא אדם אנוסת אביו ומפתת אביו
 אנוסת בנו ומפתת בנו רבי יהודה אוסר
 באנוסת אביו ומפתת אביו : ה הגיורת
 שנתגירו בניה עמה לא חולצין ולא מיבמין
 אפילו הורתו של ראשון שלה בקדושה
 ולידתו בקדושה והשני הורתו ולידתו
 בקדושה ובן שפחה שנתחררו בניה עמה
 חמש נשים שנתערבו ונדרותיהן הגדילו
 התערובות ונשאו נשים ומתו ארבעה
 חולצין לאחת ואחד מיבם אותה הוא
 ושלשה חולצין לאחת ואחד מיבם נמצאו
 ארבע חליצות ויבום לכל אחת ואחת
 האשה שנתערב ולדה בולד כלה
 הגדילו התערובות ונשאו נשים ומתו בני
 הכלה חולצין ולא מיבמין שהוא ספק אישת
 אחיו וספק אישת אחי אביו ובני הזקנה
 או חולצין או מיבמין שהוא ספק אישת אחיו
 ואשת בן אחיו מתו הכשרים בני התערובות
 לבני הזקנה חולצין ולא מיבמין שהוא ספק
 אשת

אישת אחיו ואשת אחי אביו ובני הכלה
 אחד חולצין ואחד מיבם : ה כהנת שנתערב
 ולדה בולד שפחתה הרי אלו אכלים בפתרומה
 וחולקים חלק אחד בגרן ואינן מטמאין
 למתים ואין נושאין נשים בין כשרות בין
 פסולות הגדילו התערובות ושחררו זה את
 זה נושאין נשים ראויות לכהונה ואינן
 מטמאין למתים ואם נטמאו אין סופגין את
 הארבעים ואינן אוכלים בפתרומה ואם אכלו
 אינן משלמים קרן וחמש ואינן חולקים על
 הגרן ומוכרין את התרומה והדמים שלהם
 ואינן חולקים בקדשי המקדש ואין נותנין
 להם קדשים ואין מוציאין שלהם מידם
 ופטורים מן הזרוע ומן הלתיים ומן הקברה
 ובכורן יהא רועה עד שיסתאב ונותנין
 עליהם חמרי כהנים וחמרי ישראלים : י מו
 שלא שהתה אחר בעלה שלשה חדשים
 ונשאת וירדה ואין ידוע אם בן תשעה
 לראשון אם בן שבועה לאחרון היו לה בנים
 מן הראשון ובנים מן השני חולצין ורא
 מיבמין ובן הוא להם חולצין ולא מיבם היולד

אחים מן הרגל שזון ואחים מן השני * שלא
מאותה האם * הוא חולץ ומיבם * והם אחד
חולץ ואחד מיבם * והיה אחד ישראל ואחד
כהן נוישא אשה ראויה לכהן * ואינו מטמא
למתים וואם נטמא אינו כופג את הארבעים *
ואינו אוכל בתרומה * ואם אכל אינו משלם
קרן וחמש * ואינו חולק על הגרן * ומוכר
(התרומה) והדמים שלו * ואינו חולק בקדשי
המקדש * ואין נותנין לו (את) הקדשים ואין
מוציאין את שלו מידו * ופטור מן הזרוע
והלחיים והקבה * ובכורו יהא רועה עד
שיסתאב * ונותנין עליו חמרי כהנים וחמרי
ישראלים היו שניהם כהנים הוא אונין עליהם
והם אונין עליו * הוא אינו מטמא להם * והם
אינם מטמאין לו * הוא אינו יורש אותן * אבל
הם יורשין אותו ופטור על מפתו ועל קללתו
של זה ושל זה והזעורה במשמרו של זה ושל
זה ואינו חולק * אם היו שניהם במשמרו
אחד * נוטלין חלק אחד *
פרק יב מצות חליצה בשלשה דינין * ואפילו
שרשתן הדיוטות * חלצה במנעל

חליצה

חליצתה כשרה באנפליא חליצתה פסולה *
בסנדל שיש לו עקב כשר * וישאין לו עקב
פסול מן הארכובה ולמטה חליצתה כשרה
מן הארכובה ולמעלה חליצתה פסולה *
חלצה בסנדל שאינו שלו * או בסנדל של
עץ * או בשל שמאל בימין * חליצתה כשרה
חלצה בגרוד שהוא יכול להרוך בו * או בקטן
שהוא חופה את רוב רגלו חליצתה כשרה *
חלצה בלילה חליצתה כשרה ורבי אליעזר
פוסל בשמאל חליצתה פסולה ורבי אליעזר
מכשיר * חלצה ורקקה אבל לא קראה *
חליצתה כשרה * קראה ורקקה אבל לא
חלצה חליצתה פסולה * חלצה וקראה אבל
לא רקקה ר' אליעזר אומר חליצתה פסולה *
ר' עקיבא אומר חליצתה כשרה א"ר אליעזר
ככה יעשה * כל דבר שהוא מעשה מעכב *
אמר לו רבי עקיבא משם ר' איה * ככה יעשה
לאיש כל דבר שהוא מעשה באיש * החריש
שנחלץ והחרישת שחלצה והחולצת לקטן *
חליצתה פסולה * קטנה שחלצה * תחלוץ
כשתגריליו ואם לא חלצה חליצתה פסולה *
חלצה

א. אלוניס דר"ס ונ"ס הילמק כוונתו * ב. ככה ירושלמי

חלצה

ה' חלצה בשנים או בשלשה ונמצא אחד מהן קרוב או פסול * חליצתה פסולה * רבי שמעון ורבי יוחנן הסנדלר מכשירין ומעשה באחר שחלץ בינו לבניה בבית האסורים * ובא מעשה לפני רבי עקיבא והכשיר: * מצורת חליצה באהוא ויבמתו לבית דין והן משיאין לו עצה ההוגנת לו * שנאמר וקראו לו זקני עירו ודברו אליו * והיא אומרת מאן יבמי להקים לאחיו שם בישראל לא אבה יבמי * והוא אומר לא חפצתי לקחתה * ובלשון הקדש היו אומרים ונגישה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו מעל רגלו * וירקה בפניו רוק הנראה לדינים * וענתה ואמררה ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו * עד כאן היו מקריין * וכשהקרא רבי הורקנוס תחת האלה בכפר עיטם * ונמר את כל הפרשה חחזקו להיות גומריין כל הפרשה * ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל מצוה בדינין ורא מצוה בתלמידים * רבי יהודה אומר מצוה על כל העומדים שם לומר חלוץ הנעל חלוץ הנעל חלוץ הנעל:

א כה ס"ח * כ ופסק דמריק נ' דינים * ג וזו נומר כל פירוש דאמרן ב שא

פרק י' בש"א אין ממאנין אלא ארוסות * וב"ה אומרים ארוסות ונשואות * בש"א בבעל ולא ביבם ובה"א בבעל וביבם בש"א בפניו * ובית הלל אומרים בפניו ושלם בפניו בית שמאי אומרים בבית דין * ובית הלל אומרים בבית דין ושלם בבית דין * אמרו להן בית הלל לבית שמאי ממאנת והיא קטנה * אפילו ארבעה וחמשה פעמים * אמרו להן בית שמאי אין בנות ישראל הפקר * אלא ממאנת וממתנת עד שתגדיל ותמאן ותנשא: * איזו היא קטנה שצריכה למאן * כל שהשיאוה אמה ואחיה לדעתה השיאוה שלא לדעתה אינה צריכה למאן רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר כל תנוקת שאינה יכולה לשמור קרושיה אינה צריכה למאן ר' אליעזר אומר אין מעישה קטנה כלום * אלא כמפתח * בת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה * בת כהן לישראל תאכל בתרומה: * רבי אליעזר בן יעקב אומר כל עכבה שהיא מן האיש כאלו היא אשתו * וכל עכבה שאינה מן האיש כאלו אינה אשתו: * הממאנת באיש

הוא

הוא מותר בקרובותיה * והיא מותרת
 בקרוביו * ולא פסלה מן הכהונה נתן לה גט
 הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו
 ופסלה מן הכהונה * נתן לה גט והחזירה *
 מיאנה בו ונשאת לאחר * ונתארמלה או
 נתגרשה * מותרת לחזור לו * מאנה בו
 והחזירה * נתן לה גט ונשאת לאחר
 ונתארמלה או נתגרשה * אסורה לחזור לו *
 זה הכלל * גט אחר מאן אסורה לחזור לו *
 מאן אחר גט מותרת לחזור לו * ה הממאנת
 באיש נשאת לאחר וגרשה * (לאחר ומאנה
 בו *) לאחר וגרשה זה הכלל * כל שיוצאת
 הימנו בגט אסורה לחזור לו * במאן מותרת
 לחזור לו * המגרש את האשה והחזירה *
 מותרת ליבסוד אליעזר אוסר * וכן המגרש
 את היתומה והחזירה * מותרת ליבס * ורבי
 אליעזר אוסר * קטנה שהשיאה אביה
 ונתגרשה כיתומה בחיי האב * החזירה דברי
 הכל אסורה ליבס * ושני אחין נשואין לשתי
 אחיות (יתומות) קטנות ומת בעלה של אחת
 מהן תצא משום אחות אשה וכן שתי חרשות

גדולה

גדולה וקטנה * מת בעלה של קטנה * תצא
 הקטנה משום אחות אשה * מת בעלה של
 גדולה רבי אליעזר אומר מלמדן את הקטנה
 שתמאן בו * רבן גמליאל אומר אם מאנה
 מאנה * ואם לאו תמתין עד שתגדיל ותצא
 הלזו משום אחות אשה רבי יהושע אומר אי
 לו על אשתו ואי לו על אשת אחיו מוציא את
 אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה * מי שהיה
 נשוי לשתי יתומות קטנות ומת * ביאתה או
 חליצתה של אחת מהן * פוטרת צרתה *
 וכן שתי חרשות * קטנה וחרשת אין ביאת
 אחת מהן פוטרת צרתה * פקחת וחרשת
 ביאת הפקחת פוטרת החרשת * ואין ביאת
 החרשת פוטרת את הפקחת גדולה וקטנה *
 ביאת הגדולה פוטרת את הקטנה ואין
 ביאת הקטנה פוטרת את הגדולה * מי
 שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת * בא
 יבס על הראשונה וחזר ובא על השניה * או
 שבא אחיו על השניה * לא פסל את
 הראשונה וכן שתי חרשות * קטנה וחרשת *
 בא יבס על הקטנה וחזר ובא על החרשת *

או

או שבא אחיו על החרשת * לא פסל את
הקטנה * בא יבם על החרשת * וחזר ובא על
הקטנה * או שבא אחיו על הקטנה פסל את
החרשת * פקחת וחרשת * בא יבם על
הפקחת * וחזר ובא על החרשת * או שבא
אחיו על החרשת * לא פסל את הפקחת * בא
יבם על החרשת * וחזר ובא על הפקחת * או
שבא אחיו על הפקחת * פסל את החרשת *
" גדולה וקטנה * בא יבם על הגדולה * וחזר
ובא על הקטנה * או שבא אחיו על הקטנה
לא פסל את הגדולה * בא יבם על הקטנה *
וחזר ובא על הגדולה * או שבא אחיו על
הגדולה * פסל את הקטנה * רבי אלעזר אומר
(בבבלין) מלמדין הקטנה שתמאן בו * יבם
קטן שבא על יבמתו קטנה יגדלו זה עם זה *
בא על יבמה גדולה תגדלנו * היבמה
שאמרה בתוך שלשים יום לא נבערתי * כופין
אותו שיחלוץ לה * לאחר שלשים יום
מבקשים הימנו שיחלוץ לה * ובזמן שהוא
מודה * אפילו לאחר שנים עשר חדש * כופין
אותו שיחלוץ לה: " הנודרת הנאה מיבמה

בחי

בחי בעדה * כופין אותו שיחלוץ לה * לאחר
מיתת בעדה * מבקשין הימנו שיחלוץ לה *
ואם נתכונה לכך אפילו בחי בעדה
מבקשין הימנו שיחלוץ לה :

פרק י' חרש שנשא פקחת * ופקח שנשא
חרשת * (אם רצה יוציא) ואם רצה
יקיים * כשם שהוא כונס ברמיזה כך הוא
מוציא ברמיזה * פקח שנשא פקחת ונתחרשה
אם רצה יוציא ואם רצה יקיים * נשטתת * לא
יוציא * נתחרשה הוא או נשטתתה * אינו מוציאה
עולמית * אמר רבי יוחנן בן נורי מפני מה
האשה שנתחרשה יוצאה * והאיש שנתחרש
אינו מוציא * אמרו לו אינו דומה האיש
המגרש לאשה המתגרשת * שהאשה יוצאה
לרצונה ושלא לרצונה * האיש אינו מוציא
אלא לרצונו: " העיד רבי יוחנן בן גודגדה
על החרשת שהשיאה אביה * שהיא יוצאה
בגט * אמרו לו אף זו כיוצא בה: " שני אחים
חרשים נשואים לשתים אחיות חרשות * או
לשתי אחיות פקחות * או לשתי אחיות אחת
חרשת ואחת פקחת * או שתי אחיות חרשות

נשואות

נשואות לשני אחים * או לשני אחין
 חרשים * או לשני אחים אחד חרש ואחד
 פקח * הרי אלו פטורות מן החליצה ומן
 היבום * ואם היו נכריות יבנסו * ואם רצו
 להוציא וצאנו : י לשני אחים אחד
 חרש ואחד פקח * נשואים לשתי אחיות
 פקחות * מת חרש בעל הפקחת מה יעשה
 פקח בעל הפקחת תצא משום אחות אישה *
 מת פקח בעל הפקחת * מה יעשה חרש בעל
 פקחת מוציא אשתו בגט ואשת אחיו אסורה
 לעולם : י לשני אחים פקחים * נשואים לשתי
 אחיות אחת חרשת ואחת פקחת * מת פקח
 בעל חרשת * מה יעשה פקח בעל פקחת *
 תצא משום אחות אישה מת פקח בעל פקחת
 מה יעשה פקח בעל החרשת * מוציא ארת
 אשתו בגט ואת אשת אחיו בחליצה : י לשני
 אחים אחד חרש ואחד פקח נשואים לשתי
 אחיות אחת חרשת ואחת פקחת * מת חרש
 בעל חרשת * מה יעשה פקח בעל פקחת תצא
 משום אחות אישה * מת פקח בעל פקחת * מה
 יעשה חרש בעל חרשת מוציא אשתו בגט *
 ואשת

ואשת אחיו אסורה לעולם : י לשני אחים אחד
 חרש ואחד פקח * נשואים לשתי נכריות
 פקחות * מת חרש בעל פקחת * מה יעשה פקח
 בעל פקחת * או חורץ או מיבם * מת פקח בעל
 פקחת * מה יעשה חרש בעל פקחת * כונס
 ואינו מוציא לעולם : י לשני אחים פקחים *
 נשואים לשתי נכריות * אחת פקחת ואחת
 חרשת * מת פקח בעל חרשת * מה יעשה פקח
 בעל פקחת * כונס ואם רצה להוציא וצא *
 מת פקח בעל הפקחת * מה יעשה פקח בעל
 חרשת * או חורץ או מיבם : י לשני אחים אחד
 חרש ואחד פקח נשואים לשתי נכריות אחת
 חרשת ואחת פקחת * מת חרש בעל חרשת *
 מה יעשה פקח בעל פקחת * כונס * ואם רצה
 להוציא וצא * מת פקח בעל פקחת * מה
 יעשה חרש בעל חרשת כונס ואינו מוציא
 לעולם :

פרק טו האשה שהלכה היא ובעלה למדינת
 הים * שרום בינו לבינה וישראל בעולם *
 ובאתה ואמרה מת בעלי תנשא * מת בעלי
 תתיבם * שרום בינו לבינה ומלחמה בעולם *
 קטטח

קטטה בינו לבינה * וישלום בעולם * ובאתה
ואמרה מת בעלי * אינה נאמנת * רבי יהודה
אומר לעולם אינה נאמנת אלא אם כן באתה
בובה ובגדיה קרועין אמרו לו אחת זו ואחת
זו תנשא : ב"ה א לא שמענו אלא בבאה מן
הקציר בלבד (ובאותה המדינה וכמעשה
שהיה) אמרו להן ב"ש אחת הבאה מן הקציר
ואחת הבאה מן הזתים * (ואחת הבאה מן
הבציר) ואחת הבאה ממדינה למדינה * לא
דברו חכמים בקציר אלא בהווה * חזרו ב"ה
להורות כדברי בית שמאי : ב"ש א תנשא
ותטול כתובתה * ובה"א תנשא ולא תטול
כתובתה * אמרו להן ב"ש התרתם ערוה
חמורה לא תתירו את המזון הקל אמרו להן
ב"ה מצינו שאין האחים נכנסים לנחלה על
פיה * אמרו להם ב"ש והלא מספר כתובתה
גלמוד * שהוא כותב לה שאם תנשאי לאחר
תטלי מה שכתוב ליכי * וחזרו ב"ה להורות
כדברי ב"ש : הכל נאמנין להעידה * חוץ
מחמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת
בעלה ימה בין גט למיתה * שהכתב מוכיח *

עד אומר מת ונשאת * ובא אחר ואמר לא
מת * הרי זו לא תצא * עד אומר מת * ושנים
אומרים לא מת * אף על פי שנשאת תצא
שנים אומרים מת ועד אומר לא מתו אף על
פי שלא נשאת תנשא : ה אחת אומרת מת *
ואחת אומרת לא מת זו שאומרת מת תנשא
ותטול כתובתה * וזו שאומרת לא מת לא
תנשא ולא תטול כתובתה * אחת אומרת
מת * ואחת אומרת נהרג * רבי מאיר אומר
הואיל ומכחישורת זו ארת זו הרי אלו לא
תנשאויר * יהודה ורבי שמעון אומרים הואיל
וזה וזו מודות שאינו קים הרי אלו תנשאו * עד
אומר מת ועד אומר לא מת * אשה אומרת
מת ואשה אומרת לא מת הרי זו לא תנשא :
והאשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים *
ובאה ויאמרה מת בעלי תנשא ותטול
כתובתה וצרתה אסורה * היתה בת ישראל
לכהן * תאכל בתרומה ד"ר טרפון ר' עקיבא
אומר אין זו דרך מוציאתה מידי עבירה * עד
שתהא אסורה לנשא * ואסורה מלאכול
בתרומה : ואמרה מת בעלי ואחר כך מת

חמי תנשא ותטול כתובתה וחמותה אסורה
היתה בת ישראל לכהן תאכל בתרומה
ד"ר טרפון רבי עקיבא אומר אין זו דרך
מוציאתה מידי עבירה עד שתהא אסורה
לנשא ואסורה מלאכול בתרומה קדש אחת
מחמש נשים ואינו יודע איזו קדש כל אחת
אומרת אותי קדש נותן גט לכל אחת ואחת
ומניח כתובה ביניהן ומסתלק ד"ר טרפון
רבי עקיבא אומר אין זו דרך מוציאתו מידי
עבירה עד שיתן גט וכתובה לכל אחת
ואחת גזל אחד מחמשה ואינו יודע מאיזה
גזל כל אחד אומר אותי גזל מניח גזילה
ביניהן ומסתלק דברי רבי טרפון רבי עקיבא
אומר אין זו דרך מוציאתו מידי עבירה עד
שישלים גזילה לכל אחד ואחד ה האשה
שהלכה היא ובעלה ובנה (עמהם) למדינת
הים ובאה ואמרה מת בעלי ואחר כך מת
בני נאמנת מת בני ואחר כך מת בעלי אינה
נאמנת וחוששים לדבריה וחולצת ור
מת יבמת: נתן לי בין במדינת הים ובמדינת
מת בני ואחר כך מת בעלי נאמנת מת בעלי

ואחר

ואחר כך מת בני אינה נאמנת וחוששים
לדבריה וחולצת ולא מת יבמת: נתן לי יבם
במדינת הים אמרה מת בעלי ואחר כך
(מת) יבמי יבמי ואחר כך בעלי נאמנת
הלכה היא ובעלה ויבמה למדינת הים
אמרה מת בעלי ואחר כך מת יבמי יבמי
ואחר כך בעלי אינה נאמנת שאין האשה
נאמנת לומר מת יבמי שתנשא ולא מתה
אחותי שתכנס לביתה ואין האיש נאמן לומר
מת אחי שייבם אשתו ולא מתה אשתי
שישא אחותה:

פיק"י האשה שהלך בעלה וצרתה למדינת
הים ובאו ואמרו לה מת בעליך לא
תנשא ולא תתיבם עד שתדע שמא מעברת
היא צרתה היתה לה חמות אינה חוששת
יצתה מדיאה חוששת רבי הושע אומר אינה
חוששת: שתי יבמות זו אומרת מת בעלי
וזו אומרת מת בעלי זו אסורה מפני בעלה
של זו וזו אסורה מפני בעלה של זו לזו עדים
ולזו אין עדים את שיש לה עדים אסורה ואת
שאין לה עדים מותרת לזו בנים ולזו אין

בנים

בנים את שיש לה בנים מותרת ואת שאין לה בנים אסורה נתיבמו ומתו היבמין אסורות להנשא רבי אלעזר אומר הואיל והתרו ליבמין התרו לכול אדם : אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החטם אף על פי שיש סימנין בגופו ובכליו אין מעידין אלא עד שתצא נפשו ואפילו ראוהו מגויד או צלוב וחיה אוכלת בו אין מעידין אלא עד שרשה ימים רבי יהודה בן בבא אומר לא כל האדם ולא כל המקומות ולא כל השעות שוין : יגפול רמים בין שיש דהן סוף בין שאין להם סוף אשתו אסורה אמר רבי מאיר מעשה באחד שנפל לבור הגדול ועדה לאחר שרשה ימים אמר רבי יוסי מעשה בסומא שירד לטבול במערה וירד מושכו אחריו ושהו כדי שתצא נפשו והשיאו נשותיהם ושוב מעשה בעסיא באחד ששלשלוהו לים ולא עלה בידם אלא רגלו אמרו חכמים מן הארכבה ולמעלה הנשא מן הארכבה ולמטה לא תנשא : אפילו שמע מן הנשים אומרות

מת

מת איש פלוני דיו רבי יהודה אומר אפילו שמע מן התנוקות אומרים הרי אנו הולכין לספור ולקבור את איש פלוני (דיו) בין שהוא מתכוין ובין שאינו מתכוין רבי יהודה בן בבא אומר בישראל אף על פי שהיא מתכוין ובגוי אם היה מתכוין אין עדותו עדות : מעידין לאור הנר ולאור הדבנה ומשיאין על פי בת קול מעשה באחד שעמד על ראש ההר ואמר איש פלוני בן פלוני ממקום פלוני מת הלכו ולא מצאו שם אדם והשיאו את אשתו ושוב מעשה בצלמון באחד שאמר אני איש פלוני בן איש פלוני (ממקום פלוני) נשכני נחש והרי אני מת והלכו ולא הכירוהו והשיאו את אשתו : אמר רבי עקיבא כשירדתי לנהרדעא לעבר השנה מצאני נחמיה איש בית דלי ואמר לי שמעתי שאין משיאין את האשה בארץ ישראל על פי עד אחד אלא רבי יהודה בן בבא ונומיתו לו בן הדברים אמר לי אמור להם משמי אתם יודעים שהמדינה הזאת משבשת בגיסות מקבלני מרבן

גמליאל הזקן * שמישיאין את האשה על פי
עד אחד * וכשבאתי והרציתי הדברים לפני
רבן גמליאל * שמח לדברי ואמר מצאנו חבר
לרבי יהודה בן בבאי * מתוך הדברים נזכר
רבן גמליאל שנהרגו הרוגים בתל ארזא *
והשיא רבן גמליאל (הזקן) נשותיהם על פי
עד אחד (והחזקו להיות משיאין על פי עד
אחד) והחזקו להיות משיאין עד מפי עד *
מפי עבד מפי אשה מפי שפחה רבי אליעזר
ורבי יהושע אומרים אין משיאין את האשה
על פי עד אחד * רבי עקיבא אומר לא על פי
אשה ולא על פי עבד ולא על פי שפחה ולא
על פי קרובים אמרו לו * מעשה בבני לוי
שהלכו לצוער עיר התמרים * וחלה אחד
מהם בדרך * והביאוהו בפנדק * ובחזרתם
אמרו לפנדקית איה חבירנו אמרה להם מת
וקברתיו והשיאו את אשתו * אמרו לו ולא
תהא כהנת בפנדקית * אמר להם לכשתהא
פנדקית נאמנת * הפנדקית הוציאה להם
מקלו ותרמילו וספר תורה שהיה בידו :

סליק

מסכת כתובות

פרק א בתולה נשאת ליום הרביעי * ואלמנה
ליום החמישי * שפעמים בשבת בתי
דינין יושבין בעירורת ביום השני * וביום
החמישי * שאם היה לו טענת בתולים היה
משכים לבית דין : בתולה פתובתה
מאתים ואלמנה מנה בתולה אלמנה גרושה
וחלוצה מן הארוסין * כתובתן מאתים ויש
להן טענת בתולים * הגיורת והשבויה
והשפחה * שנפדו ושנתגירו ושנשתחררו *
פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד *
כתובתן מאתים * ויש להן טענת בתולים :
הגדול שבא על הקטנה * והקטן שבא על
הגדולה ומפת עין כתובתן מאתים דברי ר'
מאיר * וחכמים אומרים מפת עין פתובתה
מנה : בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן
הנשואין * כתובתן מנה * ואין להן טענת
בתולים * הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו
ושנתגירו ושנשתחררו * יתירות על בנות
שלש שנים ויום אחד * כתובתן מנה ואין להן
טענת בתולים : האוכל אצל חמו ביהודה

יִשְׁלַח בְּעֵדִים אֵינּוּ יָכוֹל לְטַעוֹן טַעֲנַת בְּתוּלִים
 מִפְּנֵי שְׁמֵתֵיחַד עֵמָה * אַחַת אֶלְמַנַּת יִשְׂרָאֵל
 וְאַחַת אֶלְמַנַּת כְּהֵן כְּתוּבָתָהּ מִנֶּה * בֵּית דִּין
 שֶׁל כֹּהֲנִים הָיוּ גּוֹבִין לְבְּתוּלָה אַרְבַּע מְאוֹרֹת
 זֶו * וְלֹא מִיחוּ בִידֵם חֲכָמִים : יְהוֹשֻׁעַ אֶת
 הָאִשָּׁה וְלֹא מִצָּא לָהּ בְּתוּלִים * הִיא אוֹמֶרֶת
 מִשְׂאֵרֶסֶת נִינְאֵסֶתִי וְנִסְתַּחֲפָה שְׂדֵךְ * וְהִלָּה
 אוֹמֵר לֹא כִי אֵינִי עַד שֶׁלֹּא אֶרְסֵתִיךְ * וְהִירָה
 מִקְּחֵי מִקַּח טַעוֹת רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 אוֹמְרִים נֶאֱמַנְת * רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מִפִּי
 אֲנִי חֵיִן אֲלֵא הִרִיזוּ בְּחֻזְקָת בְּעוֹלָה עַד שֶׁלֹּא
 תִּתְאַרְסוּ וְהִטַּעְתּוּ עַד שֶׁתָּבִיֵא רֵאִיָּה לְדַבְּרֵיהֶּ:
 * הִיא אוֹמֶרֶת מִכַּת עֵץ אֲנִי * וְהוּא אוֹמֵר לֹא כִי
 אֲלֵא דְרוֹסַת אִישׁ אֶת * רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים נֶאֱמַנְת * וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר
 לֹא מִפִּי אֲנִי חֵיִן אֲלֵא הִרִיזוּ בְּחֻזְקָת
 דְרוֹסַת אִישׁ עַד שֶׁתָּבִיֵא רֵאִיָּה לְדַבְּרֵיהֶּ:
 * הִיא רְאוּהָ מְדַבְּרַת עִם אַחַד בְּשׁוֹק אָמְרוּ לָהּ
 מַה טָּבוֹ שֶׁל זֶה * אִישׁ פְּלוּנִי וְכֵהֵן הוּא * רַבֵּן
 גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים נֶאֱמַנְת * וְרַבִּי
 יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מִפִּי אֲנִי חֵיִן * אֲלֵא הִרִיזוּ
 בְּחֻזְקָת

בְּחֻזְקָת בְּעוֹלָה לְנִתִּין וְלִמְמוֹר * עַד שֶׁתָּבִיֵא
 רֵאִיָּה לְדַבְּרֵיהֶּ: * הִיא מְעַבְרַת וְאָמְרוּ לָהּ
 מַה טָּבוֹ שֶׁל עֵבֶר זֶה * מֵאִישׁ פְּלוּנִי וְכֵהֵן הוּא
 רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים נֶאֱמַנְת *
 רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מִפִּי אֲנִי חֵיִן אֲלֵא הִרִי
 זוּ בְּחֻזְקָת מְעַבְרַת מִנִּתִּין וְלִמְמוֹר * עַד שֶׁתָּבִיֵא
 רֵאִיָּה לְדַבְּרֵיהֶּ: * אָמַר רַבִּי יוֹסִי מְעַשָּׂה
 בְּתִינוּקָת שִׁירְדָה לְמַלְאָכַת מַיִם מִן הָעֵינַן
 וְנֶאֱנָסָה * אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אִם רוֹב אֲנִישֵׁי
 הָעִיר מְשִׂיאִים לְכַהוֹנָה הִרִיזוּתָנִשָּׂא לְכַהוֹנָה:
 פִּרְק * הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְאַרְמְלָה אוֹ שֶׁנִּתְגַּרְשָׁה *
 הִיא אוֹמֶרֶת בְּתוּלָה נִשְׂאֵתִי * וְהוּא
 אוֹמֵר לֹא כִי אֲלֵא אֶלְמַנָּה נִשְׂאֵתִיךְ * אִם יֵשׁ
 עֵדִים שֶׁיִּצְאֹת בְּהִינוּמָא וְרֵאִיָּה פְרוּעַ
 כְּתוּבָתָהּ מֵאֵתִים * רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָא אוֹמֵר
 אִף חֲלוּק קְלִיּוֹת רֵאִיָּה: * וּמוֹדָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 בְּאוֹמֵר לְחֲבִירוֹ שְׂדָה זוּ שֶׁל אָבִיךָ הִיא
 וְלִקְחָתִיָּה הֵימָנוּ * שֶׁהוּא נֶאֱמַן * שֶׁהִפָּה שְׂאֵסֶר
 הוּא הִפָּה שֶׁהִתִּיר * וְאִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁהִיא שֶׁל
 אָבִיו וְהוּא * אוֹמֵר לִקְחָתִיָּה הֵימָנוּ * אֵינּוּ
 נֶאֱמַן: * הָעֵדִים שֶׁאָמְרוּ כִּתְבִיֵדֵינוּ הוּא זֶה

אכל אנוסים היינו קטנים היינו * פסולי עדו אנשים זה אומר כהן אני וזה אומר כהן אני
היינו הרי אלו נאמנים * ואם יש עדים שהיא אינן נאמנית * ובזמן שהן מעדין זה את זה *
כתב ידם או שהיה כתב ידם יוצא ממקוב הרי אלו נאמנים * רבי יהודה אומר אין
אחר * אינן נאמנים * זה אומר זה כתב יד מעלין לכהונה על פי עד אחד * אמר רבי
וזה כתב ידו של חברי וזה אומר זה כתב יד מעלין לכהונה על פי עד אחד * אמר רבי
וזה כתב ידו של חברי * הרי אלו נאמנים * ובמקום שאין עוררין מעלין לכהונה על פי
אומר זה כתב ידו * וזה אומר זה כתב ידו * עד אחד רבן שמעון בן גמליאל אומר משום
צריכים לצרף עמהם אחר דברי רבי * וחב' רבי שמעון בן הסגן * מעלין לכהונה על פי
אין צריכים לצרף עמהם אחר * אלא נאמני עד אחד * האשה שנחבשה בידי גוים על
אדם לומר זה כתב ידו * האשה שאמר רבי מנון * מותרת לבעלה * על ידי נפשות *
אשת איש הייתה וגרושה אני נאמנת * שהפחה סורה לבעלה * עיר שכבשה ברכוס * כל
שאסר הוא הפה שהתיר * ואם יש עדים הכהנות שנמצאו בתוכה * פסולות * ואם יש
שהיתה אשת איש * והיא אומרת גרושה אני להן עדים אפילו עבד אפילו שפחה * הרי אלו
אינה נאמנת * אמרה נשבתי וטהורה אני * נאמנית * ואין נאמן אדם על ידי עצמו * אמר ר'
נאמנת * שהפה שאסר הוא הפה שהתיר * ובריה בן הקצב המעון הזה לא וזה ידה מתוך
ואם יש עדים שנשבית והיא אומרת טהורה ידי משעה שנכנסו גוים לירושלם ועד שיצאו
אני אינה נאמנת * ואם משנשאת באו העדים אמרו לו אין אדם מעיד על ידי עצמו * ואלו
הרי זו לא תצא * י שתי נשים שנשבו זה * נאמנית להעיד בגדרן * מה שראו בקטנן *
אומרת נשבתי וטהורה אני * וזאת אומרת נאמן אדם לומר זה כתב ידו של אבא * וזה
נשבתי וטהורה אני אינן נאמנות * ובזמן שהן כתב ידו של רבי וזה כתב ידו של אחי * זכור
מעידות זו את זו הרי אלו נאמנות * * ובן שני אני בפרוגית שיצתה בהינומא וראשה פרוע

ושהיה איש פלוני יוצא מבית הספר לטבול
לאכול בתרומה ושהיה חולק עמנו על
הגרן ושהמקום הזה בית הפרס ועד כאן
היינו באין בשבת אבל אין אדם נאמן לומר
דרך היה לפלוני במקום הזה מעמד ומושג
ומספר היה לפלוני במקום הזה :

יום יא

פרק ג אלו נערות שיש להן קנס הבא על
הממזרת ועל הנתינה ועל הכותרת
הבא על הגיורת ועל השבויה ועל השפחה
שנפדו ושנתגירו ושנשתחררו פחורת
מבנות שלש שנים ויום אחד הבא על אחותו
ועל אחות אביו ועל אחות אמו ועל אחות
אשתו ועל אשת אחיו ועד אשת אחי אביו
ועד הגדה יש להקנס אף על פי שהן בהכרת
אין בהן מיתת בית דין ואלו שאין להם קנס
הבא על הגיורת ועל השבויה ועל השפחה
שנפדו ושנתגירו ושנשתחררו יתירות על
בנות שלש שנים ויום אחד רבי יהודה אומר
שבויה שנפדית הרי היא בקרושתה אף על פי
שגדולה הבא על בתו ועל בת בתו ועל בת

בנו ועל בת אשתו ועל בת בנה ועל בת
בתה אין להן קנס מפני שמתחייב בנפשו
שמיתתו בידי בית דין וכל המתחייב בנפשו
אינו מישלם ממון שנאמר אם לא יהיה אסון
ענוש יענשו : נערה שנתארסה ונתגרשה
רבי יוסי הגלילי אומר אין להקנס ר' עקיבא
אומר יש להקנס וקנסה לעצמה : המפתה
נותן שרשה דברים האונס ארבעה המפתה
נותן בשת ופגם וקנס מוסף עליו האונס
שנותן את הצער מה בין האונס למפתה
האונס נותן את הצער המפתה אינו נותן את
הצער האונס נותן מיד והמפתה לכשיוציא
האונס שותה בעציו והמפתה אם רצה
להוציא מוציא : כיצד שותה בעציו אפילו
היא חגרת אפילו היא סומא ואפילו היא
מכת שחין נמצא בה דבר ערוה או שאינה
ראויה לבא בישראל אינו רשאי לקימה
שנאמר ולו תהיה לאשה אשה הראויה לו :
יתומה שנתארסה ונתגרשה רבי אלעזר
אומר המפתה פטור והאונס חייב : אינהו
בשת הכל לפי המביש והמתביש פגם

רואין אותה כאלו היא שפחה נמכרת * כמה
היתה יפה ויבמה היא יפה * קנס שוה בכר
אדם וכל שיש לו קצבה מן התורה שוה בכל
אדם: * כל מקום שיש מכר אין קנס * וכל
מקום שיש קנס אין מכר * קטנה יש לה מכר
ואין לה קנס נערה יש לה קנס ואין לה מכר *
הבוגרת אין לה לא מכר ולא קנס: * האומה
פתיתי את בתו של פלוני * משלם בשת ופגם
על פי עצמו ואינו משלם קנס האומר גנבת
(וטב חתי ומכרת) * משלם את הקרן על פי
עצמו * ואינו משלם תשלומי כפר * ותשלומי
ארבעה וחמישה המית שורי את פלוני * א
שורו של פלוני * הרי זה משלם על פי עצמו
המית שורי עבדו של פלוני * אינו משלם על
פי עצמו * זה הכלל * כל המשלם יתר על מה
שהזיק אינו משלם על פי עצמו :

פיקד גערה שנתפתתה * בישתה ופגמו
וקנסה של אביה * והצער בתפוסה
עמדה כדין עד שלא מת האב * הרי הן של
אב * מת האב הרי הן של אחים לא הספיקו
לעמוד כדין עד שמת האב הרי הן של עצמה

רבי

המלכות כ"ג וליק חולקת כ"ג ופניו

רבי שמעון אומר אם לא הספיקה לגבות עד
שמת האב הרי הן של עצמה עמדה כדין עד
שלא כגרה * הרי הן של אבית האב הרי הן
של אחים * לא הספיקה לעמוד כדין עד
שבגרה * הרי הן של עצמה רבי שמעון אומר
אם לא הספיקה לגבות עד שמת האב הרי
הן של עצמה מעשה ידיה ומציאתה אף על
פי שלא גבתה מת האב * הרי הן של אחים:
ב המאדם את בתו וגרשה ארסה ונתארמלה
כתובתה שלו * השיאה וגרשה * השיאה
ונתארמלה כתובתה שדה * רבי יהודה
אומר הראשונה של אב * אמרו לו
(מישה שיאה) * אין לאביה רשות בה:
ג הגיורת שנתגיירה בתה עמה ונתתה * הרי
זו בחנק * אין לה לא פתח בית האב * ולא
מאה סלע * היתה הורתה שלא בקדושה
ולידתה בקדושה * הרי זו בסקילה * אין לה
לא פתח בית האב ולא מאה סלע * היתה
הורתה ולידתה בקדושה * הרי היא כבת
ישראל לכל דבר * יש לה אב ואין לה פתח
בית האב * יש לה פתח בית האב ואין לה אב
הרי

הרי זו בסקילה * לא נאמר פתח בית אביה
 אלא למצוה: * האב זכאי בבתו בקדושיה *
 בכסף בשטר ובביאה * וזכאי במציאתה
 ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה * ומקבל את
 גטה * ואינו אוכל פרות בחייה * נשאת * יתר
 עליו הבעל שאוכל פירות בחייה וחיוב
 במזונותיה * בפרקונה ובקבורתה * רבי יהודה
 אומר אפילו עני שבישראל * לא יפחות משני
 חלילים ומקוננת: * ה לעולם היא ברשות
 האב עד שתכנס לרשות הבעל לנשואין *
 מסר האב לשלוחי הבעל * הרי היא ברשות
 הבעל * הלך האב עם שלוחי הבעל * או
 שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל * הרי
 היא ברשות האב * מסרו שלוחי האב לשלוחי
 הבעל * הרי היא ברשות הבעל: * האב אינו
 חייב במזונות בתו * זה מדרש דרש' אלעזר
 בן עזריה לפני חכמים בכרם ביבנה * הבנים
 ירשו והבנות יזונו * מזה הבנים אינם יורשים
 אלא לאחר מיתת אביהן * אף הבנות אינן
 נזונות אלא לאחר מיתת אביהן: * לא כתב
 לה כתובה * בתולה גובה מאתים * ואלמנה

מנה * מפני שהיא תנאי בית דין * כתב לה
 שדה שוה מנה תחת מאתים * ולא כתב לה
 כל נכסים דאית לי אחראין לכתובתיך * חייב
 שהוא תנאי בית דין: * ה לא כתב לה * אם
 תשתבאי אפרקינך ואותבינך לי לאנתו *
 ובכהנת אהדריןך למדינתך חייב שיהיה
 תנאי בית דין: * ט נשבית חייב לפדותה * ואם
 אמר הרי גטה וכתובתה תפדה את עצמה *
 אינו רשאי לקתה חייב לרפאתה * אמר הרי
 גטה וכתובתה תרפא את עצמה רשאי:
 * לא כתב לה בגין דכרין דיהוו ליכי מגאי *
 אינו ירתון כסף כתובתיך * יתר על חולקהון
 דעם אחוהון חייב שהוא תנאי בית דין: * י"א בגין
 נוקבן דיהוין ליכי מגאי * יהוין יתבן בבית
 ומתזנן מנכסי עד דתנסבן לגברין * חייב
 שהוא תנאי בית דין: * י"ב את תהא יתבא
 בביתי ומתזנא מנכסי כל ימי מיגר אלמנותיך
 בביתי * חייב שהוא תנאי בית דין * כך דהו
 אנשי ירושלם כותבין ואנשי גליל היו כותבין
 כאנשי ירושלם * אנשי יהודה היו כותבין עד
 שירצו היורשין לתן ליה כתובתיך * לפיכך

אם רצו יורשין נותנין לה כתובתה * ופוטרי
 אותה :
 פירקא אף על פי שאמרו בתולה גובה
 מאתים ואלמנה מנה * אם רצה להוסיף
 אפילו מאה מנה יוסיף * נתארמלה או
 נתגרשה * בין מן הארוסין בין מן הנשואין
 גובה את הכל * רבי אלעזר בן עזריה אומר
 מן הנשואין גובה את הכל * מן הארוסין
 בתולה גובה מאתים * ואלמנה מנה * שלא
 כתכלה אלא עד מנת לכונסה * רבי יהודה
 אומר אם רצה כותב לכתולה שטר שר
 מאתים * והיא כותבת התקבלתי ממך מנה
 ולא למנה מנה והיא כותבת התקבלתי
 ממך חמשים וזו * רבי מאיר אומר כל הפוחת
 לכתולה ממאתים * ולא למנה ממה הרי זו
 בעילת זנות : * נותנין לכתולה שנים עשר
 חדש משתבעה הבעל לפרנס את עצמה *
 וכשם שנותנין לאשה * כך נותנין לאיש
 לפרנס את עצמו * ולא למנה שלשים יום *
 הגיע זמן ולא נשאו אוכלות משלו * ואוכלות
 בתרומה * רבי טרפון אומר נותנין לה הכל

תרומה

א כסאוי ב"ד ירושלמי

תרומה * ר' עקיבא אומר מחצה חולין ומחצה
 תרומה : * היבם אינו מאכיל בתרומה *
 עשתה ששה חדשים בפני הבעל וששה
 חדשים בפני היבם * ואפילו כלן בפני הבעל *
 חסר יום אחד בפני היבם או כלן בפני היבם *
 חסר יום אחד בפני הבעל אינה אוכלת
 בתרומה * זו משנה ראשונה בית דין של
 אחריהן אמרו אין האשה אוכלת בתרומה
 עד שתכנס לחפה * ר' המקריש מעשה ירי
 אשתו הרי זו עושה ואוכלת המותר * מאיר
 אומר הקריש רבי יוחנן הסנדלר אומר חולין *
 ה אלו מלאכות שהאשה עושה לבעלה *
 טוחנת ואופה ומכבסת ומבשלת ומניקה את
 בנה ומצעת לו המטה ועושה בצמר הכניסה
 לו שפחה אחת לא טוחנת * ולא אופה * ולא
 מכבסת * שתים אינה מבשלת * ואינה מניקה
 את בנה * שלש אינה מצעת (לו) המטה * ואינה
 עושה בצמר * ארבע יושבת בקתדרה * רבי
 איעזר אומר אפילו הכניסה לו מאה שפחות
 כופה לעשות בצמר * שהבטלה מביאה לירי
 זמה * רבן שמעון בן גמליא אומר אף המדיר

את

את אשתו מדעשות מלאכה * יוציא ויתן
 כתובה * שהבטלה מביאה לידי שיעמום
 והמדיר את אשתו מתשמיש המטה * בש
 שתי שבתות * בה א שבת אחת * התלמידים
 יוצאים לתלמוד תורה שלא ברשות שלישים
 יום * הפועלים שבת אחת * העונה האמורה
 בתורה * הטיילין בכל יום הפועלים שתיים
 בשבת החמרים אחת בשבת * הגמלים אחד
 לשלשים יום * הספנים אחת לששה חדשים
 דברי רבי אליעזר * המורדת על בעלה *
 פוחתין לה מכתובתה שבעה דינרין בשבת
 רבי יהודה אומר שבעה טרפעיקים * עד מת
 הוא פוחת עד כנגד כתובתה רבי יוסי אומר
 לעולם שהוא פוחת והולך שמה תפול לה
 ירושה ממקום אחרי יוחזר ויגבה הימנה * וכן
 המורד על אשתו מוסיפין לה על כתובתה
 שלשה דינרין בשבת ר' יהודה אומר שלשה
 טרפעיקין והמשרה את אשתו על ידי שלישי
 לא יפחות לה משני קבין חטין * או מארבעה
 קבין שעורים * אר יוסי לא פסק לה שעורים

אלא

א ב"ב וליה הילכתא כותים . ב ליה הילכתא כחד מיניכו אלא כפסקא אחרונה כ"ס חזרו ונאנו אונכדיון
 וכו' וכו' וידעת פאטולו כמובתך פאס מנה כפסק הכל וכו' וכו'

אלא רבי ישמעאל שהיה סמוך לאדום ונותן
 לה חצי קב קטנית * וחצי לוג שמן * וקב
 גרוגרות או מנה דבילה * ואם אין לו * פוסק
 לעמתן פירות ממקום אחר * ונותן לה מטה
 ומפין ומחצלת ונותן לה כפה לראשה וחגור
 למתניה ומנעלים ממועד למועד * וכלים של
 חמשים זוז משנה לשנה * ואינו נותן לה לא
 חדשים בימות החמה * ולא שחקים בימות
 הגשמים * אלא נותן לה כלים של חמשים
 זוז בימות הגשמים * והיא מתכפר
 בכל אותהן בימות החמה * והשחקים שלה *
 נותן לה מעה בסף לצרכיה * ואוכלת עמו
 מלילי שבת ללילי שבת * ואם אין נותן לה
 מעה בסף לצרכיה מעשה ידיה שלה * ומרה
 היא עושה לו * משקל חמיש סלעים שתי
 ביהודה * שהן עשר סלעים בגליל או משקל
 עשר סלעים ערב בירחודה * שהן עשרים
 סלעים בגליל * ואם היתה מניקה פוחתין לה
 ממעשה ידיה ומוסיפין לה על מזונותיה במה
 דברים אמורים בעני שב ישראל * אבל
 במכבד הכל לפי כבודו :

פרקו מציאת האשה ומעשה ידיה לבעלה
 וירושתה הוא אוכל פירות בחייה
 בשתהופגמה * ישלה * רבי יהודה בן בתירא
 אומר * בזמן שבסתר לה שני חלקים ולו חלק
 אחד ובזמן שבגלוי לו שני חלקים וסולה אחד
 שרו ינתן מיד * וישלה ילקח בהן קרקע והוא
 אוכל פירות : * הפוסק מעות לחתנו ומת
 חתנו אמרו חכמים יכול הוא שיאמר לאחיה
 הייתי רוצה לתן ולך אי אפשר לתן : * פסקה
 להכניס לו ארף דינר * רוא פוסק כנגד
 חמשה עשר מנה * וכנגד השום * הוא פוסק
 פחות חמש * שום במנה ושנה מנה אין לו
 אלא מנה * שום במנה היא נותנת שלשים
 ואחד סלע ודינר * ובארבע מאות היא נותנת
 חמש מאות * מה שחתן פוסק הוא פוסק
 פחות חמש : * פסקה להכניס לו כספים סלע
 (כסף) נעשה ששה דינרים החתן מקבל עליו
 עשרה דינרין לקפה לכל מנה ומנה רבן
 שמעון בן גמליא אומר הכל במנהג המדינה
 ה המשיא את בתו סתם * לא יפחות לה

מחמשים

ה רבי גורש פרק המדיר חזק חף על פי . כ סלעים ס"א . כ י"ט ס"ב דאמרי דלא מלנו ט"ו

מחמשים זוזי פסק להכניסה ערומה לא יאמר
 הבער כשתבא לביתי אכסנה בכסותי * אלא
 מכסה ועודה בבית אביה * וכן המשיאין את
 היתומה לא יפחתו לה מחמשים זוז * אם יש
 בפיס מפרנסין אותה לפי כבודה : * יתומה
 שהשיאוה אמה או אחיה מרעתה וכתבו לה
 במאה או בחמשים זוזי יכולה היא משתגריל *
 להוציא מידן מה שראוי להנתן להיר' יהודה
 אומר אם השיא את הבת הראשונה ינתן
 לשניה כדרך שנתן לראשונה וחב' אפעמים
 שאדם עני והעשיר * או עשיר והעני * אלא
 שמין את הנכסים ונותנין לה : * המישליש
 מעות לבתו * והיא אומרת נאמן בעלי עלי *
 יעשה השליש מה שהשליש בידו * דברי רבי
 מאיר * רבי יוסי אומר וכי אינה אלא שרה *
 והיא רוצה למוכרה הרי היא מבורה מעבשיו
 במה דברים אמורים בגדולה * אבל בקטנה
 אין מעשה קטנה כלום :

פרקו המדיר את אשתו מליהנות לו * עד
 שלשים יום * יעמיד פרנס * יתר מבן
 יוציא ויתן בתובה ר' יהודה אומר * בישראל

חדש

ה כחובות ס"א . ב סכסכות ס"א . ג חסורי חסרות

חדש אחד ימים * ושנים יוציא ויתן כתובה
 ובכהנת שנים ימים * ושרשה יוציא ויתן
 כתובה: * המדיר את אשתו * שלא תטעום
 אחד מכל הפירות יוציא ויתן כתובה ר' יהודה
 אומר ב' ישראל יום אחד ימים * שנים יוציא ויתן
 כתובה ובכהנת שנים ימים * שלשה יוציא
 ויתן כתובה: * המדיר את אשתו שלא
 תתקשט באחד מכל המינין * יוציא ויתן
 כתובה * רבי יוסי אומר בעניות שלא נתן
 קצבה * ובעשירות שלשים יום * המדיר את
 אשתו שלא תלך לבית אביה * בזמן שהוא
 עמה בעיר * חדש אחד ימים * שנים יוציא ויתן
 כתובה ובזמן שהוא בעיר אחרת * רגל אחד
 ימים * שרש יוציא ויתן כתובה: * המדיר את
 אשתו שלא תלך לבית האב * או לבית
 המיטתה * יוציא ויתן כתובה * מפני שנוער
 בפניה * ואם היה טוען משום דבר אחר רשאי
 אומר לה על מנת שתאמרי לפלוני מה
 שאמרתי לי * או מה שאמרתי לך * או שתהא
 ממלאה ומערה לאשפה * יוציא ויתן כתובה:
 * ואלו יוצאות שלא בכתובה * העוברת על

ה' חס' ס"ח * כ' סקטין דין סוף וכו' הלכה כרובים

דת

דת משה ויהודית * ואיזו היא דת משה *
 מאכילתו שאינו מעשר * ומשמשתו נדה ולא
 קוצה לה חלה * ונודרת ואינה מקימת * ואיזו
 היא דת יהודית * יוצאה וראשה פרוע * וטוה
 בשוק * ומדברת עם כל אדם * אבא שאול
 אומר אף המקלדת יולדיו בפניו * רבי טרפון
 אומר אף הקולגית * ואיזו היא קולגית כל
 שהיא מדברת בתוך ביתה * ושכניה שומעין
 קולה: * המקדש את האשה על מנת שאין
 עליה נדרים * ונמצאו עליה נדרים * אינה
 מקדשת * כנסה סתם * ונמצאו עליה נדרים
 תצא שלא בכתובה * על מנת שאין בה מומין
 ונמצאו בה מומין * אינה מקדשת * כנסה סתם
 ונמצאו בה מומין * תצא בכתובה * כל
 המומין הפוסלין בכהנים * פוסלין בנשים:
 * היו בה מומין ועודה בבית אביה * האב
 צריך להביא ראיה שמשנת ארסה נולדו
 בה מומין הללו * ונסתחפה שדרו * נכנסה
 לרשות הבעל * הבעל צריך להביא ראיה
 שעד שלא נתארסה היו בה מומין אלו והיה
 מקחו מקח טעות * דברי רבי מאיר וחכמים

אומרים

ה' חס' ס"ח

אמרים במה דברים אמורים במומין שבסתור
 אבל במומין שבגלוי אינו יכול לטעון ואם
 יש מרחץ באותה העיר אף מומין שבסתור
 אינו יכול לטעון מפני שהיה בודק
 בקרובותיו: האי ששנו נדרו בו מומין אין
 כופין אותו להוציא אמר רבן שמעון בן
 גמליאל במה דברים אמורים במומין
 הקטנים אבל במומין הגדולים כופין אותו
 להוציא: ואלו שכופין אותו להוציא מכה
 שחין ובעל פולפוס והמקמץ והמצרף
 נחשת והברסי בין שהיו בסעד שלא נשאו
 ובין משנשאו נולדו ועל כלן אמר רבי מאיר
 אף על פי שהתנה עמה יכולה היא שתאמר
 סבורה הייתי שאני יכולה לקבל ועכשיו איני
 יכולה לקבל וחכ"א מקבלת היא על כרתה
 חוץ ממכה שחין מפני שממיקתו מעשה
 בצידון בברסי אחד שמת והיה לו אה ברסי
 אמרו חכמים יכולה היא שתאמר לאחיק
 הייתי יכולה לקבל ולך איני יכולה לקבל:
 פירק"ה האי ששנו נדרו לה נכסים עד שלא
 תתארס מודים בית שמאי ובית הלל

שמוכרת

שמוכרת ונותנת וקיים נפלו לה משנתארסה
 בית שמאי אמרים תמכור ובה לא תמכור
 אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה קיים
 אמר רבי יהודה אמרו לפני רבן גמליאל
 הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים אמר
 להם על החדשין אנו בושין אלא שאתם
 מגלגלין עלינו את הישנים נפלו לה
 משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה
 ונתנה שהבעל מוציא מיד הלקוחות עד
 שלא נשאת ונשאת רבן גמליאל אומר אם
 מכרה ונתנה קיים אמר ר' חנינא בן עקיבא
 אמרו לפני רבן גמליאל הואיל וזכה באשה
 לא יזכה בנכסים אמר להם על החדשים
 אנו בושין אלא שאתם מגלגלים עלינו את
 הישנים: רבי שמעון חולק בין נכסים
 לנכסים נכסים הירועים לבעל לא תמכור
 ואם מכרה ונתנה בטל שאינן ירועים לבעל
 לא תמכור ואם מכרה ונתנה קיים: נפלו
 לה כספים ילקח בהן קרקע והוא אוכל
 פירות פירות התלושין מן הקרקע ילקח בהן
 קרקע והוא אוכל פירות והמחברין בקרקע

אמר

אמר רבי מאיר שמין אותן במה הן יפין בפירות * ובמה הן יפין בלא פירות * והמותר ילקח בהן קרקע * והוא אוכל פירות * וחכ"א המחברין לקרקע שלו והתלושין מן הקרקע שלה * וילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות * ד' שמעון אומר מקום שיפה כחו בכניסתה הורע כחו ביציאתה * מקום שחורע כחו בכניסתה יפה כחו ביציאתה * (פיצד) פירות המחברין לקרקע בכניסתה שלו * וביציאתה שלה * והתלושין מן הקרקע בכניסתה שלה * וביציאתה שלו * ה' נפלו לה עבדים ושפחות זקנים * ימכרו וילקח בהן קרקע * והוא אוכל פירות * רבן שמעון בן גמליאל אומר לא המכור מפני שהן ישב בית אביה * נפלו לה זיתים וגפנים וקנים ימכרו לעצים * וילקח בהן קרקע * והוא אוכל פירות * רבי יהודה אומר לא תמכור מפני שהן ישב בית אביה * המוציא הוצאות על נכסי אשתו * הוציא הרבה ואכל קטעא * קטעא ואכל הרבה * מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל * הוציא ולא אכל * ישבע במה הוציא ויטול * שומרת

שומרת יבם שנפלו לה נכסים מורים בית שמאי ובית הלל שמוכרת ונותנת וקיים * מתה מה יעשו בכתובתה * ובנכסים הנכנסין והיוצאין עמה * בית שמאי אומרים יחזיקו יורשי הבעל עם יורשי האב * ובית הלל אומרים נכסים בחזקתן וכתובה בחזקת יורשי הבעל * נכסים הנכנסים והיוצאים עמה בחזקת יורשי האב * : ה' הניח אחיו מעות * ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות * פירות התלושין מן הקרקע ילקח בהן קרקע * והוא אוכל פירות * המחברין בקרקע * אמר רבי מאיר שמין אותן במה הן יפין בפירות * ובמה הן יפין בלא פירות * והמותר ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות * וחכ"א המחברין בקרקע שלו והתלושין מן הקרקע כל הקודם זכה בהן קודם הוא זכה * קדמה היא ילקח בהן קרקע * והוא אוכל פירות * כנסה הרי היא כאשתו לכל דבר * ובלבד שתהא כתובה על נכסי בעלה הראשון * ה' לא יאמר לה הרי כתובתך מנחת על השלחן * אלא כל נכסיו אחראין לכתובתה (ובן לא

יאמר אדם לאשתו הרי כתובתיך מנחת על השלחן אלא כל נכסיו אחראין לכתובתה גרשה אין לה אלא כתובתה החזירה הרי היא ככל הנשים ואין לה אלא כתובתה בלבד :

פרק ט הכותב לאשתו דין ודברים אין לה בנכסיה הרי זה אוכל פירות בחייה ואם מתה יורשה אספולמה כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיה שאם מכרה ונתנה קיים כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיה ובפירותיה הרי זה אינו אוכל פירות בחייה ואם מתה יורשה רבי יהודה אומר לעולם אוכל פירות עד שיכתוב לה דין ודברים אין לה בנכסיה ובפירותיהן ובפירי פירותיהן עולם כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיה ובפירותיהן ובפירי פירותיהן בחייה ואם מתה אינו אוכל פירות בחייה ואם מתה אינו יורשה רבן שמעון בן גמליא אומר אם מתה ירשנה מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנא בטל : כי מי שמת והניח אשה ובעל חוב

ויורשין

ויורשין והיה לו פקדון או מלוה כיד אחרים רבי טרפון אומר ינתנו לכושל שבהן רבי עקיבא אומר אין מרחמין בדין אלא ינתנו לויורשין שבלן צריכין שבועה ואין היורשים צריכים שבועה : הניח פירות תלושין מן הקרקע כל הקודם בהזנכה בהזנכתה אשה יותר על כתובתה ובעל חוב יותר על חובו המותר רבי טרפון אומר ינתנו לכושל שבהן רבי עקיבא אומר אין מרחמין בדין אלא ינתנו לויורשין שבלם צריכים שבועה ואין היורשים צריכין שבועה : המושיב את אשתו חנונית או שמנה אפוטרופא הרי זה משיביעה כל זמן שירצה רבי אדיעור אומר אפירו על פלכה ועל עסתה : כתב לה נדר ושבועה אין לי עליך אינו יכול להשביעה אכל משיביעה הוא את יורשיה ואת הבאים ברשותה נדר ושבועה אין לי עליך ועל יורשיך ועל הבאים ברשותך אינו יכול להשביעה לא היא ולא יורשיה ולא את הבאים ברשותה אבל יורשיו משיביעין אותה ואת יורשיה ואת הבאים ברשותה נדר

ושבועה

ושבועה אין לי ולא לירשי • ולא לבאים
 ברשותי • עריך ועל יורשיך • ועל הבאים
 ברשותיך אינו יכול להשביעה לא הוא ולא
 יורשיו ולא הבאים ברשותו • לא אותה ולא
 יורשיה • ולא הבאים ברשותה : י הלכה
 מקבר בעלה לבית אביה • או שחזרה לבית
 חמיה • ולא נעשית אפוטרופא • אין היורשי
 משביעין אותה • ואם נעשית אפוטרופא
 (היורשים) משביעין אותה על העתיד לבא
 ואין משביעין אותה על מה שעבר
 הפוגמת כתובתה לא תפרע אלא
 בשבועה • עד אחד מעידה שהיא פרועה
 לא תפרע אלא בשבועה • מנכסי יתומים
 ומנכסים משעבדין ושלא בפניו לא תפרע
 אלא בשבועה : ה הפוגמת כתובתה כיצד
 היתה כתובתה אדף זוז ואמר לה התקבלת
 כתובתיך והיא אומרת לא התקבלתי אלא
 כנה • לא הפרע אלא בשבועה • עד אחד
 מעידה שהיא פרועה • כיצד היתה כתובתה
 אדף זוז ואמר לה התקבלת כתובתיך והיא
 אומרת לא התקבלתי • ועד אחד מעידה

שהיא

שהיא פרועה • לא תפרע אלא בשבועה •
 מנכסים משעבדים כיצד • מכר נכסיו
 לאחרים והיא נפרעת מן הקוחות לא תפרע
 אלא בשבועה מנכסי יתומים כיצד מת והניח
 נכסיו ליתומים והיא נפרעת מן היתומים לא
 תפרע אלא בשבועה ושלא בפניו כיצד הלך
 לו למדינת הים • והיא נפרעת שלא בפניו
 אינה נפרעת אלא בשבועה רבי שמעון אומר
 כל זמן שהיא תובעת כתובתה • היורשין
 משביעין אותה • ואם אינה תובעת כתובתה
 אין היורשין משביעין אותה : ט הוציאה גט
 ואין עמו כתובה • גובה כתובתה • כתובה
 ואין עמה גט • היא אומרת נאבד גטי והוא
 אומר נאבד שוברי • וכן בעל חוב שהוציא
 שטר חוב • ואין עמו פרוזבול • הרי אלו לא
 יפרעו רבן שמעון בן גמליא אומר מן הסכנה
 ואילך • אשה גובה כתובתה שלא בגט •
 ובעל חוב גובה שלא בפרוזבול • שני גטין
 ושתי כתובות • גובה שתי כתובות • שתי
 כתובות וגט אחד • או כתובה ושני גטין • או
 כתובה וגט ומיתה • אינה גובה אלא כתובה

אחת

ס' ל"ט ספק בנכסין

אחת שהמגרש את אשתו והחזירה על מנת
כתובה הראשונה מחזירה * קטן שהשיאו
אביו כתובה קימת שעל מנת בן קימהגר
שנתגר ואשתו עמו * כתובה קימת שעל
מנת בן קימה :

פרקי מי שהיה נשוי שתי נשים ומת *
הראשונה קודמת לשניה * ויורשי
הראשונה קודמין ליורשי שניה * נשא את
הראשונה ומתה נשא שניה ומת הוא * שניה
ויורשיה קודמין ליורשי הראשונה * מי
שהיה נשוי שתי נשים ומתו * ואחר כך מת
הוא * ויתומים מבקשים כתובת אמן * ואין שם
אלא כדי שתי כתובות * חולקין בשוה * היה
שם מותר דינר אלו נוטלין כתובת אמן ואלו
נוטלין כתובת אמן * אם אמרו יתומים אנחנו
מעלין על נכסי אבינו יתר דינר * כדי שיטרו
כתובת אמן * אין שומעין להן אלא שמין את
הנכסים בבית דין : * היו שם נכסים ברהו
איןן כבמחוק * רבי שמעון אומר אפילו יש
שם נכסים שאין להם אחריות אינו כלום עד
שיהיו שם נכסים שיש להן אחריות ויתר על

שתי

שתי הכתובות דינר : * מי שהיה נשוי שלש
נשים ומת * כתובה של זו מנה * ושל זו
מאתים * ושל זו שלש מאות * ואין שם
אלא מנה חולקות בשוה * היו שם מאתים
של מנה נוטלת חמשים * של מאתים ושל
שלש מאות שלשה שלשה של זהב * היו שם
שלש מאות * של מנה נוטלת חמשים * ושל
מאתים מנה * ושל שלש מאות ששה של זהב
וכן שלשה שהטילו לכיס פחתו או הותירו
כך הן חולקין : * מי שהיה נשוי ארבע נשים
ומת * הראשונה קודמת לשניה * ושניה
לשלישית * ושלישית לרביעית * הראשונה
נשבעת לשניה * ושניה לשלישית * ושלישית
לרביעית * והרביעית נפרעת שלא בשבועה *
בן ננס אומר וכי מפני שהיא אחרונה
נשברת * אף היא לא תפרע אלא בשבועה *
היו יוצאות כלן ביום אחד * כל הקודמת
לחברתה * אפילו שעה אחת זכתה * וכך היו
כותבין בירושלם שעות * היו כלן יוצאות
בשעה אחת * ואין שם אלא מנה * חולקות
בשוה : * מי שהיה נשוי שתי נשים * ומכר את

שדהו

6 מקטעין ר"ג וליה סולקת כותבין

שדהו • וכתבה ראשונה ללוקח דין ודברים
אין לי עמך • השניה מוציאה מהלוקח •
וראשונה מן השניה • והלוקח מן הראשונה
וחוזרות חלילה • עד שיעשו פשרה ביניהם •
וכן בעל חוב • וכן אשה בעלת חוב :

פ"ק"א אלמנה נוזנת מנכסי יתומים • ומעשה
ידיה שלהן • ואין חייבין בקבורתה •

יורשיה יורשי כתובתה • חייבין בקבורתה :

ב אלמנה בין מן האירוסין • בין מן הנשואין
מוכרת שלא בבית דין • רבי שמעון אומר מן
הנשואין מוכרת שלא בבית דין • מן האירוסין

לא תמכור • אלא בבית דין • מפני שאין לה
מזונות וכל שאין לה מזונות לא תמכור אלא

בבית דין • מכרה כתובתה או מקצתה •
מישכנה כתובתה או מקצתה נתנה כתובתה

לאחר או מקצתה • לא תמכור את השאר
אלא בבית דין • וחבמים אומרים מוכרת היא

אפילו ארבעה וחמשה פעמים • ומוכרת
למזונות שלא בבית דין • וכותבת למזונות

מכרתה • וגרושה לא תמכור אלא בבית דין •
אלמנה שהיתה כתובתה מאתים • ומכרה
שה

שוה מנה במאתים • או שוה מאתים במנה •
נתקבלה כתובתה • היתה כתובתה מנה
ומכרה שוה מנה ודינר במנה מכרה בטל •
אפילו היא אומרת אחזיר דינר ליורשים •

מכרה בטל • רבן שמעון בן גמליאל אומר
לעולם מכרה קיים עד שתהא שם כדי

שתשיר בשרה בת תשעה קבין • ובגנה בת
חצי קב • וכרברי רבי עקיבא בית רובע •

היתה כתובתה ארבע מאות זוז • ומכרה לזה
במנה • ולזה במנה ולאחרון יפה מנה ודינר

במנה • של אחרון בטל • ושל כלם מכרין קיים •
שום הדיינים שפחתו שתות • או הוסיפו

שתות • מכרין בטל • רבן שמעון בן גמליאל
אומר מכרין קיים אם בן מה כח בית דין יפה •

אבל אם עשו אגרת בקורת • אפילו מכרו
שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה •

מכרין קיים • והמאנת • והשניה • והאילונית •
אין להן כתובה • ולא פירות ולא מזונות ולא

בלאות • ואם מתחקה נשאת לשם אילונית •
יש לה כתובה • אלמנה לכהן גדול • גרושה
וחלוצה לכהן הדיוט • ממזרת ונתיגרה

לְיִשְׂרָאֵל בֵּית יִשְׂרָאֵל לְנִתִין וּלְמִמּוֹר * יֵשׁ לָהֶן כְּתוּבָה :

פְּרָק יב הַנּוֹשֵׂא אֶת הָאִשָּׁה * וּפְסָקָה עִמּוֹ כְּרִי שְׁיִזוּן אֶת בֵּתָה חֲמִשׁ שָׁנִים חַיִּיב לְזוּנָהּ חֲמִשׁ שָׁנִים * נִשְׂאת לְאַחַר וּפְסָקָה עִמּוֹ * כְּרִי שְׁיִזוּן אֶת בֵּתָה חֲמִשׁ שָׁנִים * חַיִּב לְזוּנָהּ חֲמִשׁ שָׁנִים * לֹא יֹאמֵר הָרֵאשׁוֹן לְכִשְׁתָּבֵא אֶצְלִי אֲזוּנָנָה אֶלָּא מוֹלִיךְ לָהּ מְזוּנוּתֶיהָ לְמָקוֹם (שֶׁהִיא) אִמָּה * וְכֵן לֹא יֹאמְרוּ שְׁנֵיהֶם הָרִי אֲנִי זָנִין אוֹתָהּ כְּאַחַד * אֶלָּא אַחַד זָנָה * וְאַחַד נוֹתֵן לָהּ דְּמֵי מְזוּנוֹת : * נִשְׂאת * הַבֵּעַל נוֹתֵן לָהּ מְזוּנוֹת * וְהֵן נוֹתְנִין לָהּ דְּמֵי מְזוּנוֹת * מֵתוּ * בְּנוֹתֶיהֶן גְּזוּנוֹת מִנְכָּסִים בְּנֵי חוּרִין * וְהִיא גְּזוּנוֹת מִנְכָּסִים מִשְׁעַבְדִּים מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּבַעֲלָת חוּב הַפְּקָחִים הָיוּ כּוֹתְבִין עַל מְנַת שְׂאֵזוֹן אֶת בֵּתָהּ חֲמִשׁ שָׁנִים כָּל זְמַן שֶׁאֵת עַמִּי : * אֲדַמְנָה שְׂאֵמְרָה אִי אֶפְשִׁי לְזוּז מִבֵּית בַּעֲלִי * אִין הַיּוֹרְשִׁין יְכוּלִין לומר לָהּ * לְכִי לְבֵית אָבִיךָ וְאֲנִי זָנִין אוֹתְךָ * אֶלָּא זָנִין אוֹתָהּ בְּבֵית בַּעֲלָהּ וְנוֹתְנִין לָהּ מְדוּר לְפִי כְבוֹדָה * אֲמַרְרָה אִי אֶפְשִׁי לְזוּז מִבֵּית אָבִי יְכוּלִים הַיּוֹרְשִׁים לומר

לָהּ אִם אֶת אֶצְלָנוּ יֵשׁ לִיךְ מְזוּנוֹת וְאִם אִין אֶת אֶצְלָנוּ אִין לִיךְ מְזוּנוֹת * אִם הֵיתָה טוֹעֵנָת מִפְּנֵי שֶׁהִיא יִלְדָה וְהֵן יִלְדִים * זָנִין אוֹתָהּ וְהִיא בְּבֵית אָבִיהָ : * כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ * גּוֹבָה כְּתוּבָתָה לְעוֹלָם * כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעֲלָהּ גּוֹבָה כְּתוּבָתָה עַד עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים * שֵׁשׁ בַּעֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים שֶׁתַּעֲשֶׂה טוֹבָה כְּנֶגֶד כְּתוּבָתָה * דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר שֶׁאָמַר מִשּׁוֹם רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל * וְחֲכָא כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעֲלָהּ גּוֹבָה כְּתוּבָתָה לְעוֹלָם * כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ גּוֹבָה כְּתוּבָתָה עַד עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים * יוֹרְשִׁיהָ מוֹכְרִין כְּתוּבָתָה * עַד עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים :

פְּרָק יג שְׁנֵי דִינֵי גְזֵרוֹת הָיוּ בִירוּשָׁלַם * אֲדַמּוֹן וְחֲנַן בֶּן אֲבִישָׁלוֹם * חֲנַן אָמַר שְׁנֵי דְבָרִים * אֲדַמּוֹן אָמַר שְׁבַעַה * מִי שֶׁהִלֵּךְ לְמַדְיַת הַיָּם וְאִשְׁתּוֹ תוֹבַעַת מְזוּנוֹת * חֲנַן אָמַר תְּשַׁבַּע בְּסוּף וְלֹא תְשַׁבַּע בְּתַחֲלָה * נְחֻלְקוּ עֲלֵיו בְּנֵי כְהֵנִים גְּדוּלִים וְאָמְרוּ תְשַׁבַּע בְּתַחֲלָה וּבְסוּף * אָמַר רַבִּי דוּסָא בֶּן הַרְכִּינָם

כדבריהם אמר רבן יוחנן בן זכאי יפה אמר
 חנן לא תשבע אלא בסוף : ^ב מי שהלך
 למדינת הים ועמד אחר ופרנס את אשתו
 חנן אמר אבד את מעותיו נחלקו עליו בני
 כהנים גדולים ואמרו ישבע במה הוציא
 ויטור א"ר דוסא בן הרבנים כדבריהם א"ר
 יוחנן בן זכאי יפה אמר חנן הניח מעותיו על
 קרן הצבי : ^ג אדמון אומר שבעה * מי שמת
 והניח בנים ובנות * בזמן שהנכסים מרבין *
 הבנים יורשין והבנות גזונות * ובנכסים
 מועטים הבנות יזונו והבנים יחזרו על
 הפתחים * אדמון אומר בשביד שאני זכר
 הפסדתי * אמר רבן גמליאל רואה אני את
 דברי אדמון : ^ד הטוען את חבירו כרי שמן
 והודה בקנקנים אדמון אומר הואיל והודה
 במקצת הטענה ישבעי וחכ"א אין זו הודאה
 ממין הטענה * אמר רבן גמליאל רואה אני
 את דברי אדמון : ^ה הפוסק מעות לחתנו *
 ופישט לו את הרגל תשב עד שתלבין ראשה
 אדמון אומר יכולה היא שתאמר אלו אני
 בסקתי לעצמי אישב עד שירבין ראשי עכשיו
 שאבא

6 טלמן 6

שאבא פסק עלימה אני יכולה לעשות * או
 כנוס או פטור * אמר רבן גמליאל רואה אני
 את דברי אדמון : ^ו העורר על השדה והוא
 חתום עליה בעד * אדמון אומר יכול הוא
 שיאמר השני נוח לי והראשון קשה הימנו *
 וחכ"א אבד את זכותו * עשאה סימן לאחר
 אבד את זכורתו : ^ז מי שהלך למדינת הים
 ואבדה דרך שדהו אדמון אומר ילך בקצרה
 וחכ"א יקנה לו דרך במאה מנה ^ח או יפרח
 באויר : ^ט המוציא שטר חוב על חבירו והלה
 מוציא שמכר לו את השדה * אדמון אומר
 יכול הוא שיאמר אלו הייתי חייב לך היה לך
 להפרע את שלך כשמכרת לי את השדה *
 וחכ"א זה היה פקח שמכר לו את הקרקע
 מפני שהוא יכול למשכנו : ^י שנים שהוציאו
 שטר חוב זה על זה * אדמון אומר אלו הייתי
 חייב לך כיצד אתה לזה ממני * וחכ"א זה
 גובה שטר חובו וזה גובה שטר חובו ישלש
 ארצות לנשואין יהודה ועבר הירדן והגליל
 אין מוציאין מעיר לעיר * ומכרך לכרך אבל
 באותה הארץ מוציאין מעיר לעיר * ומכרך
 לכרך

לכרך

לכרך • אבל לא מעיר לכרך • ולא מכרך
 לעיר • מוציאין מנוה הרע לנוה היפה • אבל
 לא מנוה היפה לנוה הרע • רבן שמעון ב
 גמליאל אומר אף לא מנוה הרע לנוה היפה
 מפני שהנוה היפה בודק : " הכל מעל
 לארץ ישראל ואין הכל מוציאין הכל מעל
 לירושלם ואין הכל מוציאין • אחד האנשים
 ואחד הנשים • (ואחד עברים) • נשא אשה
 בארץ ישראל וגרשה בארץ ישראל נוח
 לה ממעות ארץ ישראל • נשא אשה בארץ
 ישראל וגרשה בקפוטקיא • נותן לה ממעות
 ארץ ישראל נשא אשה בקפוטקיא • וגרשה
 בארץ ישראל • נותן לה ממעות ארץ ישראל
 רבן שמעון בן גמליאל אומר נותן לה ממעות
 קפוטקיא • נשא אשה בקפוטקיא • וגרשה
 בקפוטקיא • נותן לה ממעות קפוטקיא : סל

מסכת קידושין

פרק א האשה נקנית בישראל דרכים • וקונה
 את עצמה בשתי דרכים • נקנית בכסף
 בשטר ובביאה • בכסף בש"א בדינר ובשו
 דינר • ובה"א בפרוטה ובשוה פרוטה • ובמ

היא

ח נכסו כלמן תקפו כפ"ס

היא פרוטה אחר משמנה באיסר האטלקי •
 וקונה את עצמה בגט ובמיתת הבעל •
 היבמה נקנית בביאה • וקונה את עצמה
 בחליצה • ובמיתת היבם : • עבר עברי נקנה
 בכסף ובשטר • וקונה את עצמו בשנים
 וביובל • ובגרעון כסף • יתירה עליו האמה
 העבריה שקונה את עצמה בסימנין הנרצע
 נקנה ברציעה • וקונה את עצמו ביובל
 ובמיתת האדון : • עבר כנעני נקנה בכסף
 ובשטר ובחזקה • וקונה את עצמו בכסף על
 ידי אחרים • ובשטר על ידי עצמו • ד"ר מאיר •
 וחכ"א בכסף על ידי עצמו • ובשטר על ידי
 אחרים • ובלבד שיהא הכסף משל אחרים :
 בהמה גסה נקנית במסירה • והרקקה
 בהגבהה • ד"ר מאיר ורבי אליעזר • וחכ"א
 בהמה דקה נקנית במשיכה : • נכסים שיש
 להם אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחזקה •
 ושאיין להם אחריות אין נקנין אלא במשיכה •
 נכסים שאין להם אחריות • נקנין עם נכסים
 שיש להם אחריות בכסף ובשטר ובחזקה
 וזוקקין נכסים שאין להם אחריות את הנכסים

שיש

ח ואלכו כין כפס דקס בין נסה פקטו • כמסכה וכל סכנסה

ישיש להן אחריות לשבע עליהן יכל הנעשר
 דמים באחר ביין שזכה זה נתחייב זה בחליפיו
 כיצד החליף שור בפרה או חמור בשור בין
 שזכה זה נתחייב זה בחליפיו * רשות הגבוה
 בכסף ורשות ההדיוט בחזקה אמירתו
 לגבוה * כמסירתו להדיוט : יכל מצות הבין
 על האב אנשים חבין ונשים פטורות * וכל
 מצות האב על הבן אחד אנשים ואחד נשים
 חבין וכל מצות עשה שהזמן גרמה אנשים
 חבין ונשים פטורות * וכל מצות עשה שלא
 הזמן גרמה אחד אנשים ואחד נשים חבין
 וכל מצות לא תעשה בין שהזמן גרמה בין
 שלא הזמן גרמה * אחד אנשים ואחד נשים
 חבין חוץ מבל תשחית * ובל תקיף * ובל
 תטמא למתים : * הסמיכות * והתנופות
 וההגשות והקמיצות * וההקטרות והמליקות
 וההזאות והקבלות * נוהגין באנשים ולא
 בנשים * חוץ ממנחת סוטה ונזירה * שהן
 מניפות : * כל מצוה שאינה תלויה בארץ
 נוהגת בארץ ובחוץ לארץ * וכל המצוה
 שהיא תלויה בארץ אינה נוהגת אלא בארץ

א ורובלני גרם וקבלות והזאות . ב כפי' מנתי כל מים סו'א קל יום מוקדמת חוץ

חוץ מן הערלה וכלאים * רבי אליעזר אומר
 אף מן החדש : * כל העושה מצוה אחת *
 מטיבין לו ומאריבין לוימיו ונוחל את הארץ
 וכל שאינו עושה מצוה אחת * אין מטיבין לו
 ואין מאריבין לוימיו ואינו נוחל את הארץ *
 וכל שישנו במקרא במשנה ובדרך ארץ לא
 במהרה הוא חושא * שנאמר והחוט המ' שלש
 לא במהרה ינתק * וכל שאינו לא במקרא
 ולא במשנה ולא בדרך ארץ אינו מן הישוב :
 פרק ב האיש מקדש בו ובשלוחו * האשה
 מתקדשת בהובשלוחה האיש מקדש
 את בתו כשהיא נערה בו ובשלוחו * האומר
 לאשה התקדשי לי בתמרה זו * התקדשי לי
 בזו אם יש באחת מהן שוה פרוטה מקדשת
 ואם לאו אינה מקדשת * בזו ובזו ובזו אם יש
 שוה פרוטה בכלן מקדשת * ואם לאו אינה
 מקדשת * היתה אוכלת ראשונה ראשונה
 אינה מקדשת * עד שיהא באחת מהן שוה
 פרוטה : התקדשי לי בכוס זה של יין * ונמצא
 של דבשי של דבש ונמצא של יין * בדינר זה

T. III. יב 12 של
 א ויום נודשים כך וכל שאינו לא במקרא ולא במשנה ולא בדרך ארץ אינו מן הישוב וכל שחזיק בלפתן
 עליו הכתוב אושר ופחשו תתפולט לא במהרה ינתק . ב עליו הכתוב אושר מ"א .

שֶׁל כֶּסֶף וְנִמְצָא שֶׁל זֶה בִּישָׁל זֶה בִּישָׁל וְנִמְצָא שֶׁל
 כֶּסֶף עַל מְנַת שְׂאֵנִי עֵשִׂיר • וְנִמְצָא עֵנִי • עֵנִי
 וְנִמְצָא עֵשִׂיר • אֵינָה מְקַדְּשֶׁת • רַבִּי שְׁמַעוֹן
 אוֹמֵר אִם הִטְעָה לְשִׁבַּח מְקַדְּשֶׁת: עַל מְנַת
 שְׂאֵנִי כֵהֵן וְנִמְצָא לוֹ • לוֹ וְנִמְצָא כֵהֵן נִתִּין
 וְנִמְצָא מִמּוֹר • מִמּוֹר וְנִמְצָא נִתִּין בְּנֶעִיר וְנִמְצָא
 בֶן כֶּרֶךְ • בֶּן כֶּרֶךְ וְנִמְצָא בֶן עֵיר • עַל מְנַת
 שְׁבִיתִי קְרוֹב לְמֶרְחֵץ • וְנִמְצָא רְחוֹק • רְחוֹק
 וְנִמְצָא קְרוֹבִי עַל מְנַת שֵׁשׁ לִי בֵת אוֹ שִׁפְחָה
 גּוֹדֶלֶת וְאֵין לוֹ • אוֹ עַל מְנַת שְׂאֵין לִי וַיֵּשׁ לוֹ •
 עַל מְנַת שְׂאֵין לִי בָנִים וַיֵּשׁ לוֹ • אוֹ עַל מְנַת
 שֵׁשׁ לִי וְאֵין לוֹ • עַל כֹּלֵם אֶף עַל פִּי שְׂאֵמְרָה
 בְּלִבִּי הִיָּה לְהַתְקַדֵּשׁ לוֹ • אֶף עַל פִּי כֵן אֵינָה
 מְקַדְּשֶׁת • וְכֵן הִיא שֶׁהִטְעָנוּ: י הָאוֹמֵר
 לְשִׁלּוּחוֹ • צֵא וְקַדֵּשׁ לִי אִשָּׁה פְרוֹנִית בְּמִקּוֹם
 פְרוֹנִי • וְהִלֵּךְ וְקַדְּשָׁה בְּמִקּוֹם אַחֵר • אֵינָה
 מְקַדְּשֶׁת • הָרִי הִיא בְּמִקּוֹם פְרוֹנִי • וְקַדְּשָׁה
 בְּמִקּוֹם אַחֵר • הָרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת: הֵ הַמְקַדֵּשׁ
 אֶת הָאִשָּׁה עַל מְנַת שְׂאֵין עָלֶיהָ נְדָרִים •
 וְנִמְצָאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים • אֵינָה מְקַדְּשֶׁת • כִּנְסָה
 סֶתֶם וְנִמְצָאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים תִּצְאָה שְׂלֵא

בכתובה

בְּכֶתוּבָה • עַל מְנַת שְׂאֵין בְּהָ מוֹמִין • וְנִמְצָאוּ
 בְּהָ מוֹמִין אֵינָה מְקַדְּשֶׁת • כִּנְסָה סֶתֶם וְנִמְצָאוּ
 בְּהָ מוֹמִין • תִּצְאָה שְׂלֵא בְּכֶתוּבָה • כֹּל הַמוֹמִין
 הַפּוֹסְלִים בְּכֶהֱנִים פּוֹסְלִים בְּנָשִׁים: הַמְקַדֵּשׁ
 שְׁתֵּי נָשִׁים בְּשׂוּה פְרוּטָה • אִם אִשָּׁה אַחַת
 בְּפָחוֹת מִשׂוּה פְרוּטָה • אֶף עַל פִּי שְׂשֶׁרֶחַ
 סְבִלּוֹנוֹת לְאַחַר מִכָּאן • אֵינָה מְקַדְּשֶׁת •
 שְׁמַחְמַת קִדּוּשֵׁין הִרְאִשׁוּנִים שְׁלַח • וְכֵן קִטָּן
 שְׁקַדֵּשׁ: הַמְקַדֵּשׁ אִשָּׁה וּבִתָּה • אִם אִשָּׁה
 וְאַחֻתָּה כְּאַחַת • אֵינָן מְקַדְּשׁוֹת • וּמַעֲשֵׂה
 בְּחַמֵּשׁ נָשִׁים • וּבִהֵן שְׁתֵּי אַחֻוֹת • וְלִקְטָ אַחַד
 כֹּל כְּלָה שֶׁל תֹּאנִים וְשִׁלְהֵם הִיתָה • וְשֶׁר
 שְׁבִיעִית הִיתָה • וְאִמֵּר הִרִיבְלַכֶם מְקַדְּשׁוֹת לִי
 כֹּל כְּלָה זֹו וְקַבְּלָתָהּ אַחַת מֵהֵן עַל יָדֵי כָלָן
 וְאִמְרוּ חֲבָמִים אֵין הָאַחֻוֹת מְקַדְּשׁוֹת: הֵ
 הַמְקַדֵּשׁ בְּחֵלְקוֹ • בֵּין קַדְּשֵׁי קַדְּשִׁים בֵּין
 קַדְּשִׁים קִדִּים אֵינָה מְקַדְּשֶׁת • בְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי
 בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מְזִיד לֹא קַדֵּשׁ דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר
 רִי הוֹדָה אוֹמֵר בְּשׁוֹגֵג לֹא קַדֵּשׁ בְּמִזִּיד קַדֵּשׁ
 וּבִהֵקֵדֵשׁ בְּמִזִּיד קַדֵּשׁ • וּבְשׁוֹגֵג לֹא קַדֵּשׁ דֶּר
 מֵאִיר • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּשׁוֹגֵג קַדֵּשׁ בְּמִזִּיד

ל

לא קרשׁ: ^ט המקדש בערלה ובכלאי הכרם
 בשור הנסקל * ובעגלה ערופה בצפורי
 מצורע * ובשער גזירי ובפטר חמור * ובבשר
 בחלב * ובחולין שגשגטו בעזרה אינה
 מקדשת * מכרן וקדש בדמיהן מקדשת *
 המקדש בתרומות * ובמעשרות ובמתנות *
 ובמי חטאת * ובאפר חטאת * הרי זו מקדשת
 ואפילו ישראל:

פרק האומר לחבירו צא וקדש רי אשר
 פלונית והלך וקדשה לעצמו * מקדשת
 לשני * וכן האומר לאשה הרי את מקדשת
 לי לאחר שלשים יום * ובא אחר וקדשה
 בתוך שלשים יום * מקדשת לשני בת
 ישראל לכהן תאכל בתרומה * מעכשיו
 ודאחר שלשים יום * ובא אחר וקדשה בתוך
 שלשים יום * מקדשת * ואינה מקדשת * בת
 ישרא לכהן או בת כהן לישראל לא תאכל
 בתרומה: ^י האומר לאשה הרי את מקדשת
 לי * על מנת שאיתן לך מאתים זוז * הרי זו
 מקדשת והוא יתן * על מנת שאיתן לך מבאן
 ועד שלשים יום * נתן לה בתוך שלשים יום *

א ויום גורסין כה כסן לפרחל ב לך סריף

מקדשת

מקדשת * ואם לאו אינה מקדשת * על מנת
 שיש לי מאתים זוז הרי זו מקדשת ויש לו * על
 מנת שאראך מאתים זוז * הרי זו מקדשת
 ויראה לה * ואם הראה על השלחן אינה
 מקדשת: ^ז על מנת שיש לי בית כור עפר
 הרי זו מקדשת ויש לו * על מנת שיש לי במקום
 פלוני * אם יש לו באותו מקום מקדשת * ואם
 לאו אינה מקדשת על מנת שאראך בית כור
 עפר * הרי זו מקדשת ויראנה * ואם הראה
 בבקעה אינה מקדשת: ^ח רבי מאיר אומר
 כל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן
 אינו תנאי * שנאמר ויאמר משה אלהם אם
 יעברו בני גד ובני ראובן * וכתוב ואם לא
 יעברו חלוצים * רבי חנינא בן גמליאל אומר
 צריך היה הדבר לאומרו * שאלמלא כן יש
 במשמע * שאפילו בארץ כנען לא ינחלו:
^ה המקדש את האשה * ואמר כסבור הייתי
 שהיא כהנת * והרי היא לויה לויה והרי היא
 כהנת עניה והרי היא עשירה עשירה והרי היא
 עניה הרי זו מקדשת * מפני שלא הטעתו *

האומר

א ולית סלקת בוותיק דכלוי על סכנות סקודמות דלא מהכו ע"מ ונכשי שנו תפאי פסול אבל סאגפ הוא
 דבעינן חד מניושו * ד פכור ר"ף דר"ע סוף ולית סולכתא כוותיה

האומר לאשה הרי את מקדשת לי לאחר
שאתגר * או לאחר שתגירי * לאחר
שאשתחרר * או לאחר שתחררי לאחר
שימות בעליך או לאחר שתמות אחותיך *
לאחר שיחלוץ לך יבמך * אינה מקדשת
וכן האומר לחבירו אם ילדה אשתך
נקבה הרי היא מקדשת לי אינה מקדשת
(אם היתה אשת חברו מעברת * ורהפר
עוברת דבריו קימין ואם ילדה נקבה
מקדשת) : י האומר לאשה הרי את
מקדשת לי * על מנת שאדבר עליך לשלטון
ואעשה עמך כפועל * דבר עליה לשלטון *
ועשה עמה כפועל מקדשת * ואם לאו אינה
מקדשת * על מנת שירצה אבא * רצה האב
מקדשת * ואם לאו אינה מקדשת * מת האב
הרי זו מקדשת מת הבן מלמדן האב לומר
שאינו רוצה : 'קדשתי את בתי * ואיני יודע
למי קדשתיה * ובא אחר ואמר אני קדשתיה
נאמן * זה אמר אני קדשתיה וזה אמר אני
קדשתיה * שניהם נותנים גט * ואם רצו אחר
נותן גט * ואחד כונס : 'קדשתי את בתי *

קדשתיה

קדשתיה וגרשתיה כשהיא קטנה והרי היא
קטנה נאמן * קדשתיה וגרשתיה כשהיא
קטנה והרי היא גדולה אינו נאמן * נשבית
ופדיתיה * בין שהיא קטנה בין שהיא גדולה
אינו נאמן * מי שאמר בשעת מיתתו יש לי
בנים נאמן * יש לי אחים אינו נאמן המקדש
את בתו סתם אין הבוגרת בכלל : ט מי שיש
לו שתי בתי בנות משתי נשים * ואמר קדשתי
את בתי הגדולה ואיני יודע אם גדולה
שבגדולות * או גדולה שבקטנות * או קטנה
שבגדולות * שהיא גדולה מן הגדולה
שבקטנות * כלן אסורות * חוץ מן הקטנה
שבקטנות דברי רבי מאיר * רבי יוסי אומר
כלן מותרות * חוץ מן הגדולה שבגדולות *
קדשתי את בתי הקטנה * ואיני יודע אם
קטנה שבקטנות * או קטנה שבגדולות * או
גדולה שבקטנות * שהיא קטנה מן הקטנות
שבגדולות * כלן אסורות * חוץ מן הגדולה
שבגדולות דברי רבי מאיר * רבי יוסי אומר
כלן מותרות * חוץ מן הקטנה שבקטנות :
'האומר לאשה קדשתיך * והיא אומרת לא

קדשתיני

קדשתני הוא אסור בקרובותיה והיא מתרת בקרוביו היא אמרת קדשתני והוא אומר לא קדשתך והוא מותר בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו קדשתך והיא אמרת לא קדשת אלא בתי הוא אסור בקרובות גדולה וגדולה מתרת בקרוביו הוא מותר בקרובות קטנה וקטנה מתרת בקרוביו: "קדשתי את בתך והיא אמרת לא קדשת אלא אותי הוא אסור בקרובות קטנה וקטנה מתרת בקרוביו הוא מותר בקרובות גדולה וגדולה אסורה בקרוביו: י כל מקום שיש קדושין ואין עברה הולך אחר הזכר ואיזו זה כהנת לוי וישראלית שנשאו לכהן וללוי ולישראל וכל מקום שיש קדושין ויש עבירה הולך אחר הפגום שבשניהם ואיזו זה אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתנה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין וכל מי שאין לה עליו קדושין אבל יש לה על אחרים קדושין הולך ממזר ואיזה זה הבא על אחד מכל העריות שבתורה וכל מי שאין לה לא עליו ולא על

אחרים

אחרים קדושין הולך כמותה ואי זה זה וולד שפחה ונכרית: י רבי מרפון אומר יכולים ממזרים לטהר ביצר ממזר שנשא שפחה הולך עבד שחררו נמצא הבן בן חורין רבי אליעזר אומר הרי זה עבד וממזר: י רבי עקיבא ורבי יוחסין עלו מבבל כהני לויי ישראל חללי גירי וחרורי ממזרי נתניו שתוקי ואסופי כהני לויי וישראל מותרים לבא זה בזה לויי ישראל חללי גירי וחרורי מותרים לבא זה בזה גירי וחרורי ממזרי ונתניו שתוקי ואסופי (כלן) מותרין לבא זה בזה: י ואלו הם שתוקי כל שהוא מכיר את אמו ואינו מכיר את אביו אסופי כל שנאסף מן השוק ואינו מכיר לא אביו ולא אמו אבא שאול היה קורא לשתוקי ברוקי: י כל האסורים לבא בקהל מותרים לבא זה בזה רבי יהודה אוסר רבי אליעזר אומר וראו בודאן מותר וראו בספיקן וספיקן בודאן וספיקן בספיקן אסור ואלו הן הספיקות שתוקי ואסופי וכותי: י הנזשא אשה כהנת צריך לברוק אתריה ארבע אמהות שיהן שמנה

אמה

אמה ואם אמה * ואם אבי אמה * ואמה ואם
אביה * ואמה * ואם אבי אביה * ואמה לוייה
וישראלית מוסיפין עליהן עוד אחת : ה אין
בודקין לא מן המזבח ולמערה ולא מן הדוכן
ולמעלה ולא מן סנהדרין ולמעלה * וכל
שהחזקו אבותיו משוטרי הרבים וגבאי צדקה
משיאין לכהנה ואין צריך לברוק אחריהן ר'
יוסי אומר אף מי שהיה חתום (עד) בעורכי
הישנה של צפורי * רבי חנינא בן אנטיגנוס
אומר אף מי שהיה מכתב באסטרטיא של
מלך : י בת חלל זכר פסולה מן הבהנה
לעולם * ישראל שנשא חללה * בתו כשרה
לכהנה חלל שנשא בת ישראל * בתו פסולה
לכהנה * רבי יהודה אומר בת גר זכר כבת
חלל זכר : י רבי אליעזר בן יעקב אומר
ישראל שנשא גיורת בתו כשרה לכהנה וגר
שנשא בת ישראל בתו כשרה לכהנה * אבל
גר שנשא גיורת * בתו פסולה לכהנה * אחד
גרים ואחד עבדים משחררים * אפילו עד
עשרה דורות עד שתהא אמן מישראל רבי
יוסי אומר אף גר שנשא גיורת * בתו כשרה

לכהנה : ה האומר בני זה ממזר * אינו נאמן
ואפילו שניהם אומרים על העובר שבמערה
ממזר הוא אינם נאמנים * רבי יהודה אומר
נאמנים : ט מי שנתן רשות לשלוחו לקדש
את בתו והלך הוא וקדשה * אם שלו קדמו
קדושיו קדושין ואם של שלוחו קדמו קדושיו
קדושין * ואם אינו ידוע * שניהם נותנים
גט * ואם רצו אחד נותן גט ואחד כונס *
ובן האשה שנתנה רשות לשלוחה
לקדשה * והלכה וקדשה את עצמה * אם
שדה קדמו קדושיה קדושין * ואם של
שלוחה קדמו קדושיו קדושין * ואם אינו
ידוע שניהם נותנים לה גט * ואם רצו אחד
נותן (לה) גט ואחר כונס : י מי שיצא הוא
ואשתו למדינת הים * ובא הוא ואשתו ובניו
ואמר אשה שיצאת עמי למדינת הים הרי
היא זו ואלו בניה אין צריך להביא ראיה לא
על האשה ולא על הבנים * מתה ואלו בניה
מביא ראיה על הבנים * ואינו מביא ראיה על
האשה : י"א אשה נשאתי במדינת הים הרי
היא זו ואלו בניה * מביא ראיה על האשה *

ואין צריך להביא ראיה על הבנים מתהואאלו
בניה * צריך להביא ראיה על האשה ועל
הבנים : ילא יתיחד איש אחד עם שתי נשים
אבל אשה אחת מתיחדת עם שני אנשים רבי
שמעון אומר אף איש אחד מתיחד עם שתי
נשים בזמן שאשתו עמו * וישן עמהם בפנדקין
מפני שאשתו משמרתו מתיחד אדם עם אמו
ועם בתו וישן עמהם בקרוב בשר ואסהגדילו
זו ישנה בכסותה * וזה ישן בכסותו : י לא
ילמד אדם רוק סופרים * ולא תלמד אשה
סופרים * רבי אליעזר אומר אף מי שאין לו
אשה לא ילמד סופרים : י רבי יהודה אומר
לא ירעה רוק בהמה * ולא יישנו שני רוקים
בטלית אחד וחכמים מתירין * כל שעסקו עם
הנשים לא יתיחד עם הנשים ולא ילמד אדם
את בנו אומנות בין הנשים רבי מאיר אומר
לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה
וקדה * ויחפלל למי שהעשר והנכסים שלוי
שאיין אומנות שאין בה עניות ועשירות שלא
עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות
אדא הכל לפי זכותו * רבי שמעון בן אלעזר

אדם ס"א * ב זכותן קופכות * ג יסין קופכות * ד סאומניות ס"ב

אומר

אומר ראית מימך חיה ועוף שיש להם
אומנות * והן מתפרנסין שלא בצער והלא
לא נבראו אלא לשמשני * ואני נבראתי
לשמש את קוני * (ומה אלו שנבראו
לשמשני * הם מתפרנסין שלא בצער
אני שנבראתי לשמש את קוני) * אינו
דין שאתפרנס שלא בצער * אלא
שהרעותי מעשי * וקפחתי את פרנסתי *
אבא גורין איש צידן אומר משום אבא גוריא
לא ילמד אדם את בנו חמר * גמר * ספר * ספן
רועה * וחנוניי שאומנותן אומנות לסטים רבי
יהודה אומר משמו * החמרין רבן רשעים *
הגמלים רבן כשרין * הספנין רבן חסידים * טוב
שברופאים לגיהנס והכשר שבטבחים
שותפו שר עמלק * רבי נהוראי אומר מניח
אני כל אומניות שבועולם * ואני מלמד את
בני אלא תורה * שאדם אוכל משברה בעולם
הזה והקרון קימת (לו) לעולם הבא וישאר כל
אומניות אינן כן * כשאדם בא לידי הלי * או
לידי זקנה * או לידי יסורין * ואינו יכול לעסוק
במלאכתו * הרי הוא מת ברעב אבל התורה

א קדר ודוסלמי

אינה

אינה כן . אלא משמרתו מפל רע בנערותו
ונותנת לו אחרית ותקנה בזקנותו . בנערותו
מהו אומר . וקווי יי יחליפו כח . בזקנותו מהו
אומר . עוד ינובון בשיבה . וכן הוא אומר
באברהם אבינו ואברהם זקן ויהוה ברך את
אברהם בכל . מצינו שקיים אברהם אבינו
את כל התורה כדה עד שלא נתנה שנאמר
עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור
משמרתו מצותי חקותי ותורותי : סליק

מסכת גיטין

פרק א המביא גט ממדינת הים . צריך שיאמר
בפני נכתב ובפני נחתם . רבן גמליאל
אומר אף המביא מן הרקס ומן החגר . רבי
אליעזר אומר אפילו מכפר לודים ללוד .
וחב"א אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני
נחתם . אלא המביא ממדינת הים . והמוליך
והמביא ממדינה למדינה במדינת הים צריך
שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם . רבן שמעון
בן גמליאל אומר אפילו מהגמוניא להגמוניא :
ב רבי יהודה אומר מרקס למזרח . ורקס
במזרח מאשקלון לדרום . ואשקלון בדרום .

ה טעם ס"א

מעכו

מעכו לצפון . ועכו כצפון . רבי מאיר אומר
עכו כארץ ישראל לגטין : ג המביא גט
בארץ ישראל . אינו צריך שיאמר בפני נכתב
ובפני נחתם . אם יש עליו עוררים . יתקיים
בחותמו המביא גט ממדינת הים ואינו יכול
לומר בפני נכתב ובפני נחתם . אם יש עליו
עדים יתקיים בחותמו : ד אחד גטי נשים
ואחד שחרורי עבדים ישוין למזריך ולמביא
וזה אחת מן הדרכים ששוו גטי נשים
לשחרורי עבדים : ה כל גט שיש עליו עד
כותי פסול . חוץ מגטי נשים ושחרורי עבדים
מעשה שהביאו לפני רבן גמליאל לכפר
עותנאי גט אשה . והיו עדיו עדי כותים
והכשיר . כל השטרות העולים בערכאות של
נכרים אף על פי שחותמיהם נכרים . כשרים
חוץ מגטי נשים ושחרורי עבדים . רבי שמעון
אומר אף אלו כשרים . לא הזכירו אלא בזמן
שנעשו בהדיוט : י האומר תנו גט זה לאישה
ושטר שחרור זה לעבדי . אם רצה לחזור
בשניהן יחזור דברי רבי מאיר . וחכמים
אומרים בגטי נשים . אבל לא בשחרורי

עבדים

ה טו מ"ב ב סבורי מחסר , ג וסאדנא סס כעמיס לכל דכרוסס . ד קן כ"א

עבדים * לפי שזכין לאדם שלא בפניו * ואין
 חבין לו אלא בפניו * שאם ירצה שלא לזון את
 עבדו רשאי וישלם לזון את אשתו אינו רשאי *
 אמר להם והרי הוא פוסל את עבדו מן
 התרומה כשם שהוא פוסל (את) אשתו *
 אמרולו מפני (שהוא) קנינו * האומר תנו גט
 זה לאשתי ושמר שחרור זה לעבד ומת * לא
 יתנו לאחר מיתה * תנו מנה לאיש פלוני ומת *
 יתנו לאחר מיתה :

פירק המביא גט ממדינת הים * ואמר בפני
 נכתב * אבל לא בפני נחתם * בפני
 נחתם אבל לא בפני נכתב * בפני נכתב פלוני
 ובפני נחתם חציו * בפני נכתב חציו * ובפני
 נחתם פלוני פסול * אחד אומר בפני נכתב *
 ואחד אומר בפני נחתם פסול * שנים אומרים
 בפנינו נכתב ואחד אומר בפני נחתם פסול
 ורבי יהודה מכשיר אחד אומר בפני נכתב
 ושנים אומרים בפנינו נחתם כשר : * נכתב
 ביום ונחתם ביום * בלילה ונחתם בלילה *
 בלילה ונחתם ביום כשר * ביום ונחתם
 בלילה פסול * רבי שמעון מכשיר שהיה רבי
 שמעון

שמעון אומר כל הגטין שנכתבו ביום *
 נחתמו בלילה פסולין * חוץ מגטני נשים :
 בכל כותבין * בדיו בסם בסקרא ובקומום
 ובקנקנתום ובכל דבר שהוא של קימא * אין
 בכותבין לא במשקין ולא במי פירות ולא בכל
 דבר שאינו של קימא * על הכל כותבין על
 העלה של זית * ועל הקרן של פרה ונותן לה
 את הפרה * על יד של עבד * ונותן לה את
 העבד * רבי יוסי הגלילי אומר אין כותבין לא
 על דבר שיש בו רוח חיים ולא על האובלים :
 אין כותבין במחבר לקרקע * כתבו במחבר
 תלשו וחתמו ונתנו לה כשר * רבי יהודה
 פוסל עד שתהא כתיבתו וחתמתו בתלוש
 רבי יהודה בן בתירא אומר אין כותבין לא
 על הניר המחוק * ולא על הדפתרא מפני
 שהוא יבול להזדוף וחקמים מכשירין : * הכל
 כשרין לכתוב את הגט * אפילו חרש שוטה
 וקטן האשה כותבת את גטה * והאיש כותב
 את שוכרו * שאין קיום הגט אלא בחותמו *
 הכל כשרין להביא את הגט * חוץ מחרש
 שוטה וקטן וסומא ונכרי : * י קבל הקטן והגריל

חרש ונתפקח * סומא ונתפתח * שומר
 ונשתפה * נברי ונתגיר פסול * אכל פקח
 ונתחרש וחזר ונתפקח * פתוח ונסתמא וחזר
 ונתפתח * שפוי ונשתטה וחזר ונשתפה כשר
 זה הכלל כל שתחלתו וסופו ברעת * כשר
 * אף הנשים שאינן נאמנות לומר מת בעלה
 נאמנות להביא את גטה * תמותה ובר
 תמותה וצרתה ויבמתה וכת בעלה * מה ב
 גט למיתה * שהכתב מוכיח * האשה עצמה
 מביאה את גטה * ובלבר שהיא צריכה לומר
 בפני נכתב ובפני נחתם:

פירק * כל גט שנכתב שלא לישום אשה פסול
 כיצד * היה עובר בשוק * ושמע קול
 סופרים מקריין איש פלוני מגרש את פלונית
 ממקום פלוני * ואמר זה שמי וזה שם אשתי
 פסול לגרש בו יתר מכן כתב לגרש (בו) את
 אשתו ונמלך * מצאו בן עירו ואמר לו שמי
 בשמך ושם אשתי בשם אשתך * פסול לגרש
 בו יתר מכן היו לו שתי נשים ושמותיהן שוות
 כתב לגרש בו את הגדולה לא יגרש בו את
 הקטנה * יתר מכן אמר ללכר כתוב * לא יזון

שארצה אגרש * פסול לגרש בו: * הכותב
 טופסי גטין צריך שיניח מקום האיש * ומקום
 האשה ומקום הזמן שטרמי מלוה צריך שיניח
 מקום המלוה * מקום הלווה * מקום המעות
 ומקום הזמן * שטרמי מקח * צריך שיניח מקום
 הלוקח ומקום המוכר ומקום המעות * ומקום
 השדה * ומקום הזמן * מפני התקנה * רבי
 יהודה פוסל בכלן רבי אליעזר מכשיר
 בכלן * חוץ מגטי נשים שנאמר וכתב לה
 (רשמה): * המביא גט ונאבד הימנו * מצאו
 לאלתר כשר ואם לאו פסול * מצאו בחפיסה
 או בדלסקמא * אם מכירו כשר המביא גטי
 והניחו זקן או חולה נותנו לה בחזקת שהוא
 קיים בת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה
 למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא
 קיים * השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין
 אותה בחזקת שהוא קיים * שלשה דברים אר
 אלעזר בן פרטא לפני חכמים * וקימו את
 דבריו על עיר שהקיפה ברקום * ועל הספינה
 המטרפת בים * ועל היוצא לדון שהן בחזקת
 קימין * אבל עיר שכבשה ברקום * וספינה

שנאבדה בים והוצא ליהרג נותנים עליהם
חמרי חיים וחמרי מתים * בת ישראל לכהן
ובת כהן לישראל * לא תאכל בתרומה
ההפביא גט בארץ ישראל וחלה * הרי זה
משלחו ביד אחר ואם אמר לו טול לי הימנה
חפץ פרוני לא ישלחנו ביד אחר * שאין דצונו
שיהא פקדונו ביד אחר: הפביא גט ממדינת
הים וחלה * עושה בית דין ומשלחו * ואומר
לפניהם בפני נכתב ובפני נחתם * ואין שליח
אחרון צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם
אלא אומר שליח בית דין אני: הפלוה מעות
את הכהן ואת הגוי ואת העני להיות מפריש
עליהן מחלקן * מפריש עליהן בחזקה
שהן קימין * ואינו חושש שמא מת
הכהן * או הגוי * או העשיר העני * מתו *
צריך לטול רשות מן הירושין * אם הלוח
בפני בית דין * אינו צריך לטול רשות מן
הירושין: המניח פירות להיות מפריש עליהן
תרומה ומעשרות מעות להיות מפריש עליהן
מעשר שני מפריש עליהן בחזקה שהן קימין *
אם נאבדו הרי זה חושש מעת לעת * דברי

רבי

רבי אלעזר בן שמוע * רבי יהודה אומר
בשלישה פרקים בודקין את היין * בקדים של
מוצאי החג ובהוצאת סמדר רוב שעת כניסת
מים בבסר :

יום יב

פרק השולח גט לאשתו והגיע בשליח * או
ששלח אחריו שליח * ואמר לו גט
שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל קדם אצל
אשתו או ששלח אצלה שליח ואמר לה גט
ששלחתי לך בטל הוא * הרי זה בטל * אם
משעהגיע גט לידה * שוב אינו יכול לבטלו :
בראשונה היה עושה בית דין במקום אחר
ומבטלו * התקין רבן גמליאל הזקן שלא יהו
עושין כן מפני תקון העולם * בראשונה היה
מישנה שמו ושמה * שם עירו ושם עירה *
התקין רבן גמליאל הזקן שיהא כותב איש
פלוני וכל שם שיש לו אשה פלונית וכד שם
שישלה * מפני תקון העולם : אין אלמנה
נפרעת מנכסי יתומים * אלא בשבועה נמנעו
מלהשבעה התקין רבן גמליאל הזקן שתהיה
נודרת ליתומים כל מה שירצו * וגובה

כתובתה

כתובתה העדים חותמים על הגט מפני תקון
 העולם * הלל התקין פרוזבול מפני תקון
 העולם * עבד שגנשבה ופדאוהו * אם לשום
 עבד ושתעבד * אם לשום בן חורין לא
 ושתעבד * רבן שמעון בן גמליאל אומר בין
 כך ובין כך ושתעבד * עבד שעשאו רבו
 אפותיקי לאחרים ושחררו שורת הדין אין
 העבד חייב כלום * אלא מפני תקון העולם
 כופין את רבו * ועושה אותו בן חורין * וכותב
 שטר על דמיו * רבן שמעון בן גמליאל אומר
 אינו כותב אלא משחררו * מי שחציו עבד
 וחציו בן חורין עוגד את רבו יום אחד * ואת
 עצמו יום אחד * דברי ב"ה * אמרו להם בית
 שמאי תקנתם את רבו ואת עצמו לא
 תקנתם לישא שפחה אינו יכול * שכבר חציו
 בן חורין * בת חורין אינו יכול שכבר חציו
 עבד * לבטל * והלא לא נברא העולם אלא
 לפריה ורביה שנאמר לא תוהו בראה לישבת
 יצרה אלא מפני תקון העולם כופין את רבו
 ועושה אותו בן חורין וכותב שטר על חציו
 דמיו וחזרו ב"ה להורות כדברי בית שמאי :

והמוכר עבדו לנכרי או לחוצה לארץ יצא
 בן חורין * אין פודין את השבויים יתר על כדי
 דמיהן מפני תקון העולם * ואין מכריחין את
 השבויין * מפני תקון העולם * רבן שמעון בן
 גמליאל אומר מפני תקנת השבויין * אין
 לוקחין ספרים תפלין ומזוזות מן הנכרי יותר
 על כדי דמיהן מפני תקון העולם * המוציא
 את אשתו משום שסרע לא יחזיר * משום נדר
 לא יחזיר רבי יהודה אומר כל נדר שידעו בו
 רבים לא יחזיר * ושלא ידעו בו רבים יחזיר *
 רבי מאיר אומר כל נדר שצריך חקירת חכם
 לא יחזיר * ושאינו צריך חקירת חכם יחזיר *
 א"ר אליעזר לא אסרו זה אלא מפני זה אמר
 רבי יוסי בר יהודה מעשה בצידון באחד
 שאמר לאשתו קונם (אם) איני מגרשך וגרשה
 והתירו לו חכמים שיחזירנה מפני תקון
 העולם * המוציא את אשתו משום אילונית *
 רבי יהודה אומר לא יחזיר וחכ"א יחזיר *
 נשאת לאחר והיו לה בנים הימנו והיא
 תוכעת כתובתה * אמר רבי יהודה אומר לה
 שתקוטיך יפה לך מדבוריך : * המוכר את

עצמו ואת בניו לנכרים אין פודין אותו אבל פודין את הבנים לאחר מיתת אביהן המוכר את שדהו לנכרים (וחזר ולקחה ממנו ישרא) הלוקח מביא (ממנו) בכורים מפני תקון העולם :

פרק ה' הנזקים שמין להן בעידית * ובעל חוב בבינונית * וכתובת אשה בזבורית רבי מאיר אומר אף כתובת אשה בבינונית : כ' אין נפרעין מנכסים משעבדים * במקום שיש נכסים בני חורין ואפילו הן זבורית אין נפרעין מנכסי יתומים אלא מן הזבורית : ג' אין מוציאין לאבילת פירות * ולשבח קרקעות * ולמזון האשה והתנות * מנכסים משעבדים מפני תקון העולם המוצא מציאה לא ישבע מפני תקון העולם : ד' יתומים שסמכו אצל בעל הבית או שמנה להן אביהן אפטרופוס חייב לעשר פירותיהם * אפטרופוס שמנהו אבי יתומים ישבעי מנוהו בית דין לא ישבע אבא שאול אומר חלוף הדברים * המטמא והמדמע והמנסך בשוגג פטור במזיד חייב הכהנים שפגרו במקדש מזידין חייבין :

העיר

ה העיר רבי יוחנן בן גדגדה * על החרושת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגט ועל קטנה בת ישרא שנשאת לכהן שאוכלת בתרומה ואסמחה * בעדה יורשה * ועל המריש הגזול שבנאו בבירה * שיטול את דמיו מפני תקנת השבים * ועל חטאת הגזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת מפני תקון המזבח : י' לא היה סקריקון ביהודה בהרוגי המלחמה מהרוגי המלחמה ואילך יש בה סקריקון * ביצר * לקח מסקריקון וחזר ולקח מבעל הבית * מקחו בטל * מבעל הבית וחזר ולקח מסקריקון * מקחו קים * לקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו בטל * מן האשה וחזר ולקח מן האיש מקחו קים זו משנה ראשונה בית דין של אחריהם אמרו * הלוקח מסקריקון נותן לבעלים רביע * אימתי * בזמן שאין בידן לקח * אבל יש בידן לקחיהן קודמין לכל אדם * רבי הושיב בית דין ונמנו שאם שהתה בפני סקריקון שנים עשר חדש כל הקודם (לקח) זוכה * אבל נותן לבעלים רביע : י' חרש רומז ונרמז בן בתירא

אומר

אומר קופץ ונקפץ במטלטלים * הפעוטות
מקחן מקה וממכרן ממכר במטלטלין *
וואלו דברים אמרו מפני דרכי שלום * כהן
קורא ראשון * ואחריו לוי * ואחריו ישראל *
מפני דרכי שלום * מערבין בבית ישן מפני
דרכי שלום * בור שהוא קרוב לאמה מתמלא
ראשון מפני דרכי שלום * מצודות חיה ועופות
ודגים יש בהם משום גזל * מפני דרכי שלום *
רבי יוסי אומר גזל גמור * מציאת חרש שוטף
וקטן יש בהם משום גזל * מפני דרכי שלום *
יוסי אומר גזל גמור * עני המנקה בראש הזית
מה שתחתיו גזל * מפני דרכי שלום * רבי יוסי
אומר גזל גמור * אין ממחין ביד עני גוים *
בלקט שכחה ופיאה * מפני דרכי שלום *
משאלת אישה לחברתה החשודה על
השביעית נפה וכברה וריחים ותנור * אבל
לא תבור ולא תטחן עמה * אישת חבר
משאלת לאשת עם הארץ נפה וכברה *
ובורת וטוחנת ומרקדת עמה * אבל
משתטיל המים לא תגע אצלה לפי שאין
מחזיקין ידי עוברי ועבירה * וכן לא אמרו

ה עמס ע"ה

אלא

אלא מפני דרכי שלום * ומחזיקין ידי נכרים
בשביעית * אבל לא על ידי ישראל וישואדין
בשרומן מפני דרכי שלום *
פרק האומר התקבל גט זה לאשתי * או הולך
גט זה לאשתי * אם רצה להחזיר יחזיר *
האשה שאמרה התקבל לי גטי * אם רצה
להחזיר לא יחזיר * לפיכך אם אמר לו חב על
אי אפשי שתתקבל לה * אלא הולך והן לה *
אם רצה להחזיר יחזיר רבן שמעון בן גמליאל
אומר אף האומרת טול לי גטי * אם רצה
להחזיר לא יחזיר * והאשה שאמרה התקבל
לי גטי צריכה שתי כתי עדים שנים שאומרים
בפנינו אמרה ושנים שאומרים בפנינו קבל
וקרע אפילו הן הראשונים והן האחרונים * או
אחד מן הראשונים ואחד מן האחרונים ואחד
מצטרף עמהן * נערה המאורסה היא ואביה
מקבלין את גטה * רבי יהודה אומר אין שתי
ידים זוכות כאחת * אלא אביה מקבל את
גטה בלבד * וכל שאינה יכולה לשמור את
גטה אינה יכולה להתגרש * קטנה שאמרה
התקבל לי גטי אינו גט עד שיגיע גט לידה *
לפיכך

ה עמס ע"ה וכן הדרים

לפיכך אסרצה הבעל להתזיר יחזיר * שאין
 קטן עושה שליח אבל אם אמר לו אביה צא
 והתקבל לבתי גטה * אם רצה להתזיר לא
 יחזיר האומר תן גט זה לאשתי במקום פלוני
 ונתנו לה במקום אחר פסול הרי היא במקום
 פלוני * ונתנו לה במקום אחר כשר * האשה
 שאמרה התקבל לי גטי במקום פלוני וקבלו
 לה במקום אחר פסול * רבי אליעזר מכשיר
 הבא לי גטי במקום פלוני והביאו לה במקום
 אחר כשר: והבא לי גטי אוכלת בתרומה
 עד שגיע גט לידה * התקבל לי גטי * אסורה
 לאכול בתרומה מיד * התקבל לי גטי במקום
 פלוני * אוכלת בתרומה עד שגיע גט לאותו
 מקום רבי אליעזר אוסר מיד: והאומר כתבו
 גט ותנו לאשתי * גרשוה * כתבו אגרת ותנו
 לה הרי אלו יכתבו ויתנו * פטרוה * פרנסוה *
 עשו לה בנימוס * עשו לה כראוי * לא אמר
 כלום * בראשונה היו אומרים היוצא בקולר
 ואמר כתבו גט לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו
 חזרו לומר אף המפרשו היוצא בשירה * רבי
 שמעון שזורי אומר אף המסכן: * מי שהיה

משלך

משלך בבור * ואמר כל השומע את קולי
 יכתוב גט לאשתי * הרי אלו יכתבו ויתנו *
 הבריא שאמר כתבו גט לאשתי רצה לשחק
 בה * מעשה בבריא אחד שאמר כתבו גט
 לאשתי ועלה לראשה נג ונפל ומת אמר רבן
 שמעון בן גמליאל אמרו חכמים אם מעצמו
 נפל * הרי זה גט * אם הרוח דחאתו אינו גט:
 ואמר לשנים תנו גט לאשתי * או לשלשה *
 כתבו גט ותנו לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו *
 אמר לשלשה תנו גט לאשתי הרי אלו יאמרו
 לאחרים ויכתבו מפני שעשאן בית דין דברי
 רבי מאיר וזו הלכה העדה חנניה איש אנו
 מבית האסורין מקבל אני באומר לשלשה *
 תנו גט לאשתי שיאמרו לאחרים ויכתבו *
 מפני שעשאן בית דין * אריוס נומינו לשליח
 אף אנו מקבלין * שאפילו אמר לבית דין
 הגדול שבירושלים * תנו גט לאשתי שילמדו
 ויכתבו ויתנו לה * אמר לעשרה כתבו גט
 לאשתי * אחד כותב ושנים חותמין * כלכם
 כתבו אחד כותב וכלם חותמין * לפיכך אם
 מת אחד מהן הרי זה גט בטל:

מי

החוריקסרלה * ב רבי פוכח סכאקי

פיקו מי שאחוז קרדיקוס * ואמר כתבו גט
 לאשתי * לא אמר כלום * אמר כתבו גט
 לאשתי * ואחוז קרדיקוס * וחזר ואמר אל
 הכתבו אין דבריו האחרונים כלום נשתתק
 ואמרו לו נכתוב גט לאשתך והרכין בראשו
 בודקן אותו שלשה פעמים אם אמר על לאו
 לאו ועל הן הן הרי אלו יכתבו ויתנו * אמרו
 לו נכתוב גט לאשתך * ואמר להן כתובו
 אמרו לסופר וכתב * ולעדים וחתמו * אף על
 פי שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו לו וחזר ונתנו
 לה הרי הגט בטל עד שיאמר לסופר כתובו
 ולעדים חתמו * זה גטך אם מתי זה גטך אם
 מתי מחלי זה זה גטך לאחר מיתה לא אמר
 כלום מהיום אם מתי מעבשיו אם מתי הרי
 זה גט מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט ואם
 מת חולצת ולא מתיבמת זה גטך מהיום אם
 מתי מחלי זה * ועמד והלך בשוק וחלה ומת
 אומדין אותו אם מחמת חלי הראשון מת *
 הרי זה גט ואם לאו אינו גט * לא תתיחד
 עמו אלא בפני עדים * אגילו עבר אפירו
 שפחה * חוץ משפחתה מפני שלבה גם בה *
 מה

מה היא באותן הימים * רבי יהודה אומר
 באשת איש לכל דבריה * רבי יוסי אומר
 מגורשת ואינה מגורשת * הרי זה גטך על
 מנת שתתני לי מאתים וזו הרי זו מגורשת
 ותתן * על מנת שתתני לי מכאן ועד שלשים
 יום אם נתנה לו בתוך שלשים יום מגורשת *
 ואם לאו אינה מגורשת * אמר רבן שמעון בן
 גמליאל מעשה בצירון באחד שאמר לאשתו
 הרי זה גטך * על מנת שתתני לי אצטליתי
 ואבדה אצטליתו * ואמרו חכמים תתן לו את
 דמיה * הרי זה גטך * על מנת שתשמישי את
 אבא * על מנת שתניקי את בני * כמה היא
 מניקתו שתי שנים * רבי יהודה אומר שמונה
 עשר חדש מת הבן או שמת האב הרי זה גט
 הרי זה גטך על מנת שתשמישי את אבא
 שתי שנים * על מנת שתניקי את בני שתי
 שנים * מת הבן (או שמת האב) * או שאמר
 האב * אי אפשי שתשמישני שלא בהקפדה
 אינו גט * רבן שמעון בן גמליאל אומר כזה
 גט * כלל אמר רבן שמעון בן גמליאל כל
 עקבה שאינה הימנה הרי זה גט * הרי זה
 גטך

גַּטְךָ אִם לֹא בָאתִי מִכָּאן עַד שְׁלִישִׁים יוֹם וְהָיָה
הוֹלֵךְ מִיְהוּדָה לְגִלְיָל * הִגִּיעַ לֹאנְטִיפֹטְרוֹס
וְחָזַר * בְּטַל תִּנְאוּ הָרִי זֶה גַּטְךָ אִם לֹא בָאתִי
מִכָּאן עַד שְׁלִישִׁים יוֹם * וְהָיָה הוֹלֵךְ מִגִּלְיָל
לְיְהוּדָה וְהִגִּיעַ לְכַפֵּר עוֹתְנָאִי וְחָזַר * בְּטַל
תִּנְאוּ * הָרִי זֶה גַּטְךָ אִם לֹא בָאתִי מִכָּאן עַד
שְׁלִישִׁים יוֹם * וְהָיָה הוֹלֵךְ לְמַדְיַנַּת הַיָּם וְהִגִּיעַ
לְעֵבֹר וְחָזַר * בְּטַל תִּנְאוּ * הָרִי זֶה גַּטְךָ כֹּל זְמַן
שֶׁאֵעֵבֹר מִכְּנָגֵד פְּנֵיךָ שְׁלִישִׁים יוֹם הָיָה הוֹלֵךְ
וְכֹא הוֹלֵךְ וְכֹא הוֹאִיל וְלֹא נִתְיַחַר עִמָּה הָרִי
זֶה גַט * הָרִי זֶה גַּטְךָ * אִם לֹא בָאתִי מִכָּאן
וְעַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ * וּמֵת בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר
חֹדֶשׁ אֵינוֹ גַט * הָרִי זֶה גַּטְךָ מֵעַכְשָׁיו אִם לֹא
בָאתִי מִכָּאן וְעַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וּמֵת בְּתוֹךְ
שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ הָרִי זֶה גַט * אִם לֹא בָאתִי
מִכָּאן עַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ * כְּתַבוּ וְתַנּוּ גַט
לְאַשְׁתִּי * כְּתַבוּ גַט בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ *
וְנִתְּנוּ לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ אֵינוֹ גַט * כְּתַבוּ
וְתַנּוּ גַט לְאַשְׁתִּי * אִם לֹא בָאתִי מִכָּאן עַד
שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ * כְּתַבוּ בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר
חֹדֶשׁ וְנִתְּנוּ לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ אֵינוֹ גַט *
רַבִּי

רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר כִּזְהוּ גַט * כְּתַבוּ לְאַחַר שְׁנַיִם
עָשָׂר חֹדֶשׁ * וְנִתְּנוּ לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ
וּמֵת * אִם הִגַּט קִדְּם לְמִיתָה הָרִי זֶה גַט * וְאִם
מִיתָה קִדְּמָה לְגַט * אֵינוֹ גַט * וְאִם אֵין יָדוּעִיזוּ
הִיא שֶׁאֶמְרוּ מְגוּרֶשֶׁת וְאֵינָה מְגוּרֶשֶׁת *
יִמָּקֵה הַזֹּרֵק גַט לְאַשְׁתּוֹ * וְהִיא כְּתוּךְ בֵּיתָה *
אוּ כְּתוּךְ חֲצֵרָה הָרִי זֶה מְגוּרֶשֶׁת וְזָרְקוּ לָהּ
בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אוּ כְּתוּךְ חֲצֵרוֹ * אֶפְלוּ הוּא עִמָּה
בְּמִטָּה אֵינָה מְגוּרֶשֶׁת * לְתוֹךְ חִיקָה אוּ לְתוֹךְ
קִדְּתָה הָרִי זֶה מְגוּרֶשֶׁת * אֶמֶר לָהּ כְּנָסִי שְׂטֵר
חֹב זֶה אוּ שֶׁמִּצָּאתוֹ מֵאַחֲרָיו * קוֹרְאָה וְהָרִי
הוּא גַט * אֵינוֹ גַט עַד שִׁיאֶמֶר לָהּ הֵא גַטְךָ *
נִתֵּן בִּידָה וְהִיא יִשְׁנָה * נִעֲוָרָה קוֹרְאָה וְהָרִי
הוּא גַט * אֵינוֹ גַט עַד שִׁיאֶמֶר לָהּ הֵא גַטְךָ *
הֵיטָה עוֹמֶדֶת בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים וְזָרְקוּ לָהּ *
קָרוֹב לָהּ מְגוּרֶשֶׁת * קָרוֹב לוֹ אֵינָה מְגוּרֶשֶׁת *
מִחֲצָה עַל מִחֲצָה מְגוּרֶשֶׁת וְאֵינָה מְגוּרֶשֶׁת *
יִכֵּן לְעַנִּין קְרוֹשִׁין וְכֵן לְעַנִּין הַחֹב * אֶמֶר לוֹ
בְּעַל חֹבּוֹ זָרוֹק לִי חֹבִי וְזָרְקוּ לוֹ * קָרוֹב
לְמַלְוֵה זְכוּהַ הַלּוּהַ * קָרוֹב לְלוֹהַ הַלּוּהַ חַיִּיב *
מִחֲצָה עַל מִחֲצָה שְׁנֵיהֶם יִחְלוּקוּ * הֵיטָה

עומדת על ראש הגג וזרקו לה בין שהגוי
 לאויר הגג הרי זו מגורשת * הוא מלמעלה
 והיא מלמטה וזרקו לה בין שיצא מרשות
 הגג נמחק או נשרף הרי זו מגורשת * בית
 שמאי אומרים פוטר אדם את אשתו בגט
 ישן * ובית הלל אוסרין * ואיזהו גט ישן * כל
 שנתחד עמה * אחר שכתבו לה * י כתב
 לשום מלכות שאינה הוגנת * לשום מלכות
 מדי * לשום מלכות יין לבנין הבית * לחרב
 הבית * היה במזרח וכתב במערב * במערב
 וכתב במזרח * תצא מזה ומזה * וצריכה גט
 מזה ומזה * ואין לה לא כתובה * ולא פירות
 ולא מזונות * ולא בלאות * לא על זה ולא על
 זה * אם נטלה מזה ומזה תחזיר * והולד ממזה
 מזה ומזה * ולא זה וזה מטמאין לה * ולא זה
 וזה זבאין לא במציאתה ולא במעשה ידיה *
 ולא בהפרת נדריה * היתה בת ישראל
 נפסלת מן הכהנה * בת לוי מן המעשר
 בת כהן מן התרומה * ואין יורשיו שר
 זה ויורשיו של זה יורשין כתובתה ואם מתו
 אחיו של זה ואחיו של זה * חולצין ולא

מיבמין שנה שמו ושמה * שם עירו ושם עירה *
 תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה * י כל
 העריות שאמרו צרותיהן מותרות * הלכו
 הצרות האלו ונשאן * ונמצאו אלו אילוניות
 תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה *
 הכונס את יבמתו * והלכה צרתה ונשאת
 לאחר * ונמצאת זאת שהיא אילנית * תצא
 מזה ומזה * וכל הדרכים האלו בה * י כתב
 סופר גט לאיש ושובר לאשה וטעה ונתן גט
 לאשה ושובר לאיש * ונתנו זה לזה * ולאחר
 זמן הרי חגט יוצא מיד האיש * ושובר מיד
 האשה * תצא מזה ומזה * וכל הדרכים האלו
 בה * רבי אליעזר אומר אם לא לתר יצא אין
 זה גט ואם לאחר זמן יצא הרי זה גט * לא כל
 הימנו מן הראשון לאבד זכותו של שני * כתב
 לגרש את אשתו ונמלך * בית שמאי אומרים
 פסלה מן הכהנה ובית הלל אומרים אף על
 פי שנתנו לה על תנאי * ולא נעשה התנאי
 לא פסלה מן הכהנה * ה המגרש את אשתו *
 ולנה עמו בפנדקי * בית שמאי אומרים אינה
 צריכה הימנו גט שני * ובית הלל אומרים

צריכה הימנו גט שני אימתי בזמן שנתגרש
 מן הנשואין ומודים בנתגרשה מן האירוסין
 שאינה צריכה הימנו גט שני מפני שאין לה
 גם בה כנסה בגט קרח תצא מזה ומזה וכל
 הדרכים האלו בה: גט קרח הכל משלימין
 עליו רב רבי בן ננס רבי עקיבא אומר אין
 משלימין עליו אלא קרובים הראוין להעיד
 במקום אחר ואיזהו גט קרח כל שקשרו
 מרבין מעריו:

פרק המגרש את אשתו ואמר לה הרי את
 מתרת לכל אדם אלא לפלוני רבי
 אליעזר מתיר וחכמים אוסרין כיצד יעשה
 יטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה ויאמר לה
 הרי את מתרת לכל אדם ואם כתבו בתוכו
 אף על פי שחזר ומחקו פסול: הרי את
 מתרת לכל אדם אלא לאבא ולאבך לאחי
 ולאחיק לעבד ולנכרי ולכל מי שאין לה
 עליו קדושין כשר הרי את מתרת לכל אדם
 אלא אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה
 לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת
 ישראל לממזר ולנתין ולכל מי שיש לה עליו
 קדושין

קדושין אפילו בעבירה פסול: גופו של גט
 הרי את מתרת לכל אדם רבי יהודה אומר
 ודין דיהוי ליכי מנאי ספר תרוכין ואגרת
 שבוקין וגט פטורין למהך להתנסבא לכל
 גבר דתצביין גופו של גט שחרור הרי את
 בן חורין הרי את לעצמך: שלשה גטין
 פסולין ואם נשאת הוהרד כשר כתב בכתב
 ידו ואין עליו עדים יש עליו עדים ואין בו זמן
 יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד הרי אלו
 שלשה גטין פסולין ואם נשאת הוהרד כשר
 רבי אליעזר אומר אף על פי שאין עליו עדים
 אלא שנתנו לה בפני עדים כשר וגובה
 מנכסים משעבדים שאין העדים חותמין על
 הגט אלא מפני תקון העולם: שנים ששלחו
 שני גטין שוין ונתערבו נותן שניהם לזו
 ושניהם לזו לפיכך אם נאבד אחד מהן הרי
 השני בטל חמשה שכתבו כלל בתוך הגט
 איש פלוני מגרש פלונית ופלוני פלונית
 והעדים מלמטה כפין כשרין ונתן לכל אחת
 ואחת היה כתוב טפס לכל אחת ואחת
 והעדים מלמטה את שהעדים נקדין עמו

כשר

ח כת ס"ח . כ חלמור כלי יו"ד מסכתו

כִּישָׁר׃ וְשֵׁנֵי גִטִּין שֶׁבִתְבִן זֶה בְּצַד זֶה וְשֵׁנֵי
 עֵדִים עֵבְרִים בָּאִים מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה וְשֵׁנֵי
 עֵדִים יוֹנִים בָּאִים מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה אֵת
 שֶׁהָעֵדִים הָרִאשׁוֹנִים נִקְרְאוּ עִמּוֹ כִּישָׁר׃ עַד
 אֶחָד עֵבְרִי וְעַד אֶחָד יוֹנִי וְעַד אֶחָד עֵבְרִי וְעַד
 אֶחָד יוֹנִי׃ בְּאֵין מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה שְׁנֵיהֶם
 פְּסוּלִין׃ וְשִׁיר מִקְצַת הַגִּט׃ וּכְתָבוּ בְּדָף הַשֵּׁנִי
 וְהָעֵדִים מִלְמַטָּה כִּישָׁר׃ חֲתָמוּ עֵדִים בְּרִאשׁוֹ
 הַדָּף מִן הַצֵּד׃ אוֹ מֵאַחֲרָיו בְּגִט פְּשוּט פְּסוּל׃
 הַקִּיף רִאשׁוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד רִאשׁוֹ שֶׁל זֶה וְהָעֵדִים
 בְּאִמְצַע שְׁנֵיהֶם פְּסוּלִין סוּפוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד סוּפוֹ
 שֶׁל זֶה וְהָעֵדִים בְּאִמְצַע׃ אֵת שֶׁהָעֵדִים נִקְרְוּ
 עִמּוֹ כִּישָׁר׃ רִאשׁוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד סוּפוֹ שֶׁל זֶה׃
 וְהָעֵדִים בְּאִמְצַע׃ אֵת שֶׁהָעֵדִים נִקְרְוּ בְּסוּפוֹ
 כִּישָׁר׃ הַגִּט יִשְׁכַּתְּבוּ עֵבְרִית וְעַדְיוֹ יוֹנִית יוֹנִית
 וְעַדְיוֹ עֵבְרִית׃ עַד אֶחָד עֵבְרִי וְעַד אֶחָד יוֹנִי׃
 כָּתַב סוּפֵר וְעַד כִּישָׁר׃ אִישׁ פְּלוֹנִי עַד כִּישָׁר׃
 בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי (עַד כִּישָׁר׃ אִישׁ פְּלוֹנִי בֶן אִישׁ
 פְּלוֹנִי) וְלֹא כָתַב עַד כִּישָׁר וְכִךְ הַיּוֹנִקִּי הַדַּעַת
 שֶׁבִירוּשָׁלַם עוֹשִׂין׃ כָּתַב חֲנִיכְתּוֹ וְחֲנִיכְתָּהּ׃
 כִּישָׁר׃ גִּט מַעֲשֶׂה בְּיִשְׂרָאֵל כִּישָׁר׃ וּבְנִכְרִים
 פְּסוּל

פְּסוּל׃ וּבְנִכְרִים חוֹבְטִין אוֹתוֹ׃ וְאוֹמְרִים לוֹ
 עֲשֵׂה יָמָה שִׂישְׂרָאֵל אוֹמְרִים לְךָ וְכִישָׁר׃ יִצְא
 שְׁמָהּ בְּעִיר מִקְדָּשְׁתִּי הֲרִי זֶה מִקְדָּשְׁתִּי מְגוֹרֶשֶׁת
 הֲרִי זֶה מְגוֹרֶשֶׁת וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יֵהָא שְׁסֵא מִתְּלֵא
 אִיזוֹ הִיא אִמְתְּלֵא גִרְשׁ אִישׁ פְּלוֹנִי אֵת אִשְׁתּוֹ
 עַל תְּנָאִי׃ זָרֵק לָהּ קְרוּשִׁיָּה׃ סִפְק קְרוּב לָהּ׃
 סִפְק קְרוּב לוֹ׃ זֶה הִיא אִמְתְּלֵא׃ בִּישׂא לֹא
 יִגְרֹשׁ אָדָם אֵת אִשְׁתּוֹ׃ אִלָּא אִם בֶּן מִצָּא בָּהּ
 דְּבַר עֲרוּהָ׃ שְׁנֵאמַר כִּי מִצָּא בָּהּ עֲרוּת דְּבַר
 וּבָהּ אִפִּילוֹ הִקְדִּיחָהּ תְּבַשִּׁירוֹ׃ שְׁנֵאמַר כִּי
 מִצָּא בָּהּ עֲרוּת דְּבַר רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר אִפִּילוֹ
 מִצָּא אַחֲרַת נָאָה הַיְמָנָה׃ שְׁנֵאמַר וְהָיָה אִם
 לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו׃ סְלִיק

מסכת סוטה

פְּרָקָא הַמְּקַנָּא לְאִשְׁתּוֹ׃ רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמַר
 מְקַנָּא לָהּ עַל פִּי שְׁנַיִם׃ וּמִשְׁקָה עַל פִּי
 עַד אֶחָד׃ אוֹ עַל פִּי עֲצָמוֹ׃ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמַר
 מְקַנָּא לָהּ עַל פִּי שְׁנַיִם וּמִשְׁקָה עַל פִּי שְׁנַיִם׃
 כִּי צַד מְקַנָּא לָהּ׃ אָמַר לָהּ בְּפָנַי שְׁנַיִם׃ אֵל
 תְּדַבְּרִי עִם אִישׁ פְּלוֹנִי וְדַבְּרָה עִמּוֹ׃ עַדִּין הִיא
 מִתְּרַת לְבֵיתָהּ׃ וּמִתְּרַת לְאֶכּוּל בְּתֵרוּמָה׃
 נִכְנְסָה

נכנסה עמו לבית הסתר * ושהתה עמו כדי
 טמאה * אסורה לביתה ואסורה לאכול
 בתרומה * ואם מת חולצת ולא מתיבמת
 ואלו אסורות מלאכול בתרומה האומרת
 טמאה אני לך * ושבאו עדים שהיא טמאה
 והאומרת אני שותה * ושבעה אינו רוצה
 להשקותה ושבעה בא עליה בדרך * ביצר
 עושה לה מוליכה לבית דין שבאותו מקום
 ומוסרין לו שני תלמידי חכמים שמא יבא
 עליה בדרך * רבי יהודה אומר בעלה נאמן
 עליה: דהו מעלין אותה לבית דין הגדול
 שבירושלם * ומאימין עליה בדרך שמאימין
 על עדי נפשות * ואומרים לה בתי הרבה
 עושה * הרבה שחוק עושה * הרבה ילדות
 עושה * הרבה שבנים הרעים עושים * עשו
 לשמו הגדול שנכתב בקדשה שלא ימחה
 על המים ואומרים לפני הדברים שאינה כדי
 לשומעין היא וכל משפחת בית אביה: האם
 אמרה טמאה אני שוברת כתובתה ויוצאת *
 ואם אמרה טהורה אני מעלין אותה לשער
 המזרחי שעל פתח שער נקנור * ששם משקן
 את

א אל קטני ס"א * ב סוטה ס"א * ג לטערי ס"א

את הסוטות ומטהרין את היולדות ומטהרין
 את המצורעים וכהן אוהו בבגדיה אם נקרעו
 נקרעו * ואם נפרמו נפרמו * עד שהוא מגלה
 את לבה וסותר את שיערה רבי יהודה אומר
 אם היה לבה נאה לא היה מגלהו * ואם היה
 שיערה נאה * לא היה סותרו: היתה מכסה
 בלבנים מכסה בשיחורים היה עליה כלי זהב
 וקטליאות * נזמים ושבעות * מעבירם ממנה
 כדי לנולה ואחר כך מביא חבל מצרי וקושרו
 למעלה מדריה * וכל הרוצה לראות * בא
 לראות חוץ מעבדיהו שפחותיה מפני שלבה
 גם בהן וכל הנשים מתרות לראותה שנאמר
 ונוסרו כל הנשים ולא תעשינה כזמתכנה:
 במדה שאדם מודר בה מודרין לו * היא
 קשטה את עצמה לעבירה המקום נולה היא
 גלתה את עצמה לעבירה המקום גלה עליה
 הירך התחילה בעבירה תחלה * ואחר כך
 הבטן לפיכך תלקה הירך תחלה * ואחר כך
 הבטן * ושאר כל הגוף לא פלט: ה שמשון
 הלך אחר עיניו * לפיכך נקרו פלשתים את
 עיניו * שנאמר ויאחזוהו פלשתים וינקרו את

T. III. טוב 17 א מכסס ס"א עיניו

עיניו אבשלום נתגאה בשערו לפיכך נתלה בשערו * ולפי שבא על עישר פלגשי אביו לפיכך נתנו בו עישר לנביות * שנאמר ויסבו עשרה נערים נושאי כלי יואב * ולפי שגנב שלשה לבבות לב אביו * ולב בית דין ולב ישראל * שנאמר ויגנב אבשלום את לב אנשי ישראל * לפיכך נתקעו בו שלשה שבטים * שנאמר ויקח שלשה שבטים בכפו ויתקעם בלב אבשלום: * וכן לענין הטובה מרים המתינה למשה שעה אחת * שנאמר ותתצב אחותו מרחוק * לפיכך נתעכבו לה ישראל שבעה ימים במדבר שנאמר והעם לא נסע עד האסף מרים * יוסף זכה לקבור את אביו * ואין באחיו גדול ממנו * שנאמר ויעל יוסף לקבור את אביו וגומר * ויעל עמו גם רכב גם פרשים מי לנו גדול מיוסף * שלא נתעסק בו אלא משה * משה זכה בעצמות יוסף ואין בישראל גדול ממנו * שנאמר ויקח משה את עצמות יוסף עמו מי לנו גדול משה שלא נתעסק בו אלא המקום * שנאמר ויקבור אותו בגיא לא על משה בלבד אמרו

אלא על כל הצדיקים * שנאמר והלך לפניך צדקך כבוד יי אספק:

פירק היה מביא את מנחתה * בתוך כפיפה מצרית ונותנה על ידה * כדי ליגעה כל המנחות תחלתן וסופן בכלי שרת וזו תחלתה בכפיפה מצרית * וסופה בכלי שרת * כל המנחות טעונות שמן ולבונה וזו אינה טעונה לא שמן ולא לבונה * כל המנחות באות מן החטין וזו באה מן השעורין מנחת העמר אף ער פי שבאה מן השעורין היא היתה באה גרשיוזו באה קמח * רבן גמליאל אומר כשם שמעשיה מעשה בהמה * כך קרבנה מאכל בהמה: * היה מביא פילי של חרס חדשה * ונותן לתובה חצי לוג מים מן הכיור ר' יהודה אומר רביעית כשם שממעט בכתב כך ממעט במים נכנס להיכל ופנה לימינו ומקום היה שם אמה על אמה וטבלא של שיש * וטבעת היתה קבועה בה * וכשהוא מגביהה נוטר עפר מתחתיה * ונווין כדי שיראה על פני המים * שנאמר ומן העפר אשר יהיה בקרקע המושבן * יקח הכהן ונתן אל המים:

י בא לו לכתוב את המגלה מאיזה מקום הוא
כותב * מאם לא שבב איש וגומר * ואת פי
שטית תחת איש וגומר ואינו כותבוה שביע
הכהן את האשה * וכותב יתן יהוה אותך
לאלה ולשבעה ובאו המים המאררים האלה
במעין לצבות בטן ולנפיל ירך * ואינו כותב
ואמרה האשה אמן אמן * רבי יוסי אומר לא
היה מפסיקו רבי יהודה אומר כל עצמו אינו
כותב * אלא יתן יהוה אותך לאלה ולשבעה
וגומר * ובאו המים המאררים האלה במעין
וגומר ואינו כותב ואמרה האשה אמן אמן *
ד אינו כותב לא על הלוח * ולא על הניר ולא
על הדפתרא * אלא על המגילה * שנאמר
בספר * ואינו כותב ר"א בקומוס * ולא
בקנקנתוס * ולא בכל דבר שרושם אלא
בריו * שנאמר ומחה כתב שיכול להמחות
ה על מה היא אמרת אמן אמן אמן על האלה
אמן על השבועה * אמן מאיש זה * אמן מאיש
אחר * אמן שלא שטיתי ארוסה ונשואה *
ושומרת יבם ובנוסה * אמן שלא נטמאתי

ואם

א בקנקנתוס ערוך * ב ר"ע כ"א ו"ט כ"ל כ"א

ואם נטמאתי יבאו בי רבי מאיר אומר אמן
שלא נטמאתי * אמן שלא אטמא * י הכל
שוין שאין מתנה עמה לא על קודם ששתת ארס
ולא מאחר ששתת גרש * נסתרה לאחר
ונטמאת ואחר כך החזירה * לא היה מתנה
עמה יזה הכלל כל שתבעל ולא תהא אסורה
לו * לא היה מתנה עמה :

פרק ה' היה נוטר את מנחתה * מתוך כפיפה
מצרית ונותנה לתוך כלי שרת * ונותנה
על ידיה וכהן מניח את ידו מתחתיה ומניפה:
ב הניף והגיש * קמץ והקטיר * והשאר נאכל
לכהנים * היה משקה * ואחר כך מקריב את
מנחתה רבי שמעון אומר מקריב את מנחתה
ואחר כך היה משקה שנאמר ואחר ישקה
את האשה את המים * אם השקה ואחר כך
הקריב את מנחתה כשרה : י עד שלא
נמחקה המגילה אמרה איני שותה * מגלתה
נגנזת ומנחתה מתפורת על הדשן * ואין
מגלתה כשרה להשקות בה סוטה אחרת *
נמחקה המגילה ואמרה טמאה אני * המים
נשפכין ומנחתה מתפורת (על הדשן) נמחקה

המגלה

א על אחר בקנקנתוס ס"א וס"ב גרוס ולא עכבנתוס

המגלה ואמרה אני שותה מערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחיה: ראינה מספקת לשתות עד שפניה מוריקות ועיניה בולטות והיא מתמלאה גדין והם אומרים הוציא אותה (הוציא אותה) שלא תטמא את העזרה אם יש לה זכות היתה תולה לה יש זכות תולה שנה אחת יש זכות תולה שתי שנים יש זכות תולה שרש שנים מכאן אמר בן עזאי חיב אדם ללמד את בתו תורה שאם תשתה תדע שהזכות תולה לה רבי אליעזר אומר כל המלמד בתו תורה כאלו למדה תפלות רבי יהושע אומר רוצה אשרה בקב ותפלות מתישעה קבין ופרישות הוא היה אומר חסיד שוטה ורשע ערום ואשה פרושה ומכות פרושין הרי אלו מכלי עולם: רבי שמעון אומר אין זכות תולה במים המאדרים אתה אומר הזכות תולה במים המאדרים מדהה אתה את המים בפני כל הנשים השותות ומוציא אתה שם רע על הטהורות ששתו שאומרים טמאות הן אלא שתלתה להן זכות רבי אומר הזכות תולה במים המאדרים

ח לית טיבבא בטקס משכס ב מכלו ס"א ג טמאדרים ס"א

אינה

אינה יולדת ואינה משבחת אלא מתנולה והולכת לסוף היא מתה באותה מיתה: ינטמאה מנחתה עד שלא קדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותפדה ואם משקדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותשרף ואלו שמנחותיהן נשרפות האומרת טמאה אני לך ושבאו לה עדים שהיא טמאה והאומרת אני שותה ושבעלה אינו רוצה להשקותה ושבועלה בא עליה בדרך וכל הנשואות לכהנים מנחותיהן נשרפות: בית ישראל שגשאת לכהן מנחתה נשרפת וכהנת שגשאת לישראל מנחתה נאכלת מה בין כהן לכהנת מנחת כהנת נאכלת ומנחת כהן אינה נאכלת כהנת מתחללת ואין כהן מתחלל כהנת מטמאה למתים ואין כהן מטמא למתים כהן אוכל בקדשי קדשים ואין כהנת אוכלת בקדשי קדשים: מה בין איש לאשה האיש פורע ופורס ואין האשה פורעת ופורמת האיש מדיר את בנו בנזיר ואין האשה מדרת את בנה בנזיר האיש מגלח על נזירות אביו ואין האשה מגלחת

ער

על נזירות אביה האיש מוכר את בתו • ואין
 האשה מוכרת את בתה • האיש מקדש את
 בתו • ואין האשה מקדשת את בתה • האיש
 נקבל ערום • ואין האשה נסקלת ערומה •
 האיש נתלה ואין האשה נתלית • האיש נמכר
 בגניבתו • ואין האשה נמכרת בגניבתה •
 פיקר ארוסה ושומרת יבם • לא שותות ולא
 נוטלות כתובה • שנאמר אשר תשטה
 אשה תחת אישה • פרט לארוסה ושומרת
 יבם • אלמנה לכהן גדול • גרושה וחלוצה
 לכהן הדיוט • ממזרת ונתינה לישראל • ונת
 ישראל לממזר ולנתין • לא שותות ולא
 נוטלות כתובה • ואלו לא שותות ולא
 נוטלות כתובה • האומרת טמאה אני (לך) •
 ושבאו לה עדים שהיא טמאה • והאומרת
 איני שותה וישבעלה אינו רוצה להשקותה •
 וישבעלה בא עליה בדרך • נוטלת כתובה
 ולא שותה מתובעיהן עד שלא שתו • בית
 שמאי אומרים נוטלות כתובה ולא שותות •
 ובית הלל אומרים לא שותות ולא נוטלות
 כתובה • ומעברת חבירו ומינקת חבירו לא

שותה ולא נוטלת כתובה • דברי רבי מאיר
 וחכ"א יכול הוא להפרישה ולהחזירה לאחר
 זמן • אילונית וזקנה ושאינה ראויה לילד לא
 שותות ולא נוטלות כתובה • רבי אליעזר
 אומר יכול הוא לישא אשה אחרת • ולפרות
 ולרבות הימנה • וישאר כל הנשים או שותות
 או לא נוטלות כתובה • ר' אשת כהן שותה
 ומתרת לבעלה • אשת סרים שותה • על ידי
 כל העריות מקנין חוץ מן הקטן • וממי שאינו
 איש • ואלו שבית דין מקנין להן • מי
 שנתחרש בעלה או נשתתה או שהיה חבוש
 בבית האסורין • לא להשקותה אמרו אלא
 לפוסלה מכתובתה • רבי יוסי אומר אף
 להשקותה • לכשיצא בעלה מבית האסורין
 ישקנה •

פיקר כשם שהמים בודקין אותה • כך המים
 בודקין אותו • שנאמר ובאו ובאו • כשם
 שאסורה לבעל כך אסורה לבועל • שנאמר
 נטמאה ונטמאה דברי רבי עקיבא אמר רבי
 יהושע כך היה דורש זכריה בן הקצב רבי
 אומר שני פעמים האמורים בפרשה • אם

נטמאה נטמאה אחד לבעל ואחד רבועל
 ב ביום דרש רבי עקיבא וכל כלי חרש
 אשר יפול מהם אל תוכו כל אשר בתוכו
 יטמא אינו אומר טמא אלא יטמא לטמא
 אחרים למד על כפר שני שטמא את
 השלישי אמר רבי יהושע מי יגלה עפר
 מעיניך רבן יוחנן בן זכאי שהיית אומר
 עתיד דור אחר לטהר כפר שלישי שאין לו
 מקרא מן התורה שהוא טמא והלא עקיבא
 תלמידך מביא לו מקרא מן התורה שהוא
 טמא שנאמר כל אשר בתוכו יטמא ב
 ביום דרש רבי עקיבא ומדותם מחוץ לעיר
 את פאת קדמה אלפים באמה וגומר ומקרא
 אחר אומר מקיר העיר וחוצה אלף אמה
 סביב אי אפשר לומר אלף אמה שכבר
 נאמר אלפים אמה ואי אפשר לומר אלפים
 אמה שכבר נאמר אלף אמה היא כיצד אלף
 אמה מגרש ואלפים אמה תחום שבת רבי
 אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר אלף
 אמה מגרש ואלפים אמה שדות וכרמים
 ב ביום דרש רבי עקיבא אז ישיר משה

ובני

ובני ישראל את השירה הזאת ליהודה
 ויאמרו לאמר שאין תלמוד לומר לאמרי
 ומה תלמוד לומר לאמר מדמד שהיו
 ישראל עונין אחריו של משה על כל דבר
 ודבר בקוראין את ההלל לכך נאמר
 לאמר רבי נחמיה אומר בקורין את שמע
 ולא בקורין את ההלל ב ביום דרש רבי
 יהושע בן הורקנוס לא עבד איוב את
 הקדוש ברוך הוא אלא מאהבה שנאמר
 הן יקטלני לו איחל ועדין הדבר שקול לו
 אני מצפה או אני מצפה תלמוד לומר עד
 אגיע לא אסיר תומתי ממני מדמד
 שמא אהבה עשה אר יהושע מי יגלה עפר
 מעיניך רבן יוחנן בן זכאי שהיית דורש כל
 ימך שלא עבד איוב את המקום אלא
 מיראה שנאמר איש תסו וישר ירא אלהים
 וקר מדע והלא יהושע תלמיד תלמידך למד
 שמא אהבה עשה

פירמי מי שקנא לאשתו ונסתרה אפילו שמע
 מעוף הפורח יוציא ויתן כתובה דר
 אליעזר רבי יהושע אומר עד שישאנו ויתנו

כה

בה מוזרות בלבנה : ב אמר עד אחר אני
ראיתה שנשמאת לא היתה שותה ולא עוד
אלא אפילו עבד אפילו שפחה הרי אלו
נאמנין אף לפוסלה מכתובתה * חמותה
וצרתה ויבמתה ובת בעלה הרי אלו נאמנות
ולא לפוסלה מכתובתה אלא שלא תשתה :
ב שהיה ברין ומה * אם עדות ראשונה שאין
אוסרתה איסור עולם אינה מתקיימת בפחות
משנים * עדות אחרונה שאוסרתה אסור
עולם * אינו דין שלא תתקיים בפחות משנים *
תלמוד לומר ועד אין בה כל עדות שיש בה
קל וחמר לעדות הראשונה מעתה ומה אם
עדות אחרונה * שאוסרתה אסור עולם הרי
היא מתקיימת בעד אחד * עדות הראשונה
שאין אוסרתה אסור עולם אינו דין שתתקיים
בעד אחד * תלמוד לומר כי מצא בה עדות
דבר * ולהלן הוא אומר על פי שנים עדים
יקום דבר מה דבר האמור להלן על פי שנים
עדים * אף כאן על פי שנים עדים : ד עד אומר
נטמאת ועד אומר לא נטמאת אישה אומרת
נטמאת * ואשה אומרת לא נטמאת היתה

שותה

שותה * אחד אומר נטמאת * ושנים אומרים
לא נטמאת * היתה שותה * שנים אומרים
נטמאת ואחד אומר לא נטמאת * לא היתה
שותה :

פירק י אלו נאמרין בכל לשון * פרישת סוטה *
וורוי מעשר * קריאת שמע * והפקדה
וברכת המזון * ושבועת העדות * ושבועת
הפקדון : ב ואלו נאמרין בלשון הקדש *
מקרא בכורים * וחליצה * ברכות וקללות *
ברכת כהנים * וברכות כהן גרול * ופרישת
המלך * ופרישת עגלה ערופה ומשוח מלחמה
בישעה שמדבר אל העם : ב מקרא בכורים
ביצד וענית ואמרת לפני יהוה אלהיך ולהלן
הוא אומר וענו הלויים ואמרו * מה (עניה
האמורה) להלן בלשון הקדש * אף כאן
בלשון הקדש : ד חליצה ביצד וענתה ואמרה
ולהלן הוא אומר וענו הלויים ואמרו מה
עניה האמורה להלן בלשון הקדש * אף כאן
בלשון הקדש * רבי יהודה אומר וענתה
ואמרה ככה * עד שתאמר בלשון הזה :
ברכות וקללות ביצד * כיון שעברו ישראל

את

את הירדן ובאו אל הר גרזים ואל הר עיבל
שבשומרון שבצד שכם שבאצל אלוני מורה
שנאמר הלא המה בעבר הירדן וגומר ולהלן
הוא אומר ויעבר אכרם בארץ עד נוקם
שכם עד ארון מורה מה ארון מורה האמו
להלן שכם אף ארון מורה האמור כאן שכם
ששה שבטים עלו לראש הר גרזים וששה
שבטים עלו לראש הר עיבל והכהנים
והלויים והארון עומדים למטה באמצע
הכהנים מקיפין את הארון והלויים את
הכהנים וכל ישראל מבאז ומכאן שנאמר וכל
ישראל וזקניו ושוטריו ושופטיו עומדים מזה
ומזה לארון וגומר הפכו פניהם כלפי הר
גרזים ופתחו בברכה ברוך האיש אשר לא
יעשה פסל ומסכה ואלו ואלו עונין אמן
הפכו פניהם כלפי הר עיבל ופתחו בקללה
ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה ואלו
והלו עונין אמן עד שגומרים ברכות
וקללות ואחר כך הביאו את האבנים
ובנו את המזבח וסדוהו בסיד וכתבו עליו
את כל דברי התורה בשיבעים לשון שנאמר

באר

באר היטב ונטלו את האבנים ובאו ולנו
במקומן י ברכת כהנים כיצד במדינה
אומרים אותה שלש ברכות ובמקדש ברכה
אחת במקדש אומר את השם ככתבו
ובמדינה בכנויו במדינה כהנים נושאים את
ידיהן כנגד כתפיהן ובמקדש על גבי
ראשיהן חוץ מכהן גדול שאינו מגביה את
ידיו למעלה מן הציץ רבי יהודה אומר אף
כהן גדול מגביה ידיו למעלה מן הציץ
שנאמר וישא אהרן את ידיו א העם ויברכם
י ברכות כהן גדול כיצד חזן הכנסת נוטר
ספר תורה ונותנו לראש הכנסת וראש
הכנסת נותנו לסגן והסגן נותנו לכהן גדול
וכהן גדול עומד ומקבל (וקורא עומד) וקורא
אחרי מות ואך בעשור וגולל את התורה
ומניחה בחיקו ואומר יותר ממה שקריתי
לפניכם כרוב כאן ובעשור שבחומש
הפקודים קורא על פה ומברך עליה שמנה
ברכות על התורה ועל העבודה ועל
ההודיה ועל מחילת העון ועל המקדש ועל
ישראל ועל הכהנים ועל שאר התפלה:

פרשת

חזקוני מ"ח וכן מילין ב ועל הכהנים ועל ישראל מ"ח

בנצחוננו של מקום * פלשתים באו בנצחוננו
 של גרית * מה היה סופו לסוף נפל בחרב והם
 נפלו עמו * בני עמון באו בנצחוננו של שובך
 מה היה סופו לסוף נפל בחרב והם נפלו עמו
 (אבל) אתם אי אתם כן * כי יהיה אלהיכם
 ההולך עמכם להלחם לכם וגומר * זה מחנה
 הארון * יודברו השוטרים אל העם לאמר
 מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ידך
 וישב לביתו וגומר * אחד הבונה בית התבן
 בית הבקר בית העצים בית האצרות אחד
 הבונה * ואחד הלוקח * ואחד היורש * ואחד
 שנתן לו מתנה * ומי האיש אשר נטע כרם
 ולא חללו וגומר * אחד הנוטע הכרם * ואחד
 הנוטע חמשה אילני מאכל ואפילו מחמשת
 מינין * אחד הנוטע * ואחד המכריך * ואחד
 המרכיב * ואחד הלוקח * ואחד היורש * ואחד
 שנתן לו מתנה * ומי האיש אשר ארש אשה
 וגומר * אחד המאיר את הבתולה * ואחד
 המאיר את האלמנה * אפילו שומרת יבם *
 ואפילו שמע שמת אחיו במלחמה חוזר ובא
 לו * כל אלו שומעים דברי כהן מעורבי

המלחמה וחוזרין ומספיקין מים ומזון מתקנין
 את הדרכים * ואלו שאינן חוזרין * הבונה
 בית שער אכסדרה ומרפסת הנוטע ארבעה
 אילני מאכל וחמשה אילני סרק המחזיר את
 גרושתו אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה
 לכהן הדיוט * ממזרת ונתינה לישראל * בת
 ישראל לממזר ולנתין לא היה חוזר * ר' יהודה
 אומר אף הבונה בית על מכונו * לא היה
 חוזר * ר' אליעזר אומר אף הבונה בית לבנים
 בשרון * לא היה חוזר * ואלו שאין זזין
 ממקומן * בנה בית וחנוכו * נטע כרם וחללו
 הנושא את ארוסתו * הכונס את יבמתו *
 שנאמר נקי יהיה לביתו שנה אחת * לביתו
 זה ביתו * יהיה זה פרמוי ושמח את אשתו * זו
 אשתו * אשר לקח להביא את יבמתו * אינן
 מספיקין (להם) מים ומזון * ואינן מתקנין את
 הדרכים * ויספו השוטרים לדבר אל העם
 וגומר * רבי עקיבא אומר הירא ורך הלבב
 כמי שמעו * שאינו יכול לעמוד בקשרי
 המלחמה ולראות חרב שלופה * רבי יוסי
 הגלילי אומר הירא ורך הלבב זהו המתירא

מן העבירות שבירו לפיכך תלתה לו התורה
את כל אלו שיחזור בגללן * רבי יוס
אומר אדמנה לכהן גדול * גרושה וחרוצה
לכהן הדיוט * ממזרת ונתינה לישראל * בת
ישראל לממזר ולנתין * הרי הוא הירא ורח
הלכב * והיה בכלות השופרים לדבר א
העם ופקרו שרי צבאות בראש העם ובעקב
של עם מעמידין זקיפין לפניהם * ואחרים
מאחוריהם * וכשילין של ברזל בידיהן וכל
המבקש לחזור הרשות בידן לפקח את שוקו
שתחלת ניסה נפילה שנאמר נס ישראל לפני
פרשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם ולהלן
הוא אומר וינוסו אנשי ישראל מפני פלשתים
ויפרו חללים וגומר * במה דברים אמורים
במלחמת הרשות * אבל במלחמת מצוה
הכל יוצאים אפילו חתן מחררו וכלה מחפתה
א"ר יהודה במה דברים אמורים במלחמת
מצוה * אבל במלחמת חובה הכל יוצאין
אפילו חתן מחררו וכלה מחפתה *
פ"ק עגלה ערופה בלשון הקדש * שנאמר כי
ימצא חלל באדמה ויצא וקניך ושפטיך

שלישה

שלשה מבית דין הגדול שבירושלם היו יוצאין
רבי יהודה אומר חמישה שנאמר זקניך שנים
ושופטיך שנים * ואין בית דין שקול מוסיפין
עליהן עוד אחד * נמצא טמון בגליאו תלוי
באילן * או צף על פני המים * לא היו עורפין
שנאמר באדמה ולא טמון בגליאו נופל ולא תלוי
באילן * בשרה ולא צף על פני המים * נמצא
סמוך לספר או לעיר שרבה גוים * או לעיר
שאין בה בית דין לא היו עורפין * אין מודדין
אלא מעיר שיש בה בית דין * נמצא מכון בין
שתי עירות שתייהן מביאות שתי עגלות דברי
רבי אליעזר * (וחכמים אומרים עיר אחת
מביאה עגלה ערופה ואין שתי עירות מביאות
שתי עגלות) ואין ירושלם מביאה עגלה
ערופה * נמצא ראשו במקום אחד * וגופו
במקום אחר מוליכין הראש אצל הגוף ד"ר
אליעזר רבי עקיבא אומר הגוף אצל הראש *
מאין היו מודדין רבי אליעזר אומר מטבורו
רבי עקיבא אומר מחוטמו ר' אליעזר בן יעקב
אומר במקום שנעשה חלל מצוארו * נפטר
זקני ירושלם והלכו להן * זקני אותה העיר

מביאין

6 מודדין ס"א

מביאין עגלת בקר אשר לא עבד בה אשר
לא משכה בעול ואין המוספוסל בה ומורידין
אותה לנחל איתן ואיתן כמשמעוקשה אף
על פי שאינו איתן כשר ועורפין אותה בקופיץ
מאחוריה ומקומה אסור מלזרוע ומלעבוד
ומותר לכרוק שם פשתן ולנקר שם אבנים
וזקני אותה העיר רוחצין את ידיהן במים
במקום עריפתה של עגלה ואומרים דינו לא
שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו וכי על
דעתנו עלתה שזקני בית דין שופכי דמים הן
אלא שלא בא לדינו ופטרנוהו בלא מזון ולא
ראינוהו והנחנוהו (בלא לוייה) והכהנים
אומרים כפר לעמך ישראל אשר פדית יהוה
ואל תתן דם נקי בקרב עמך ישראל לא הו
צריבין דומר ונכפר להם הדם אלא רוח
הקדש מבשרתן אימתי שתעשו ככה הדם
מתכפר להם נמצא ההורג עד שלא נערפה
העגלה תצא ותרעה בעדר משנערפה
העגלה תקבר במקומה שעל ספק באה
מהחלתה כפרה ספקה והלכה לה נערפה
העגלה ואחר כך נמצא ההורג הרי זה יהרג

ח עד אחד אומר ראיתי את ההורג ועד אחד
אומר לא ראיתי אשה אומרת ראיתי ואשה
אומרת לא ראיתי היו עורפין עד אחד אומר
ראיתי ושנים אומרים לא ראיתי היו עורפין
שנים אומרים ראינו ואחד אומר להן לא
ראיתם לא היו עורפין: משרב הרצחנים
בטלה עגלה ערופה משבא אלעזר בן דינאי
ותחינה בן פרישה (בן פרישה) היה נקרא
חזרו לקרותו בן הרצחן משרב המנאפים
פסקו המים המרים ורבן יוחנן בן זכאי
הפסיקן שנאמר לא אפקוד על בנותיכם כי
תזנינה ועל כלותיכם כי תנאפנה כיהסוגומר
משמת יוסי בן יעזר איש צרידה ויוסי בן
(יוחנן) איש ירושלם בטלו האשכולות
שנאמר אין אשכול לאכול בכורה אותה
נפשי: יוחנן כהן גדול העביר הודית
המעשר אף הוא בטל את המעוררין ואת
הנוקפין עדימיו היה פטיש מכה בירושלם
ובימיו אין אדם צריך לשאול על הדמאי:
משבטלה סנהדרין בטל השיר מבית
המשתאות שנאמר בשיר לא ישתו יין וגומר:

יב משמתו נביאים הראשונים בטלו אורים
 ותמים * משחרב בית המקדש בטל השמירי
 ונפת צופים * ופסקו אנשי אמונה * שנאמר
 הושיערה יהוה כי גמר חסיד וגומר * רבן
 שמעון בן גמליאל אומר משום ר' יהושע מיזם
 שחרב בית המקדש אין יום שאין בו קלרה *
 ולא ירד הטל לברכה * ונטל טעם הפירות *
 רבי יוסי אומר אף נטל שמן הפירות : * רבי
 שמעון בן אלעזר אומר הטהרה נטלה את
 הטעם ואת הריח * המעשרות נטלו את שמן
 הדגן ויחכ"א הזנות והבשמים כלו את הכל *
 יד בפולמוס של אספסיוס גזרו על עטרות
 חתניסועל האירוס בפולמוס של טיטוס גזרו
 על עטרות כלות * ושלא ילמד אדם את בנו
 יוגית * בפולמוס האחרון * גזרו שלא תצא
 הכלה באפריון בתוך העיר * ורב רבינו
 התירו שתצא הכלה באפריון בתוך העיר *
 טו משמת רבי מאיר בטלו מושלי משלים *
 משמת בן עזאי בטלו השקדנים * משמת בן
 זומא בטלו הדרשנים * משמת רבי יהושע
 פסקה טובה מן העולם * משמת רבן שמעון

בן

בן גמליאל בא גובאי יורבו צרות משמת רבי
 אלעזר בן עזריה פסק העישר מן החכמים *
 משמת רבי עקיבא בטל כבוד התורה *
 משמת רבי חנינא בן דוסא בטלו אנשי
 מעשהי משמת ר' יוסי קטנותא פסקו חסידים
 למה נקרא שמו קטנותא שהיה קטנותן של
 חסידים * משמת רבן יוחנן בן זבאי בטל זיו
 החכמה * משמת רבן גמליאל הזקן בטל
 כבוד התורה ומתה טהרה ופרישות משמת
 רבי ישמעאל בן פאבי בטל זיו הכהנה *
 משמת רבי בטלה ענוה ויראת חטא :

בריתא

רבי פנחס בן יאיר אומר משחרב בית
 המקדש בושו חברים ובני חורין וחפו
 ראשם * ונדדדלו אנשי מעשה וגברו בעלי
 זרוע ובעלי לשון * ואין דורש ואין מבקש
 ואין שואל * על מי לנו להשען על אבינו
 שבשמים * רבי אליעזר הגדול אומר * מיזם
 שחרב בית המקדש שרו חכימא למדהוי
 בספריא * וספריא כחונא * וחונא כעמא

דארעא

T. III. כ 20

א ורובא נורא עוד משמת ר' הניחא בן דוסא ויחסי בן קטנותא פסקו החסידים ונמה נקרא סוטה בן
 קטנותא סוטה חסידים חסידותן של סוטה

דֹּאֲרֵעָא וְעָמָא דֹּאֲרֵעָא אֵלָא וְדִלְדִּלָהּ * וְאִי
 שׁוֹאֵל וְאִין מִבְּקֵשׁ * עַל מִי יֵשׁ דְּהִשְׁעֵן עַל
 אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים * בְּעַקְבוֹת מִשִּׁיחָא חֲצַפָּא
 יִסְגָּא * וְיִקְרַי אֲמִיר * הַגִּפֶּן תַּתֵּן פְּרִיָּהּ * וְהִי
 בִּיקְרוּ וְהַמְּלָכוֹת תִּהְיֶה לְמִינוֹת * וְאִין תּוֹכַחְתָּהּ
 בֵּית וְעַד יִהְיֶה לְזִנוֹת * וְהַגְּלִיל יִחְרַב * וְהַגְּבֹל
 יִשּׁוּם * וְאֲנָשֵׁי הַגְּבוּל יִסּוּבְכוּ מַעִיר לְעִיר וְלֹא
 יִחַנְנוּ * וְחִבְמַת סוֹפְרִים תִּסְרַח * וִירְאֵי חֲטָא
 יִמְאָסוּ וְהָאֵמֶת תִּהְיֶה נְעֻדְרַת נְעֻרִים פְּנֵי זְקֵנִים
 יִלְבִּינוּ זְקֵנִים יַעֲמְדוּ מִפְּנֵי קִטְנִים * בֵּן מְנוּל אֲבִי
 בֵּת קָטָה בְּאֵמָה * כְּלָה בְּחִמּוּתָהּ * אוֹיְבֵי אִישׁ
 אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ * פְּנֵי הַדּוֹר כְּפְנֵי הַכְּלָב * הַבֵּן אֵינוֹ
 מִתְבַּיֵּשׁ מֵאֲבִיו * וְעַל מִי יֵשׁ לָנוּ לְהִשְׁעֵן עַל
 אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים :

עד כאן כנוסחא ככלי וירושלמי היא כמסנה וכן גירסת רס"י וכספר אחר
 כולם כרייתא היא

רבי פינחס בן יאיר אומר זריוות מביאה לידי
 נקיות ונקיות מביאה לידי טהרה וטהרה
 מביאה לידי פרישות ופרישות מביאה לידי
 קדושה וקדושה מביאה לידי ענוה וענוה
 מביאה לידי יראת חטא ויראת חטא מביאה
 לידי חסידות וחסידות מביאה לידי רוח
 הקדש

הַקְּדֹשׁ * וְרוּחַ הַקְּדֹשׁ מְבִיָּאָה לִידֵי תַחֲתֵית
 הַמַּתִּים * וְתַחֲתֵית הַמַּתִּים בָּאָה עַל יְדֵי אֵלֶיהוּ
 זְכוּר לְטוֹב אָמֵן : כְּלִיק
 מַסַּכַת נְדָרִים

פִּרְקָא כָּל כְּנוּיֵי נְדָרִים כְּנְדָרִים * וְחֲרָמִים
 כְּחֲרָמִים * וְשִׁבּוּעוֹת כְּשִׁבּוּעוֹת * וְנִזְוֵרוֹת
 כְּנִזְוֵרוֹת * הָאוֹמֵר לְחַבִּירוֹ מוֹדְדֵנִי מִמֶּךָ *
 מִפְּרִשְׁנֵי מִמֶּךָ * מְרוֹחֲקֵנִי מִמֶּךָ * שְׂאֵינִי אוֹכַל
 לָךְ * שְׂאֵינִי טוֹעֵם לָךְ אֲסוּר * מְנוּדָה אֲנִי לָךְ *
 רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה חוֹכֵךְ בִּזְוָה לְהַחֲמִיר * כְּנְדָרֵי
 רִשְׁעִים נְדָר בְּנִזֵּיר וּבְקַרְבָּן וּבְשִׁבּוּעָה * כְּנְדָרֵי
 כְּשֵׁרִים לֹא אָמַר כְּלוּם * כְּנְדָבוֹתָם נְדָר בְּנִזֵּיר
 וּבְקַרְבָּן : כִּי הָאוֹמֵר לְחַבִּירוֹ קוֹנֵם קוֹנֵחַ קוֹנֵם
 הָרִי אֵלּוֹ כְּנוּיִן לְקַרְבָּן חֲרָק חֲרָךְ * חֲרָף * הָרִי
 אֵלּוֹ כְּנוּיִם לְחֲרָם * נְזִיק * גְּזִיחַ * פְּזִיחַ * הָרִי אֵלּוֹ
 כְּנוּיִן לְנִזְוֵרוֹת * שְׁבוּתָהּ * שְׁקוּקָה * נְדָר בְּמוֹתָא
 הָרִי אֵלּוֹ כְּנוּיִן לְשִׁבּוּעָה : כִּי הָאוֹמֵר לֹא חוֹלִין
 לֹא אוֹכַל לָךְ לֹא כִּשֵׁר וְלֹא דְכִי טָהוֹר וְטָמֵא
 נוֹתֵר וּפְגוּל * אֲסוּר * כְּאִמְרָא כְּדָרִים * בְּעֵצִים
 כְּאִשִּׁים * כְּמִזְבְּחֵי כְּהִיבֵל * בִּירוּשָׁלַם נְדָר בְּאַחַד

מכר
 ח מסורי מחסרה * הר"ם נדום כנוסח * ע"א כנוסח * נ לחולין סוטה לך * ד לכפר ולדני הר"ן
 ה הר"ם כתב דכילע נעמיטין ד"ה היא גליק הלכא *

מכל משמשי המזבח אף על פי שלא הזכיר
 קרבן הרי זה נדר בקרבן רבי יהודה אומר
 האומר ירושלים לא אמר כלום: ר האומר
 קרבן עולה מנחה חטאת תודה שלמים
 שאיני אוכל לך אסור רבי יהודה מתיר
 הקרבן בקרבן קרבן שאוכל לך אסור
 לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר האומר
 לחבירו קונם פי מדבר עמך ידי עושה עמך
 רגלי מהלכת עמך אסור:

פרק ב ואלו מתרין חולין שאוכל לך כבשר
 חזיר בעבודת כוכבים בעורות לבובין
 כנבלות (כטרפות) בשקצים (כרמשים)
 בחלת אהרן ובתרומתו מתר האומר
 לא שתו הרי את עלי באמא פותחין לו פתח
 ממקום אחר שלא יקל ראשו לכהן קונם
 שאיני ישן שאיני מדבר שאיני מהלך האומר
 לאשה קונם שאיני משמשך הרי זה בלא
 יחל דברו שבועה שאיני ישן שאיני מדבר
 שאיני מהלך אסור: כ קרבן לא אוכל לך
 הקרבן שאוכל לך לא קרבן לא אוכל לך
 מתר שבועה לא אוכל לך שבועה שאוכל

א ר"מ כ"ל ס"ט כ"ט ודל"א ס"ח כ לאסוקו ס"ח ג 16 קרבן כר"ס

לך

לך לא שבועה לא אוכל לך אסור זה חמור
 בשבועות מבנדרים וחמור בבנדרים
 מבשבועות כיצד אמר קונם סכה שאיני
 עושה לולב שאיני נוטלי תפילין שאיני מניח
 בנדרים אסור בשבועות מתר שאין נישבעין
 לעבור על המצות: י יש נדר בתוך נדר ואין
 שבועה בתוך שבועה כיצד אמר הריני נזיר
 אם אוכל הריני נזיר אם אוכל ואכל חייב
 על כל אחת ואחת שבועה שלא אוכל
 שבועה שלא אוכל ואכל אינו חייב אלא
 אחת: י סתם נדרים להחמיר ופירושים להקל
 כיצד אמר הרי עלי כבשר מליח כ"ן נסך
 אם של שמים נדר אסור אם של עבודת
 אדירים מתר ואם סתם אסור הרי עלי כחרם
 אם כחרם של שמים אסור ואם כחרם של
 בהנים מתר ואם סתם אסור הרי עלי כמעשר
 אם כמעשר בהמה נדר אסור ואם של דגן
 מתר ואם סתם אסור הרי עלי כתרומה אם
 כתרומת הלשכה נדר אסור ואם של גורן
 מתר ואם סתם אסור דברי רבי מאיר רבי
 יהודה אומר סתם תרומה ביהודה אסורה

א סמ"ט כ"ט י"ח כולס כניחן ס"ח כניח"א ס"א

ובגליל

ובגליל מותרת שאין אנשי גליל מכירין את תרומת הלשכה סתם חרמים ביהודה מתרין ובגליל אסורין שאין אנשי גליל מכירין את חרמי הכהנים ינדר בחרס ואמר לא נדרתי אלא בחרמו של ים בקרבן ואמר לא נדרתי אלא בקרבנות של מלכים הרי עצמי קרבן ואמר לא נדרתי אלא בעצם שהנחתי לי להיות נודר בו קונם אשתי נהנית לי ואמר לא נדרתי אלא מאשתי הראשונה שגרשתי על כן אין נשאלים להם ואם נשאלו עונשין אותן ומחמירין עליהם דברי רבי מאיר וחכמים אומרים פותחין להן פתח במקום אחר ומלמדין אותן כדי שלא ינהגו קלות ראש בנדרים:

פרקי ארבעה נדרים התירו חכמים נדריו ורוזין ונדריו הבאי ונדריו שגגות ונדריו אונסים נדריו זירוזין ביצר היהמו כרחפין ואמר קונם שאיני פותח לך מן הסלע והלה אומר קונם שאיני מוסיף לך על השקל שגיהן רוצין בשלשה דינרין רבי אליעזר בן יעקב אומר אף הרוצה להריר את חבירו שיאכל אצלו

אומר (פל) נדר שאני עתיד לדור הוא בטל ובלבד שיהא זכור בשעת הנדר: י נדריו הבאי אמר קונם אם לא ראיתי בדרך הזה כיוצאי מצרים אם לא ראיתי נחש פקורת בית הבד נדריו שגגות אם אכלתי ואם שתיתי ונזכר שאכל ושתה שאיני אוכל ושאני שותה וישכח ואכל ושתה אמר קונם אשתי נהנית לי שגנבה את כסי ושהכתה את בני ונודע שלא הכתו ונודע שלא גנבתו ראה אותן אוכלים תאנים ואמר הרי הן עליכם קרבן ונמצאו אביו ואחיו והיו עמהן אחרים בש"א הן מתרין יומה שעמהם אסורין ובה"א אלו ואלו מתרין: י נדריו אונסים הדירו חבירו שיאכל אצלו וחלה הוא או שחלה בנו או שעכבו נהר הרי אלו נדריו אונסים: י נודרין להורגים ולחרמין ולמוכסין שהיא תרומה אף על פי שאינה תרומה שהן של בית המלך אף על פי שאינן של בית המלך בש"א בכל נודרין חוץ מבשבועה ובה"א אף בשבועה בש"א לא יפתח לו בנדר ובה"א אף יפתח לו בש"א במה שהוא

מדריו ובה א אף במה שאינו מדירו . כיצדי
אמרו לו אמור קונם אשתי נהנית לי * ואמר
קונם אשתי ובני נהנין לוי בש א אשתו מתרת
ובניו אסורין ובה א אלו ואלו מתרין : ה הרי
נטיעות האלו קרבן אסאינן נקצצות טלית זו
קרבן אם אינה נשרפת * יש להן פדיון * הרי
נטיעות האלו קרבן עד שיקצצו טלית זו קרבן
עד שתשרף אין להן פדיון : י הנודר מיורדי
הים מתר ביושבי היבשה * מיושבי היבשה *
אסור ביורדי הים * שיורדי הים בכלל יושבי
היבשה * לא כאלו שהולכין מעכו ליפו אלא
במי שדרכו לפרש : י הנודר מרואי החמה *
אסור אף בסומין * שלא נתבון זה אלא למי
שהחמה רואה אותו : י הנודר משחורי הראש
אסור בקרחין ובעלי שיבות * ומתבוננים
ובקטנים * שאין נקראין שחורי הראש אלא
אנשים : ט הנודר מן הילודים מתר בנולדים *
(מן הנולדים אסור בילודים) רבי מאיר מתיר
אף בילודים * וחכא לא נתבון זה אלא במי
שדרכו להוליד : י הנודר משובתי שבת *
אסור בישראל (ואסור) בכותים מאוכלי שום

אסור

בני ס"א כ ס"ב לא נדרים אסור בילודים לתור

אסור בישראל ואסור בכותים * מעולי ירושלים *
אסור בישראל ומתבוננים בכותים : י קונם שאיני
נהנה לבני נח מתר בישראל ואסור באומות *
שאיני נהנה לזרע אברהם אסור בישראל
ומתבוננים באומות * שאיני נהנה לישראל לזקת
ביותר ומוכר בפחות שישראל נהנין לוי לזקת
בפחות ומוכר ביותר * (אם שומעין לו) * שאיני
נהנה להן והן לי * ינהה לאומות * קונם שאיני
נהנה לערלים מתר בערלי ישראל * ואסור
במורי גוים * קונם שאיני נהנה לפורים * אסור
בערלי ישראל * ומתבוננים באומות העולם *
שאין הערלה קרויה אלא לשם גוים * שנאמר
כי כר הגוים ערלים וכל בית ישראל ערלי לב
ואומר והיה הפלשתי הערל הזה * ואומר פן
תשמחנה בנות פלשתים פן תעלוזנה בנות
הערלים (רבי אדעזר בן עזריה אומר מאוסה
הערלה שנתגנו בה הרשעים * שנאמר כי כל
הגוים ערלים וכל בית ישראל ערלי לב) * רבי
ישמעאל אומר גדולה מילה שנכרתו עליה
שרש עשרה בריתות * רבי יוסי אומר גדולה
מידה שרוחה את השבת החמורה ר' יהושע

בן

T. III. כא 21 א ויקר פ"א כ ס"ב לא נדרים כמלפני סוכי

בן קרחה אומר גדולה מילה שלא נתלה לו
 למשה הצדיק עליה מלא שעה רבי נחמיה
 אומר גדולה מילה שדוחה את הנגעים רבי
 אומר גדולה מילה שכל המצורת שעשה
 אברהם אבינו לא נקרא שלם עד שמל
 שנאמר התהלך לפני והיה תמים דבר אחר
 גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקדוש
 ברוך הוא את עולמו שנאמר כה אמר יהוה
 אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ
 לא שמת:

יום יג

פרק אין בין המדר הנאה מחבירו למדר
 הימנו מאכל אלא דריסת הרגל וכלים
 שאין עושין בהן אכל נפש המדר מאכל
 מחבירו לא ישאילנו גפה וכברה וריחים
 ותנור אבל משאיל לו חלוק וטבעת וטלית
 ונזמים וכד דבר שאין עושים בו אכל נפש
 מקום שמשכירין כיוצא בהן אסור המדר
 הנאה מחבירו שוקל את שקלו ופודע את
 חובו ומחזיר לו את אבידתו מקום שנוטלין
 עריה שבר תפול הנאה להקדיש ותורם

אם

אם

את תרומתו ומעשרותיו לרעתו ומקריב
 עליו קני זבין קני זבות קני יולדות חטאות
 ואשמות ומלמדו מדרש הלכות והגדות
 אבל לא ילמדנו מקרא אבל מלמד הוא את
 בניו ואת בנותיו מקרא וזן את אשתו ואת
 בניו אף על פי שהוא חיב במזונותיו ולא
 יזון את בהמתו בין טמאה בין טהורה רבי
 אליעזר אומר זן את הטמאה ואינו זן את
 הטהורה אמרו לו מה בין טמאה לטהורה
 אמר להן שהטהורה נפשה לשמים וגופה
 שרו וטמאה נפשה וגופה לשמים אמרו לו
 אף הטמאה נפשה לשמים וגופה שרו שאם
 ירצה הרי הוא מוכרה לגוים או מאכילה
 לכלבים המדר הנאה מחבירו ונכנס
 לבקרו עומד אבל לא יושב ומרפאהו
 רפואת נפש אבל לא רפואת ממון ורוחץ
 עמו באמבטי גדולה אבל לא בקטנה וישן
 עמו במטה רבי יהודה אומר בימות החמה
 אבל לא בימות הגשמים מפני שהוא מהנהו
 ומסב עמו על המטה ואוכל עמו על השלחן
 אבל לא מן התמחוי אבל אוכל הוא מן

התמחוי

התמחוי

התמחוי החוזר * לא יאכל עמו מן האבוס
שלפני הפועלים ולא יעשה עמו באמן דר
מאיר * וחכמים אומרים עושה הוא ברחוק
ממנו: * המדר הנאה מחבירו לפני שביעית
לא יורד לתוך שדהו * ואינו אוכל מן הנוטות
ובשביעית אינו יורד לתוך שדהו * אבל אוכל
הוא מן הנוטות * גדר הימנו מאכל לפני
שביעית * יורד לתוך שדהו * ואינו אוכל מן
הפירות * ובשביעית יורד ואוכל: * המדר
הנאה מחבירו לא ישאלנו ולא ישאל ממנו
לא ילוננו ולא ילוה ממנו * ולא ימכור לו * ולא
יקח ממנו * אמר לו השאילני פרתך * אמר לו
אינה פנויה * אמר קונם שדי שאיני חורש בה
לעולם אם היה דרכו לחרוש הוא אסור וכל
אדם מותרין * ואם אין דרכו לחרוש הוא וכל
אדם אסורין: * המדר הנאה מחבירו ואין לו
מה יאכל * הולך אצל החנוני ואומר * איש
פלוגי מדר ממני הנאה ואיני יודע מה אעשה
הוא נותן לו * ובא ונוטר מזה * היה ביתו
לבנות גדרו לגדור שדהו לקצור הולך אצל
הפועלים * ואומר איש פלוגי מדר ממני הנאה

ואיני יודע מה אעשה הם עושין עמו ובאין
ונוטלין שכר מזה: * היו מהלכין בדרך ואין
לו מה יאכל * נותן לאחר לשם מתנה זיהלה
מותר בה אם אין עמהם אחר מניח על הסלע
או על הגדר ואומר הרי הן מפקרין לכל מי
שיחפוץ * והלה נוטל ואוכל * ויבי יוסי אוסר:
פירק * השותפין שגדרו הנאה זה מזה * אסורין
לכנס לחצר רבי אליעזר בן יעקב אומר
זה נכנס לתוך שלו * וזה נכנס לתוך שלו *
ושניהם אסורים להעמיד שם ריחים ותנור *
ולגדל תרנגולים * היה אחד מהם מדר הנאה
מחבירו * לא יכנס לחצר * רבי אליעזר בן
יעקב אומר יכול הוא לומר לו * לתוך שלי
אני נכנס * ואיני נכנס לתוך שלך * וכופין את
הנודר למכור את חלקו: * היה אחד מן
השוק מדר מאחד מהם הנאה * לא יכנס
לחצר * רבי אליעזר בן יעקב אומר יכול הוא
לומר לו * לתוך של חברך אני נכנס ואיני
נכנס בתוך שלך: * המדר הנאה מחבירו *
ויש לו מרחץ ובית הבד משכרים בעיר אם יש
לו בהן תפיסת יד אסור אין לו בהן תפיסת יד

מותר * האומר לחבירו קונם לביתך שאני
 נכנס * ושרך שאני לוקח * מת או שמכרה
 לאחר מותר * קונם לבית זה שאני נכנס *
 שדה זו שאני לוקח * מת או מכרה לאחר *
 אסור: * הדיני עליך חרם המדר אסור * הדי
 את עלי חרם הנודר אסור * הדיני עליך ואת
 עלי * שניהם אסורין * ושניהם מותרים בדבר
 של עולי בבל * ואסורים בדבר של אותה
 העיר: * ואיזהו דבר של עולי בבל כגון הר
 הבית והעזרות והבור שבאמצע הדרך *
 ואיזהו דבר של אותה העיר * כגון הרחוב
 והמרחץ ובית הכנסת * והתבה והספרים *
 והכותב חלקו לנשיא רבי יהודה אומר אחר
 כותב לנשיא ואחר כותב להדיוט * מה בין
 כותב לנשיא לכותב להדיוט * שהכותב
 לנשיא אינו צריך לזכות * והכותב להדיוט
 צריך לזכות * וחכמי אחר זה ואחר זה צריכין
 לזכות * לא דברו בנשיא אלא בהווה רבי
 יהודה אומר אין אנשי גליל צריכין לכתוב
 שכתב כתבו אבותיהם על ידיהם: * המדר
 הנאה מחבירו ואין לו מה יאכלי נותן לאחר

א סלמי כנס כ"ט וכו' סעתיק בכלל אבי * ב ספרן ס"א וכן חבירו

לשום

לשום מתנה * והלה מותר בה מעשה באחר
 בבית חורון שהיה אביו מדר הימנו הנאה *
 והיה משיא את בנו * ואמר לחבירו חצר
 וסעודה נתונים לדבמתנה * ואינן לפניך אלא
 כדי שיבא אבא * ויאכל עמנו בסעודה * אמר
 לו אם שלי הם * הרי הם מקדשים לשמים *
 אמר (לו) לא נתתי לך את שלי * שתקדישם
 לשמים * אמר לו לא נחת לי את שלך * אלא
 שתהא אתה ואביך אוכלים ושותין ומתמצים
 זה לזה ויהא עון תלוי בראשו * (וכשבא דבר
 לפני חכמים אמרו) כל מתנה שאינה שאם
 הקדישה תהא מקדשת אינה מתנה:

פירקי הנודר מן המבשר מותר בצלוי ובשילוק *
 אמר קונם תבשיל שאני טועם * אסור
 במעשה קדרה רך * ומותר בעבה * ומותר
 בכיצת טרמיטה וכדלעת הרמוצה: * הנודר
 ממעשה קדרה אינו אסור אלא ממעשה
 רתיחתה * אמר קונם היורד לקדרה שאני
 טועם * אסור בכל המתבשילין בקדרה: * מן
 הכבוש * אינו אסור אלא מן הכבוש של ירק *
 כבוש שאני טועם אסור בכל הכבושים * מן

א סלמי מחסר * ב אינה ס"א * ג סלמי ס"א

השילוק

השלוק אינו אסור אלא מן השרוק של בשר
 שרוק שאיני טועם * אסור בכר השלוקים מן
 הצלי אינו אסור אלא מן הצלי של בשר (ד"ר
 יהודה) * צלי שאיני טועם אסור בכל הצלויין
 מן המליח אינו אסור אלא מן המליח של דג
 מליח שאיני טועם אסור בכל המלוחים: ד
 דגים שאיני טועם * אסור בהן בין גדולים בין
 קטנים * בין מלוחים בין טפלים * בין חיין בין
 מבשליין ומותר בטריית טרופה ובצירי הנודר
 מן הצחנה אסור בטריית טרופה ומותר בציר
 ובמורים * הנודר מטריית טרופה אסור בציר
 ובמורים: ה הנודר מן החלב מותר בקום *
 ור' יוסי אוסר * מן הקום מותר בחלב * אבא
 שאול אומר הנודר מן הגבינה אסור בה בין
 מלוחה בין טפילה: י הנודר מן הבשר מותר
 ברטב ובקפה * ור' יהודה אוסר * א"ר יהודה
 מעשה ואסר (עלי) ר' טרפון ביצים שנת בשלו
 עמו אמרו לו וכן הדבר אימתי בזמן שיאמר
 בשר זה עלי * שהנודר מן הדבר ונתערב
 באחר אם יש בו בנותן טעם אסור: י הנודר
 מן היין מותר בתבשיל שיש בו טעם יין אמר

א רוק הדף. ב טרכ גרוס גס כן ובטוויס. ג מותר ס"א. ד בכ"ס ס"א קונם

קונם יין זה שאיני טועם ונפל לתבשיל אם יש
 בו בנותן טעם הרי זה אסור הנודר מן הענבים
 מותר ביין מן הזיתים מותר בשמן אמר קונם
 זתים וענבים אלו שאיני טועם אסור בהן
 וביוצא מהן: ה הנודר מן התמרים * מותר
 בדבש תמרים * מסתוניות מותר בהמין
 סתוניות * ר' יהודה בן בתירה אומר כל ששם
 תולדתו קרויה עליו * ונדר הימנו * אסור אף
 ביוצא הימנו * וחכמים מתירין: ט הנודר מן
 היין * מותר ביין תפוחים * מן השמן מותר
 בשמן שומשמן * מן הדבש * מותר בדבש
 תמרים * מן החמץ * מותר בהמין סתוניות * מן
 הכרישין מותר בקפלוטות * מן הירק מותר
 בירקות השדה מפני שהוא שם לווי: י הנודר
 מן הכרוב אסור באספרגוס * מן האספרגוס
 מותר בכרוב * מן הגריסין אסור במקפה * ור'
 יוסי מתיר מן המקפה * מותר בגריסין * מן
 המקפה אסור בשום ורבי יוסי מתיר מן השום
 מותר במקפה מן הערשים אסור באשישים
 ורבי יוסי מתיר מן האשישים מותר בערשים
 חטה (חטים) שאיני טועם אסור בהן בין קמת

T. III. כב 22 א מן סוגיא ס"א בין

בין פת גרים גריסין שאיני טועם * אסור בהן
 בין חייין בין מבשלין * רבי יהודה אומר קונם
 גרים או חטים שאיני טועם מותר לכוס חייין *
 ירק הנודר מן הירק מותר בדלועין ורבי
 עקיבא אוסר * אמרו לו לרבי עקיבא *
 והלא אומר אדם לשלוחו * קח לי ירק * והוא
 אומר לא מצאתי אלא דלועין אמר להם בן
 הדבר * או שמא אומר הוא לו לא מצאתי
 אלא קטנית * אלא שהדלועים בכלל ירק
 (וקטנית אינו בכלל ירק *) ואסור בפול
 המצרי לח * ומותר בביש * הנודר מן הדגן
 אסור בפול המצרי יבש דברי רבי מאיר
 וחב"א אינו אסור אלא מחמשת המינין רבי
 מאיר אומר הנודר מן התבואה אינו אסור
 אלא מחמשת המינין * אבל (הנודר) מן הדגן
 אסור בכל ומותר בפירות האילן ובירק *
 הנודר מן הכסות * מותר בשק * וביריעה
 ובחמילה * אמר קונם צמר עולה עלי * מותר
 להתכסות בגיזי צמר * פשתן עולה עלי מותר
 להתכסות באניצי פשתן * רבי יהודה אומר
 הכל לפי הנודר * טען והזיע והיה ריחו קשה

אמר קונם צמר ופשתים עולים עלי * מותר
 להתכסות ואסור להפשיל לאחוריו *
 הנודר מן הבית מותר בעליה דברי רבי
 מאיר * וחב"א עליה בכלל הבית * הנודר מן
 העליה מותר בבית * הנודר מן המטה
 מותר בדרגש * דברי רבי מאיר * וחכמים
 אומרים דרגש בכלל מטה הנודר מדרגש
 מותר במטה הנודר מן העיר מותר לפנס
 לתחומה של עיר * ואסור לפנס לעבודה *
 אבל הנודר מן הבית אסור מן האגף ולפנים *
 יקונם פירות האלו עלי * קונם הן על פי קונם
 הן לפי * אסור בחלופיהן ובגדוליהן * שאיני
 אוכל ושאני טועם * מותר בחלופיהן
 ובגדוליהן בדבר שזרעו כלה אבל בדבר
 שאין זרעו כלה אפילו גדולי אסורים *
 האומר לאשתו קונם מעשה ידך עלי קונם
 הן על פי * קונם הן לפי * אסור בחלופיהן
 ובגדוליהן * שאיני אוכל שאיני טועם מותר
 בחלופיהן ובגדוליהן * בדבר שזרעו כלה *
 אבל בדבר שאין זרעו כלה אפילו גדולי
 גדולין אסורים * ה' שאת עושה איני אוכל עד

הפסח * שאת עושה איני מתכסה עד הפסח *
עשתה לפני הפסח מותר לאכול ולהתכסות
אחר הפסח * שאת עושה עד הפסח איני
אוכל * ושאת עושה עד הפסח איני
מתכסה * עשתה לפני הפסח אסור לאכול
ולהתכסות אחר הפסח: * שאת נהנית לי
עד הפסח אם תלכי לבית אביך עד החג *
הלכה לפני הפסח * אסורה בהנאתו עד
הפסח * אחר הפסח בלא יחל דברו * שאת
נהנית לי עד החג אם תלכי לבית אביך עד
הפסח * והלכה לפני הפסח אסורה בהנאתו
עד החג * ומותרת לירך אחר הפסח :
פיקח קונם יין שאיני טועם היום * אינו אסור
אלא עד שתחשך * שבת זו אסור בכל
השבת ושבת שעברה חדש זה אסור בכל
החדש וראש חדש להבא שנה זו אסור בכל
השנה וראש השנה לעתיד לבא * שבוע זה
אסור בכל השבוע ושביעית שעברה * ואם
אמר יום אחד שבת אחת חדש אחד שנה
אחת * שבוע אחד * אסור מיום ליום: * עד
הפסח אסור עד שיגיע עד שיהא אסור עד

שיצא עד לפני הפסח רבי מאיר אומר אסור
עד שיגיע * רבי יוסי אומר עד שיצא: * עד
הקציר * עד הקציר * עד המסיק * אינו אסור
אלא עד שיגיע * זה הכלל * כל שזמנו קבוע
ואמר עד שיגיע אסור עד שיגיע * אמר עד
שיהא אסור עד שיצא אוכל שאין זמנו קבוע *
בין אמר עד שיהא בין אמר עד שיגיע אינו
אסור אלא עד שיגיע: * עד הקיץ * עד שיהא
הקיץ עד שיתחילו העם להכניס בבכורות *
עד שיעבור הקיץ * עד שיקפלו המקצועות *
עד הקציר עד שיתחיל העם לקצור קציר
חטין אבל לא קציר שעורים * הכל לפי (מקום)
נדרו * אם היה בהר בהר * ואם היה בבקעה
בבקעה: * עד הגשמים * עד שיהיו הגשמים
עד שתרד רביעה שניה * רבן שמעון בן
גמליאל אומר עד שיגיע זמנה של רביעה *
עד שיפסקו גשמים עד שיצא ניסן כלו * דברי
רבי מאיר * רבי יהודה אומר עד שיעבור
הפסח קונם יין שאיני טועם השנה נתעברה
השנה אסור בה ובעבודה * עד ראש אדר *
עד ראש אדר הראשון עד סוף אדר עד סוף

אדר הראשון רבי יהודה אומר אמר קונם
 יין שאיני טועם עד שיהא הפסח אינו אסור
 אלא עד לילי הפסח שלא נתכון זה אלא עד
 שעה שדרך בני אדם לשתות יין אמר קונם
 בשר שאיני טועם עד שיהא הצום אינו אסור
 אלא עד לילי הצום שלא נתכון זה אלא עד
 שעה שדרך בני אדם לאכול בשר רבי יוסי
 בנו אומר אמר קונם שום שאיני טועם עד
 שתהא שבת אינו אסור אלא עד לילי שבת
 שלא נתכון זה אלא עד שעה שדרך בני
 אדם לאכול שום אמר קונם לחבירו קונם
 שאיני נהנה לך אם אין אתה בא ונוטל
 לבניך כור אחד של חטין ושתי חביות של
 יין הרי זה יכול להפר את נדרו שלא על פי
 חכם ויאמר לו כלום אמרת אלא מפני
 כבודי זהו כבודי וכן האומר לחבירו קונם
 שאתה נהנה לי אם אין אתה בא ונותן לבני
 כור אחד של חטין ושתי חביות של יין רבי
 מאיר אומר אסור עד שיתן וחכא אף זה
 יכול להפר את נדרו שלא על פי חכם ויאמר
 לו הרי אני כאלו התקבלתי היו מסרבין

א שאני טור וכן חבירו ב לסמי ג לסתיר ד לסתיר חמקבלתי פ"א

בו

בו לשא בת אחותו ואמר קונם שהיא נהנית
 לי לעולם וכן המגרשאת אשתו ואמר קונם
 אשתי נהנית לי לעולם הרי אלו מותרות
 להנות לו שלא נתכון זה אלא לשום אישות
 היה מסרב בחבירו שיאכל אצלו אמר קונם
 לביחך שאיני נכנסם טפת צונן שאיני טועם
 לך מותר לכנס לביתו ולשתות ממנו צונן
 שלא נתכון זה אלא לשום אכילה ושתיה
 פ"ק ר' אליעזר אומר פותחין לאדם בכבוד
 אביו ואמו וחכמים אוסרין אמר רבי
 צדוק עד שפותחין לו בכבוד אביו ואמו
 יפתחו לו בכבוד המקום (אמרו לו) אם בן אין
 נדרים מורים חכמים לרבי אליעזר בדבר
 שבינו לבין אביו ואמו שפותחין לו בכבוד
 אביו ואמו יועזר אמר רבי אליעזר פותחים
 בנו לרבי וחכמים אוסרין ביצד אמר קונם שאיני
 נהנה לאיש פלוני ונעשה סופר או שהיה
 משיא את בנו (בקרוב) ואמר אלו הייתי יודע
 שהוא נעשה סופר או שהיה משיא את
 בנו בקרוב לא הייתי נודר קונם לבית זה
 שאיני נכנס ונעשה בית הכנסת אמר אלו

א שאני טור וכן חבירו ב ופירוש ס"א ג פלגו טור וכן ט"ו ד הייתי

הייתי יודע שהוא נעשה בית הכנסת * לא
 הייתי נודר רבי איעזר מתיר וחכמים אוסרין
 רבי מאיר אומר יש דברים שהן כגולד ואינן
 כגולד וחכמים מודים לו * כיצד * אמר קונם
 שאיני נושא את פלונית * שאביה רע * אמרו לו
 מת או שעשה תשובה * קונם לבית זה שאיני
 נכנס שהכלב רע בתוכו * או שהנחש בתוכו
 אמרו לו מת הכלב * או שנהרג הנחש הריהו
 כגולד ואינן כגולד וחכמים מודים לו : * ועוד
 א"ר מאיר פותחים לו מן הכתוב שבתורה
 ואומרים לו אלו היית יודע * שאתה עובר על
 לא תקום ועל לא תטור ועל לא תשנא את
 אחיך בלבבך * ואהבת דרעך כמוך וחי אחיך
 עמך * (שמא) * עני ואין אתה יכול לפרנסו אמר
 אלו הייתי יודע שהוא כן לא הייתי נודר * הרי
 זה מותר : * פותחין לאדם בכתובת אשתו *
 ומעשה באחד שנדר מאשתו הנאה * והיתה
 כתובתה ארבע מאות דינרים * ובאה לפני
 ר' עקיבא וחיבו לתן לה כתובתה אמר לו ר'
 שמונה מאות דינרין הניח אבא * ונטל אחי
 ארבע מאות * ואני ארבע מאות * לא דיה

שתמול היא מאתים * ואני מאתים * אמר לו
 רבי עקיבא אפילו אתה מוכר שער ראשך *
 אתה נותן לה כתובתה * אמר לו אלו הייתי
 יודע שהוא כן לא הייתי נודר והתירה רבי
 עקיבא : * פותחין בימים טובים ובשבתות *
 בראשונה היו אומרים * אותן הימים מותרים
 ושאר כל הימים אסורין * עד שבא ר' עקיבא
 ולמד * שהנדר שהתיר מקצתו התיר כלו :
 כיצד אמר קונם שאיני נהנה לכלכם * התיר
 אחד מהן התירו כגון שאיני נהנה לזה ולזה
 התיר הראשון התירו כגון * התיר האחרון *
 האחרון מותר וכלן אסורין * (התיר האמצעי
 הימנו ולמטה מותר * הימנו ולמעלה אסור)
 שאיני נהנה לזה קרבן * ולזה קרבן * צריכין
 פתח לכל אחד ואחד : * קונם יין שאיני טועם
 שהיין רע למעים אמרו לו והלא המיושן יפה
 למעים * הותר במיושן * ולא במיושן בלבד
 הותר אלא בכל היין * קונם בצל שאיני טועם
 שהבצל רע ללב * אמרו לו הלא הכפרי יפה
 ללב * התיר בכפרי ולא בכפרי בלבד התיר
 אלא בכל הבצלים * מעשה היה והתירו רבי

מאיר בכל הבצלים: טפות חין לאדם בכבוד
 עצמו ובכבוד בניו ואומרים לו אלו היית יודע
 שלמחר יהיו אומרים עליך כך היא וסתו של
 פלוני מגרש את נשיו * ועל בנותיך יהיו
 אומרים בנות גרושה הן מה ראתה אמן של
 אלו להתגרש ואמר אלו הייתי יודע שכן לא
 הייתי נודר. הרי זה מותר: קונם שאיני נושא
 את פלונית בעורה * והרי היא נאה * שחורה
 והרי היא לבנה * קצרה והרי היא ארוכה
 מותר בה * לא מפני שהיא בעורה ונעשית
 נאה * שחורה ונעשית לבנה * קצרה ונעשית
 ארוכה אלא שהנדר טעות * ומעשה באחד
 שנדר מבת אחותו הניה * והכניסוה לביתו
 ישמעאל ויפוח אמר לו רבי ישמעאל בני מן
 נדרת * אמר לו לאו והתירו רבי ישמעאל *
 באותה שעה בכה רבי ישמעאל ואמר בנות
 ישראל נאות הן * אלא שהעניות מנורתן *
 וכשמת רבי ישמעאל היו בנות ישראל
 נושאות קינה ואומרות בנות ישראל אל רבי
 ישמעאל בכינה וכן הוא אומר בשאול בנות
 ישראל אל שאול בכינה:

ב גרושות פ"ב * כ סלוות בעבור ובעור גרוש למלוות סכית בעורס * ג פסוקי תפילה נערה

פרקי נערה המאורסה אביה ובעלה מפירין
 נדריה הפר האב ולא הפר הבעל הפר
 הבעל ולא הפר האב אינו מופר * ואין צריך
 לומר שקיים אחד מהן : * מת האב לא
 נתרוקנה רשות לבעל * מת הבעל נתרוקנה
 רשות לאב * בזה יפה כח האב מכח הבעל *
 בדבר אחר יפה כח הבעל מכח האב
 שהבעל מפר בבגד והאב אינו מפר בבגד *
 נדרה והיא ארוסה נתגרשה בו ביום *
 נתארסה בו ביום אפילו למאה אביה ובעלה
 האחרון מפירין נדריה * זה הכלל * כל שלא
 יצאה לרשות עצמה שעה אחת * אביה
 ובעלה האחרון מפירין נדריה : * דרך
 תלמידי חכמים עד שלא היתה בתו
 יוצאה מאצלו * אומר לה כל נדריים שנדרת
 בתוך ביתי הרי הן מופרין וכן הבעל עד שלא
 תפנס לרשותו אומר לה כל נדריים שנדרת *
 עד שלא תכנס לרשותי הרי הן מופרין *
 שמשתפנס לרשותו אינו יכול להפר *
 בוגרת ששהתה שנים עשר חדש ואלמנה
 שלשים יום ר' אליעזר אומר הואיל ובעלה

חייב

חייב במזונותיה יפר * וחכ"א אין הבעל מפר
עד שתכנס לרשותו : י שומרת יבם בין
ליבם אחד בין לשני במין רבי אליעזר אומר
יפר רבי יהושע אומר לאחד אבל לא לשנים
רבי עקיבא אומר לא לאחד ולא לשנים א"ר
אליעזר מה * אם אשה שקנה הוא לעצמו *
הרי הוא מפר נדריה * אשה שהקנו לו מן
השמים * אינו דין שיפר נדריה * אמר לו רבי
עקיבא לא * אם אמרת באשה שקנה הוא
לעצמו * שאין לאחרים בה רשות * תאמר
באשה שהקנו לו מן השמים * שיש לאחרים
בה רשות אמר לרבי יהושע עקיבא דברך
בשני במין * מה אתה משיב על יבם אחד *
אמר לו אין היבמה גמורה ליבם * כשם
שהארוסה גמורה לאישה : י האומר לאשתו
כל הנדרים שתדורי מכאן עד שאבא ממקום
פלוגני הרי הן קימים לא אמר כלום הרי הן
מופרין * רבי אליעזר אומר מופר * וחכמים
אומרים אינו מופר אמר רבי אליעזר אם הפר
נדרים שבאו לכלל אסור * לא יפר נדרים
שלא באו לכלל אסור * אמרו לו הרי הוא

אמר טעמים טעם האלם כו' נדר וכל דור טעם לישן דיע

אומר

אומר אישה יקימנו ואישה יפירנו * את שבא
לכלל הקם בא לכלל הפר * לא בא לכלל
הקם לא בא לכלל הפר : ה הפרת נדרים כל
היום ייש בדבר להקל ולהחמיר כיצד נדרה
בלירי שבת * יפר בלירי שבת * וביום השבת
עד שתחשך נדרה עם חשכה מפר עד שלא
תחשך * שאם חשכה ולא הפר אינו יכול
להפר :

פיק"א ואלו נדרים שהוא מפר * דברים שיש
בהן ענוי נפש * אם ארתן ואם לא ארתן
אם אתקשט ואם לא אתקשט * א"ר יוסי אין
אלו נדרים ענוי נפש : ב ואלו הם נדרים ענוי
נפש * אמרה קונם פירות העולם עלי הרי זה
יכול להפר * פירות מדינה (זו) עלי יביא לה
ממדינה אחרת פירות חנוני זה עלי אינו יכול
להפר ואם לא היתה פרנסתו אלא ממנו הרי
זה יפר ד"ר יוסי : י קונם שאיני נהנה לבריות
אינו יכול להפר * ויכולה היא ליהנות בלקט
ובשכחה ובפאה * קונם כהנים ולוים נהנים
לי ישרו על כרחו כהנים אלו ולוים אלו נהנים
לי ישרו אחרים : י קונם שאיני עושה על פי

א סטור ואין טעם כפס

אבא

אבא יועל פי אביך יועל פי אחיך יועל פי אחיך
 אינו יכול להפר * שאיני עושה על פיך אינו
 צריך להפר * רבי עקיבא אומר יפר * שמא
 תעדיף עליו יותר מן הראוי לו * רבי יוחנן בן
 נורי אומר יפר * שמא יגרשנה ותהי אסורה
 לחזור לו : ה נדרה אשתו * וסבור שנדררה
 בתו נדררה בתו וסבור שנדררה אשתו * נדרה
 בנזיר וסבור שנדררה בקרבן * נדרה בקרבן
 וסבור שנדררה בנזיר נדרה מן התאנים וסבור
 שנדררה מן הענבים נדרה מן הענבים וסבור
 שנדררה מן התאנים הרי זה יחזור ויפר :
 אמרה קונם תאנים וענבים אלו שאיני
 טועמת קיים לתאנים כדו קיים * הפר לתאנים
 אינו מופר עד שיפר אף לענבים אמרה קונם
 תאנים שאיני טועמו וענבים שאיני טועמת
 הרי אלו שני נדרים : יודע אני שיש נדרים
 אבל איני יודע שיש מפירין * יפר * יודע אני
 שיש מפירין * אבל איני יודע שזה נדר * רבי
 מאיר אומר לא יפר * וחכ"א יפר : ה המדר
 הנאה מחתנו * והוא רוצה לתת לבתו מעות
 אומר לה הרי המעות האלו נתונין לך

א עליו ט"ח ב טלמי כח"פ ג החדיר ט"ח ד לחקנו ט"ח

בטתנה

במתנה * ובלבד שלא יהא לבעליך רשות
 בהן * אלא מה שאת נושאת ונותנת בפיך :
 ונדר אלמנה וגרושה יקום עליה * כיצד
 אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום אף על
 פי שנשאת בתוך שלשים יום אינו יכול להפר
 נדרה והיא ברשות הבעל מפר לה * כיצד *
 אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום אף על
 פי שנתארמלה או נתגרשה * בתוך שלשים
 יום הרי זה מופר * נדרה בו ביום נתגרשה בו
 ביום * החזירה בו ביום * אינו יכול להפר זה
 הכלל כל שיצאה לרשות עצמה שערה
 אחת אינו יכול להפר : י תישע נערות נדרה
 קימין בוגרת והיא יתומה נערה בוגרת והיא
 יתומה נערה שלא בגרה והיא יתומה בוגרת
 ומת אביה * נערה בוגרת ומת אביה * נערה
 שלא בגרה * ומת אביה נערה שמת אביה *
 ומשמת אביה בגרה * בוגרת ואביה קיים
 (נערה בוגרת ואביה קיים) * רבי יהודה אומר
 אף המשיא בתו הקטנה ונתאלמנה או
 נתגרשה וחזרה אצלו * עדין היא נערה :
 י קונם שאיני נהנית לאבא ולאבך * אם

א טתקלמנה ט"ח ב טלמי כח"פ ג החדיר ט"ח ד לחקנו ט"ח

עושה

עושה אני על פיך שאיני נהנית לך אם עושה
 אני על פי אבא ועל פי אביך * הרי זה יפר *
 י בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות
 ונוטלות כתובה * האומרת טמאה אני לך *
 שמים ביני לבינך נטולה אני מן היהודים *
 חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת ענייה
 באחר ומקלקלת על בעלה * אלא האומרת
 טמאה אני לך תביא ראיה לדבריה * שמים
 ביני לבינך יעשו דרך בקשה נטולה אני מן
 היהודים יפר חלקו ותהא משמשתו * ותהא
 נטולה מן היהודים: סליק

מסכת נזיר

פרק א כל כנויי נזירות כנזירות * האומר אהא
 הרי זה נזיר או אהא נוה נזיר נזיק נזיח *
 פזיח * הרי זה נזיר * הריני כזר * הריני
 מסלס * הריני מבלכל * הרי עלי לשלוח
 פרע * הרי זה נזיר * הרי עלי צפורים * רבי
 מאיר אומר נזיר * וחכמים אומרים אינו
 נזיר: * הריני נזיר מן החרצנים ומן הזגים
 ומן התגלתת ומן הטמאה הרי זה נזיר * וכל
 דקדוקי נזירות עליו * הריני כשמשון * כבן

מנוח

ה סוכרי מספר 6

מנוח כב על דלילה כמי שעקר דלתות עזיה
 כמי שנקרו פלשתים את עינו * הרי זה נזיר
 שמשון * מה בין נזיר עולם לנזיר שמשון נזיר
 עולם הכביר שערו מיקל בתער * ומביא שרש
 בהמות ואם נטמא מביא קרבן טמאה * נזיר
 שמשון הכביר שערו אינו מיקל * ואם נטמא
 אינו מביא קרבן טמאה: * סתם נזירות
 שלשים יום * אמר הריני נזיר אחת גדולה *
 הריני נזיר אחת קטנה * אפילו מכאן ועד סוף
 העולם נזיר שלשים יום * הריני נזיר ויום אחד
 הריני נזיר ושערה אחת הריני נזיר אחת
 ומחצה הרי זה נזיר שתים * הריני נזיר שלשים
 יום ושערה אחת נזיר שלשים ואחד יום * שאין
 נזרים לשעות: * הריני נזיר כשער ראשי *
 וכעפר הארץ וכחול היס * הרי זה נזיר עולם *
 ומגלח אחת לשלשים יום * רבי אומר אין זה
 מגלח אחת לשלשים יום * ואיזהו שמגלח
 אחת לשלשים יום * האומר הרי עלי נזירות
 כשער ראשי * וכעפר הארץ * וכחול היס:
 ה הריני נזיר מלא הבית * או מלא הקפה *
 בודקין אותו * אם אמר אחת גדולה נזרתי *

נזיר שלשים יום * ואם אמר סתם נזרתי *
 רואין את הקפה כאלו היא מלאה חרדל *
 ונזיר כל ימיו : * הריני נזיר מבאן עד מקום
 פלוני * אומרים כמה ימים מבאן עד מקום
 פלוני * אם פחות משלשים יום נזיר שלשים
 יום ואם לאו נזיר כמנין הימים : * הריני נזיר
 כמנין ימות החמה * מונה נזירות כמנין ימות
 החמה * אמר רבי יהודה מעשה היה וכיון
 שהשלים מת :

פרק ב הריני נזיר מן הגרוגרות * ומן הדבילה *
 בש"א נזיר * ובה"א אינו נזיר * א"ר יהודה
 אף כשאמרו בש"ש לא אמרו אלא באומר הרי
 הנ עלי כקרבן : * אמר אמרה פרה זו הריני
 נזירה אם עומדת (אני) אמר הדלת הזה *
 הריני נזיר אם נפתח אני בש"א נזיר ובית הלל
 אומרים אינו נזיר אמר רבי יהודה * אף
 כשאמרו בית שמאי לא אמרו אלא באומר
 הרי פרה זו קרבן עלי אם עומדת היא : ימזגו
 לו את הכוס ואמר הריני נזיר ממנו * הרי זה
 נזיר * מעשה באשה אחת שהיתה שכורה *
 ומזגו לה את הכוס ואמרה הריני נזירה ממנו

אמרו חכמים לא נתבונה זו * אלא לומר הרי
 הוא עלי קרבן : * הריני נזיר על מנת שאהא
 שותה יין ומטמא למתים הרי זה נזיר * ואסור
 בכלן * יודע אני שיש נזירות * אבל אני יודע
 שהנזיר אסור ביין הרי זה אסור * ורבי שמעון
 מתיר יודע אני שהנזיר אסור ביין אבל סבור
 הייתי שחכמים מתירים לי * מפני שאין אני
 יכול לחיות אלא ביין * או מפני שאני קובר
 את המתים הרי זה מותר * ורבי שמעון אוסר :
 ה הריני נזיר ועלי לגלח נזיר * ושמע חבירו
 ואמר ואני ועלי לגלח נזיר * אם היו פקחים
 מגלחים זה את זה * ואם לאו מגלחים נזירים
 אחרים : * הרי עלי לגלח חצי נזיר * ושמע
 חבירו ואמר * ואני עלי לגלח חצי נזיר זה
 מגלח נזיר שלם * וזה מגלח נזיר שלם * דברי
 רבי מאיר וחכמים אומרים זה מגלח חצי נזיר
 וזה מגלח חצי נזיר : * הריני נזיר לכשיהיה לי
 בן * ונולד לו בן הרי זה נזיר * נולד לו בת
 טומטום ואנדרוגינוס * אינו נזיר * אם אמר
 כשאראה (כשיהיה) לי ולד אפילו נולד לו
 בת טומטום ואנדרוגינוס הרי זה נזיר :

ה הפילה אשהו אינו נזיר * רבי שמעון אומר
 יאמר אם היה בן קימא הרי אני נזיר חובה *
 ואם לאו הרי אני נזיר נדבה * חזרה וילדה *
 הרי זה נזיר * רבי שמעון אומר יאמר * אם
 הראשון בן קימא הראשון חובה * וזו נדבה *
 ואם לאו הראשון נדבה * וזו חובה: * הריני
 נזיר ונזיר כשיהיה לי בן * התחיל מונה את
 שלו * ואחר כך נולד לו בן * משלים את שלו
 ואחר כך מונה את של בנו * הריני נזיר
 כשיהיה לי בן ונזיר * התחיל מונה את שלו *
 ואחר כך נולד לו בן מניח את שלו ומונה
 את של בנו * ואחר כך משלים את שלו *
 הריני נזיר לכשיהא לי בן * ונזיר מאה יום *
 נולד לו בן עד שבעים * לא הפסיד כלום *
 דאחר שבעים (יום) סותר שבעים * שאין
 הגלחת פחות משלשים יום :

פרק ג מי שאמר הריני נזיר מגלח (יום) שלשים
 ואחד יום ואם גלח ליום שלשים יצא הריני
 נזיר שלשים יום אם גלח ליום שלשים לא יצא
 ב מי שגזר שתי נזירות * מגלח את הראשונה
 יום שלשים ואחד ואת השניה יום שלשים ואחד

ואם גלח את הראשונה יום שלשים * מגלח
 את השניה יום שלשים * ואם גלח יום שלשים
 חסר אחד יצא * וזו עדות העיד רבי פפים *
 על מי שגזר שתי נזירות * שאם גלח את
 הראשונה יום שלשים * מגלח את השניה יום
 שלשים ואם גלח (יום) שלשים חסר אחד
 יצא שיום שלשים עולה לו מן המנין: * מי
 שאמר הריני נזיר * נטמא יום שלשים * סותר
 את הכל * רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא
 שבעה * הריני נזיר שלשים יום נטמא יום
 שלשים * סותר את הכל: * הריני נזיר מאה
 יום * נטמא יום מאה סותר את הכל * רבי
 אליעזר אומר אינו סותר אלא שלשים * נטמא
 יום מאה ואחד סותר שלשים יום * רבי אליעזר
 אומר אינו סותר אלא שבעה: * ה מי שגזר
 והוא בבית הקברות אפילו היה שם שלשים
 יום אין עולין לו מן המנין * ואינו מביא קרבן
 טמאה יצא ונכנס עולין לו מן המנין ומביא
 קרבן טמאה * רבי אליעזר אומר לא בו ביום
 שנאמר והימים הראשונים יפלו עד שיהיו לו
 ימים ראשונים: * מי שגזר נזירות הרבה

וה' שלים את נזירותו ואחר כך בא לארץ בית
 שמאי אומרים נזיר שלשים יום * ובה א נזיר
 בתחלה * מעשה בהילגי המלכה שהלך
 בנה למלחמה ואמרה * אם יבא בני מן
 המלחמה בשלום אהא נזירה שבע שנים ובא
 בנה מן המלחמה והיתה נזירה שבע שנים
 ובסוף שבע שנים עלתה לארץ והורוה ב"ה
 שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות ובסוף
 שבע שנים נטמאת * ונמצאת נזירה עשרים
 ואחד שנה א"ר יהודה לא היתה נזירה אלא
 ארבע עשרה שנה * ומי שהיו שתי כתי עדים
 מעידות אותו אלו מעידים שזזר שתיים ואלו
 מעידים שזזר חמש * בית שמאי אומרים
 גחלקה העדות ואין כאן נזירות * ובית הלל
 אומרים יש בכלל חמש שתיים * ושיהא נזיר
 שתיים :

פרק מי שאמר הריני נזיר * ושמע חבירו
 ואמר ואני ואני * (ואני) כלם נזירים
 התר הראשון התרו כלן * התר האחרון
 האחרון מותר וכלם אסורין אמר הריני נזיר
 ושמע חבירו ואמר פי כפיו ושערי פשערו *

הרי זה נזיר * הריני נזיר ושמעה אשתו ואמרה
 ואני * מפר את שלה וישלו קיים * הריני נזירה
 ושמע בעלה ואמר ואני * אינו יכול להפר *
 * הריני נזיר ואת ואמרה אמן מפר את שלה
 וישלו קיים הריני נזירה ואתה ואמר אמן אינו
 יכול להפר * האשה שנדרה בנזיר * והיתה
 שותה ביין ומטמאה למתים * הרי זו סופגת
 את הארבעים הפר לה בעלה והיא לא ידעה
 שהפר לה בעלה והיתה שותה ביין ומטמאה
 למתים * אינה סופגת את הארבעים * רבי
 יהודה אומר אם אינה סופגת את הארבעים
 תספוג מכת מרדות * האשה שנדרה בנזיר
 והפרישה את בהמתה ואחר כך הפר לה
 בעלה אם שלו היתה בהמתה תצא ותרעה
 בעדר ואם שלה היתה בהמתה * החטאת
 תמות והעולה תקרב עולה והשלמים יקרבו
 שלמים * ונאכלין ליום אחר ואינן טעונין לחם
 היו לה מעות סתומים יפלו לנדבה * מעות
 מפורשים דמי חטאת ילכו לים המלח לא
 נהנים ולא מועלים בהן * דמי עולה יביאו
 עולה ומועלים בהן * דמי שלמים יביאו

שְׁלָמִים וְנֹאכְלִים לְיוֹם אֶחָד וְאֵינָן טְעוֹנִים
 לָחֶם: ה' נֹזֶק עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַדָּמִים אֵינֶנּוּ
 יָכוֹל לְהַפְרִיחַ רִבֵּי עֶקֶבָא אֹמֵר אֶפִּילוּנִשְׁחַטְתָּהּ
 עָלֶיהָ אַחַת מִכָּל הַבְּהֵמוֹת אֵינֶנּוּ יָכוֹל לְהַפְרִיחַ
 בְּמֵה דְבָרִים אֲמֹרִים בְּתַגְלַחַת הַטְּהָרָה
 אֲבָל בְּתַגְלַחַת הַטְּמֵאָה יִפֵּר * שְׂהוּא יָכוֹל
 לֹמַר אִי אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְנוּלָת * רִבֵּי אֹמֵר אֶף
 בְּתַגְלַחַת הַטְּהָרָה יִפֵּר * שְׂהוּא יָכוֹל לֹמַר אִי
 אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְגֻלַּחַת: י' הָאִישׁ מְדִיר אֶת
 בְּנוֹ בְּנֹזֵיר * וְאֵין הָאִשָּׁה מְדַרְת אֶת בְּנָהּ בְּנֹזֵיר
 כִּי צַד * גִּלַּח אוֹ שְׂגֻלַּחוּהוּ קְרוּבֵיו * מִיחָה אוֹ
 שְׂמִיחוּ קְרוּבֵיו * הֵיטָה לוֹ בְּהֵמָה מִפְּרִשְׁת *
 הַחֲטָאת תָּמוֹת * וְהַעֹלָה תִּקְרַב עֹלָה *
 וְהַשְּׁלָמִים יִקְרְבוּ שְׁלָמִים וְנֹאכְלִין לְיוֹם אֶחָד *
 וְאֵינָן טְעוֹנִין לָחֶם * הֵיוּ לוֹ מַעֲוֹת סְתוּמִין * יִפְלוּ
 לְגַדְבָּה * מַעֲוֹת מְפֹרָשִׁין * דְּמֵי חֲטָאת יִלְכוּ
 לְיָם הַמֶּלַח * לֹא נֶהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִים דְּמֵי עֹלָה
 יִבִּיאוּ עֹלָה וּמוֹעֲלִין בָּהֶן * דְּמֵי שְׁלָמִים יִבִּיאוּ
 שְׁלָמִים * וְנֹאכְלִין לְיוֹם אֶחָד * וְאֵינָן טְעוֹנִין
 לָחֶם: י' הָאִישׁ מְגֻלַּח עַל נְזִירוֹת אָבִיו * וְאֵין
 הָאִשָּׁה מְגֻלַּחַת עַל נְזִירוֹת אָבִיהָ * כִּי צַד *
 מִי

מִי שֶׁהָיָה אָבִיו נְזִיר וְהַפְרִישׁ מַעֲוֹת סְתוּמִים
 עַל נְזִירוֹתָיו וּמַת וְאָמַר הֲרִינִי נְזִיר עַל מְנַת
 שְׂאֵגְלַח עַל מַעֲוֹת אָבִיא אָמַר רַבִּי יוֹסִי
 הָרִי אֵלָיו יִפְלוּ לְגַדְבָּה * שְׂאֵין זֶה מְגֻלַּח עַל
 נְזִירוֹת אָבִיו * וְאֵיזְהוּ שְׂמֻגְלַח עַל נְזִירוֹת
 אָבִיו * מִי שֶׁהָיָה הוּא וְאָבִיו נְזִירִים * וְהַפְרִישׁ
 אָבִיו מַעֲוֹת סְתוּמִים לְנְזִירוֹתָיו וּמַת * זֶה הוּא
 שְׂמֻגְלַח עַל נְזִירוֹת אָבִיו:
 פִּדְיָה בִּשְׂאֵל הַקֹּדֶשׁ טְעוֹת * הַקֹּדֶשׁ * וּבֵית הַלֵּל
 אֵינֶנּוּ הַקֹּדֶשׁ כִּי צַד * אָמַר שׁוֹר שְׁחֹר שִׁי צֵא
 מִבֵּיתִי רֵאשׁוֹן הָרִי הוּא הַקֹּדֶשׁ שִׁי צֵא לְבֶן בֵּית
 שְׂמָאִי אֹמְרִים הַקֹּדֶשׁ * וּבֵה אֵינֶנּוּ הַקֹּדֶשׁ:
 כ' דִּינָר זֶהב שִׁיעֵלָה בְּיַדִּי רֵאשׁוֹן * הָרִי הוּא
 הַקֹּדֶשׁ שִׁיעֵלָה שֶׁל כֶּסֶף * בִּשְׂאֵל הַקֹּדֶשׁ * וּבֵה אֵינֶנּוּ
 אֵינֶנּוּ הַקֹּדֶשׁ * חֲבִית שֶׁל יַיִן שֶׁתַּעֲלֶה בְּיַדִּי
 רֵאשׁוֹנָה * הָרִי הוּא הַקֹּדֶשׁ וְעֵלְתָה שֶׁל שֶׁמֶן *
 בֵּית שְׂמָאִי אֹמְרִים הַקֹּדֶשׁ * וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים
 אֵינֶנּוּ הַקֹּדֶשׁ: ג' מִי שֶׁנִּדְרָה בְּנֹזֵיר וְנִשְׁאַל לְחֶכֶם
 וְאָסְרוּ * מוֹנֶה מִשְׁעָה שְׁנֵדֵר * נִשְׁאַל לְחֶכֶם
 וְהִתִּירוּ * הֵיטָה לוֹ בְּהֵמָה מִפְּרִשְׁת * תִּצֵּא
 וְתִרְעָה בְּעֵדֵר * אָמְרוּ בֵּיהָ לֵבִי אִי אַתָּם

וחיב על היין בפני עצמו * ועל הענבים בפני
 עצמן * ועל החרצנים בפני עצמן * ועל הזגים
 בפני עצמן * רבי אלעזר בן עזריה אומר אינו
 חיב עד שיאכל שני חרצנים וזגן * אלו הן
 החרצנים * ואלו הן הזגים * החרצנים אלו
 החיצונים * הזגים אלו הפנימים * דר' יהודה רבי
 יוסי אומר שלא תטעה בזוג של בהמה החיצון
 זוג * והפנימי ענבל : * סתם נזירות שלשים
 יום * גלח או שגלח והו לסטים * סותר שלשים
 יום * נזיר שגלח בין בזוג בין בתער * או שספסף
 כל שהוא חיב * נזיר חופף ומפספס אבל לא
 סורק רבי ישמעאל אומר לא יחוף באדמה
 מפני שמשרת את השער : * נזיר שהיה שותה
 יין כל היום אינו חיב אלא אחת * אמרו לו אל
 תשתה * אל תשתה והוא שותה חיב על כל
 אחת * ואחת היה מגלח כל היום אינו חיב אלא
 אחת * אמרו לו אל תגלח אל תגלח והוא
 מגלח * חיב על כל אחת ואחת * היה מטמא
 למתים כל היום אינו חיב אלא אחת * אמרו לו
 אל תטמא אל תטמא * והוא מטמא חיב על
 כל אחת ואחת * * שלשה מינין אסורין בנזיר

הטומאה

הטמאה * והתגלחת והיוצא מן הגפן * חמר
 בטמאה ובתגלחת מביוצא מן הגפן *
 שהטמאה והתגלחת סותרין והיוצא מן הגפן
 אינו סותר * חמר ביוצא מן הגפן מבטמאה *
 ובתגלחת * שהיוצא מן הגפן לא התר מכללו
 וטמאה ותגלחת התרו מכללן בתגלחת
 מצורה * ובמרת מצורה * וחמר בטמאה
 מבתגלחת * שהטמאה סותרת את הכל *
 וחיבים עליה קרבן * ותגלחת אינה סותרת
 אלא שלשים יום * ואין חיבין עליה קרבן :
 תגלחת הטמאה כיצד * היה מזה בשלישי
 ובשביעי ומגלח בשביעי * ומביא קרבנותיו
 בשמיני ואם גלח בשמיני * מביא קרבנותיו בו
 ביום * דר' עקיבא אומר לו רבי טרפון מה בין
 זה למצורע * אומר לו זה טהרתו תלויה בימיו *
 ומצורע טהרתו תלויה בתגלחתו ואינו מביא
 קרבנותיו אלא אם כן היה מעורב שמש :
 תגלחת הטהרה כיצד * היה מביא שלישי
 בהמות חטאת * עולה * ושלמים * ושוחט את
 השלמים ומגלח עליהם * דר' יהודה ר' איעזר
 אומר לא היה מגלח אלא על החטאת *

שהחטאת

א פירי גריס סחט

יִשְׁחַטְּאֵת קֹדֶמֶת בְּכָל מְקוֹם • וְאִם גָּלַח עַל
 אַחַת מִשְׁלֹשְׁתָּן יֵצֵא רִבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
 אוֹמֵר הֵבִיא שְׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת וְלֹא פִירַשׁ הָרְאוּיָה
 לְחַטָּאת תִּקְרַב חַטָּאת לְעוֹלָה תִּקְרַב עוֹלָה
 לְיִשְׁלָמִים תִּקְרַב שְׁלָמִים הִיָּה נוֹטֵל שְׁעַר רֹאשׁ
 נִזְרו • וּמִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד • וְאִם גָּלַח בְּמַדְיָנָה
 (לֹא) הִיָּה מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד • בְּמַה דְּבָרִים
 אֲמוּרִים בְּתַגְלַחַת הַטְּהָרָה • אֲבָל בְּתַגְלַחַת
 הַטְּמֵאָה • לֹא הִיָּה מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד • רַבִּי
 מֵאִיר אוֹמֵר הַכֹּל מִשְׁלַחִין תַּחַת הַדּוֹד חוּץ מִן
 הַטְּמֵא שֶׁבְּמַדְיָנָה בְּלִבְדֵּי • הִיָּה מִבִּשְׁלֵל אֵת
 הַשְּׂרָמִים אוֹ שׁוֹלְקָן • הִכְהִין נוֹטֵל אֵת הַזְּרוּעַ
 בִּישְׁלָה מִן הָאֵיל • וְחִלַּת מִצֵּה אַחַת מִן הַסֵּל
 וְרָקִיק מִצֵּה אֶחָד וְנֹתֵן עַל כַּפֵּי הַנְּזִיר וּמְנִיפִין
 וְאַחַר כֵּךְ הִתַּר הַנְּזִיר לְשִׁתּוֹת יַיִן וְדַטְמָא
 לַמֵּתִים • רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כִּיּוֹן שְׁנֹזֶרֶק עָלָיו
 אֶחָד מִן הַדְּמִים • הִתַּר הַנְּזִיר לְשִׁתּוֹת בֵּינָן
 וְלִהְטָא לַמֵּתִים • גָּלַח עַל הַזֹּבַח וְנִמְצָא
 פְּסוּל תַּגְלַחַתוֹ פְּסוּלָה וְזֹבַחֵי לֹא עָלוּ לוֹ גָּלַח
 עַל הַחַטָּאת שְׁלֹא לְשִׁמָּה • וְאַחַר כֵּךְ הֵבִיא
 קַרְבָּנוֹתָיו לְשִׁמְן תַּגְלַחַתוֹ פְּסוּלָה וְזֹבַחֵי לֹא

עלו

P

עָלוּ לוֹ • גָּלַח עַל הָעוֹלָה וְעַל הַשְּׁלָמִים שְׁלֹא
 לְשִׁמְן • וְאַחַר כֵּךְ הֵבִיא קַרְבָּנוֹתָיו לְשִׁמְן •
 תַּגְלַחַתוֹ פְּסוּלָה וְזֹבַחֵי לֹא עָלוּ לוֹ רַבִּי שִׁמְעוֹן
 אוֹמֵר אוֹתוֹ הַזֹּבַח לֹא עָלָה לוֹ • אֲבָל שְׂאֵר
 זֹבָחִים עָלוּ לוֹ • וְאִם גָּלַח עַל שְׁלֹשְׁתָּן • וְנִמְצָא
 אֶחָד מֵהֶן כִּשְׂר • תַּגְלַחַתוֹ כִּשְׂרָה וַיֵּבִיא שְׂאֵר
 הַזֹּבָחִים • י"א מִי שְׁנֹזֶרֶק עָלָיו אֶחָד מִן הַדְּמִים
 וְנִטְמָא • רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר סוֹתֵר אֵת הַכֹּל •
 וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים יֵבִיא שְׂאֵר קַרְבָּנוֹתָיו וַיִּטְהַר
 אָמְרוּ לוֹ מַעֲשֵׂה בְמַדְיָנָה הַתְּרַמּוּדִית • שְׁנֹזֶרֶק
 עָלָה אֶחָד מִן הַדְּמִים • וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ עַל
 בְּתָה שִׁתִּיתָה מִסְכַּנְתָּ • וְהִלְכָה וּמִצָּאָהּ
 שְׂמַתָּהּ וְאָמְרוּ חַכְמַיִם תֵּבִיא שְׂאֵר קַרְבָּנוֹתָיָה
 וְתַטְהַר :

פִּרְקִי כֹהֵן גְּדוֹל וְנִזִּיר • אֵינָן מִטְמְאִין בְּקַרוֹבֵיהֶן
 אֲבָל מִטְמְאִין לְמַת מִצֵּוָה • הֵיוּ מֵהַלְכִין
 בְּדֶרֶךְ וּמִצָּאוּ מֵת מִצֵּוָה • רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
 יִטְמָא כֹהֵן גְּדוֹל וְאֵל יִטְמָא נְזִיר וְחַכְמַיִם יִטְמָא
 נְזִיר וְאֵל יִטְמָא כֹהֵן גְּדוֹל • אָמַר לָהֶם רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר יִטְמָא כֹהֵן שְׂאִינוּ מֵבִיא קַרְבָּן עַר
 טְמֵאתוֹ • וְאֵל יִטְמָא נְזִיר שֶׁהוּא מֵבִיא קַרְבָּן

על

על טמאתו אמרו לו יטמא נזיר שאין קדושתו
 קדושת עולם * ואל יטמא כהן שקדושתו
 קדושת עולם על אלו טמאות הנזיר מגלח
 על המת ועל כזית מן המת ועל כזית נצל *
 ועל מלא תרוד רקב על השדרה ועל הגלגלת
 ועל אבר מן המת * ועל אבר מן החי שיש
 עליו בשר בראוי * ועל חצי קב עצמות ועל
 חצי לוג דם ועל מגען ועל משאן ועל אהלן
 ועל עצם כשעורה על מגעו ועל משאו * על
 אלו הנזיר מגלח ומזה בשלישי ובשביעי
 וסותר את הקודמים * ואינו מתחיל למנות
 אלא עד שיטהר * (ומביא את קרבנותיו) *
 יאכל הסככות והפרעות ובית הפרס * וארץ
 העמים והגלגל והדפק ורביעית דם * ואהל *
 ורובע עצמות * וכלים הנוגעים במת * וימי
 ספרו וימי גמרו על אלו אין הנזיר מגלח ומזה
 בשלישי ובשביעי ואינו סותר את הקודמים *
 ומתחיל ומונה מיד * וקרבן אין לו * באמת
 (אמרו) ימי הזב והזבה * וימי הסגרו של
 מצורע הרי אלו עולין לו * אמר רבי אליעזר
 משום רבי יהושע כל טמאה מן המת

שהנזיר

א חלוקה כלי יד

שהנזיר מגלח עליה * חייבין עליה על ביאת
 מקדש * וכל טמאה מן המת שאין הנזיר
 מגלח עליה אין חייבין עליה על ביאת מקדש
 אמר רבי מאיר לא תהא זו קלה מן השרץ *
 אמר רבי עקיבא דנתי לפני רבי אליעזר מה
 אם עצם כשעורה שאינו מטמא אדם באהל *
 הנזיר מגלח עד מגעו ועל משאו * רביעית
 דם שהוא מטמא אדם באהל אינו דין שיהא
 הנזיר מגלח על מגעה ועל משאה * אמר לי
 מר זורא עקיבא * אין דנין כאן מקדש וחמר
 ובשבא אתי והרצתי דברים לפני רבי יהושע *
 אמר לי יפה אמרת * אלא כן אמרו הלכה *
 פירק שני נזירים שאמר להן אחר * ראיתי
 אחר מכס שנטמא * ואיני יודע איזה
 מכס * מגלחין ומביאין קרבן טמאה * וקרבן
 טהרה * ואומר אם אני הוא הטמא * קרבן
 טמאה שלי וקרבן טהרה שלך * ואם אני הוא
 הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טמאה שלך
 וסופרין שלשים יום * ומביאין קרבן טהרה
 ואומר אם אני הוא הטמא קרבן טמאה
 שלי * וקרבן טהרה שלך * וזה קרבן טהרתי *

ואם

א טעמא כ"ח וכן טעמא ס"ח

26

כו

T. III.

ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי *
 וקרבן טמאה שלך * וזה קרבן טהרתך * מת
 אחד מהן * אמר רבי יהושע יבקש אחד מן
 השוק שידור כנגדו בנזיר * ואומר אם טמא
 הייתי הרי אתה נזיר מיד * ואם טהור הייתי
 הרי אתה נזיר אחר שלשים יום וסופרין
 שלשים יום * ומביאין קרבן טמאה וקרבן
 טהרה * ואומר אם אני הוא הטמא * קרבן
 טמאה שלי וקרבן טהרה שלך * ואם אני הוא
 הטהור קרבן טהרה שלי * וקרבן טמאה
 בספק * וסופרים שלשים יום ומביאין קרבן
 טהרה ואומר אם אני (הוא) הטמא * קרבן
 טמאה שלי וקרבן טהרה שלך * וזה קרבן
 טהרתי * ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה
 שלי וקרבן טמאה בספק וזהו קרבן טהרתך
 אמר לו בן זומא ומי שומע לו שידור כנגדו
 בנזיר * אלא מביא חטאת העוף ועולת
 בהמה * ואומר אם טמא הייתי החטאת
 מחובתי * והעולה נדבה * ואם טהור הייתי
 העולה מחובתי והחטאת בספק * וסופר
 שלשים יום ומביא קרבן טהרה * ואומר אם

טמא

טמא הייתי העולה הראשונה נדבה וזו
 חובה * ואם טהור הייתי העולה הראשונה
 חובה וזו נדבה וזה שאר קרבני * אמר רבי
 יהושע נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאים *
 אבל הודו לו חכמים לבן זומא * נזיר שחיה
 טמא בספק ומחלט בספק * אוכל בקדשים
 אחר שלשים יום * ושוחה יין ומטמא למתים *
 אחר מאה ועשרים יום שתגלחת הנגע דוחה
 תגלחת הנזיר * בזמן שהוא ודאי * אבל בזמן
 שהוא ספק אינה דוחה :

פרק ט הגזים אין להם נזירות * נשים ועבדים
 יש להם נזירות * חמר בנשים מבעבדים
 שהוא כופה את עבדו ואינו כופה את אשתו
 חמר בעבדים מנשים * שהוא מפר נדרי
 אשתו * ואינו מפר נדרי עבדו * הפר לאשתו
 הפר עולמית * הפר לעבדו * יצא לחרות *
 ומשלים נזירותו עבר מכנגד פניו רבי מאיר
 אומר לא ישתה * ורבי יוסי אומר ישתה *
 נזיר שגלה ונדע לו שהוא טמא אם טמאה
 ידועה סותר ואם טמאת התחוס אינו סותר *
 אם עד שלא גלח בין כך ובין כך סותר כיצדי *

ידר

סוף פרק ט

יָרַד לְטָבֹל בַּמַּעַרָה • וְנִמְצָא מֵת צָף עַל פִּי
הַמַּעַרָה • טָמֵא נִמְצָא מִשְׁקַע בְּקִרְקַע הַמַּעַרָה
יָרַד לְהִקְדֵּשׁ הַהוֹר • לְטָהֵר מִטָּמְאֵת מֵת טָמֵא •
שְׁחִזְקַת טָמֵא טָמֵא • וְחִזְקַת טָהוֹר טָהוֹר •
יִשְׂרָגְלִים לְדַבֵּר • הַמוֹצֵא מֵת בְּתַחֲלָה מִשְׁכָּב
כְּדַרְכּוֹ • נוֹטְלוֹ וְאֵת תְּבוּסָתוֹ • מֵצֵא שְׁנַיִם
נוֹטְלִין וְאֵת תְּבוּסָתָן • מֵצֵא שְׁלֹשָׁה • אִם
יֵשׁ בֵּין זֶה לְזֶה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה •
הָרִי זֶו שְׁכֹנֵת קְבָרוֹת • בּוֹדֵק הֵימְנוּ וְלַהֲלִין
עֵשְׂרִים אַמָּה • מֵצֵא אֶחָד בְּסוֹף עֵשְׂרִים
אַמָּה • בּוֹדֵק הֵימְנוּ וְלַהֲלִין עֵשְׂרִים אַמָּה •
יִשְׂרָגְלִים לְדַבֵּר שְׂאֵלוֹ מִתַּחֲלָה מֵצֵאוֹ • נוֹטְלוֹ
וְאֵת תְּבוּסָתוֹ • י כָּל סֶפֶק נִגְעִים בְּתַחֲלָה
טָהוֹר עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְטָמְאָה • מִשְׁנִזְקַק
לְטָמְאָה סִפְקוֹ טָמֵא • בְּשִׁבְעָה דְרָכִים בּוֹדֵקִין
אֶת הַזֶּבַע עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְזִיבָה בְּמֵאֵכֶל •
וּבְמִשְׁתֵּהוּ בְּמִשְׁאֵוֹ וּבְקַפִּיצָהוּ וּבְחֹלֵיוֹ וּבְמִרְאָה
וּבְהִרְהוֹר • מִשְׁנִזְקַק לְזִיבָה אִין בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ
אַנְסוֹ וּסְפְקוֹ וְשִׁכְבַת זְרַעוֹ טָמֵאִין • יִשְׂרָגְלִים
לְדַבֵּר • הַמֵּבִיחַ אֶת חֲבִירוֹ וְאִמְדוּהוּ לְמִיתָה •
וְהִקְלַ מִמֶּה שֶׁהָיָה לְאַחַר מִכָּאֵן הַכְּבִיד וּמֵת •

א לטוואה ס"א. ב לטוואה ס"ב

ח"ב

חִיבֵי ר' נַחֲמִיא אוֹמֵר פֶּטוֹר • יִשְׂרָגְלִים לְדַבֵּר •
ח נְזִיר הָיָה שְׂמוּאֵל כְּדַבְרֵי ר' נְהוֹרַאי שֶׁנֶּאֱמַר
וּמִזְרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֵאשִׁיו • נֶאֱמַר בְּשִׁמְשׁוֹן
מִזְרָה • וְנֶאֱמַר בְּשְׂמוּאֵל מִזְרָה • מֵה מִזְרָה
הָאִמּוּרָה בְּשִׁמְשׁוֹן נְזִיר • אִף מִזְרָה הָאִמּוּרָה
בְּשְׂמוּאֵל נְזִיר אִמְרַר' יוֹסִי וְהֵלֵא אִין מִזְרָה אֵלֶּא
יִשַׁל בְּשַׁר וְדָם • אִמְרַר לֹו ר' נְהוֹרַאי וְהֵלֵא כְּבַר
נֶאֱמַר • וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֵיךְ אֵלֶּךְ וְשִׁמְעֵ שְׂאוּל
וְהִרְגֵנִי • שֶׁכְּבַר הָיָה עָלָיו (מִזְרָא) שֶׁל בְּשַׁר וְדָם:

סליק

ספר יצירה

קודם שיקרא ספר יצירה יאמר זה

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי למען יחודך הקדוש דמתייחד
בתוך הרם קדמאה ובתוך תלת ראשין דאריך ובתוך שבעה תקונין
דעתיקא קדושה ובתוך עשר ספירות דאלילות ועשר ספירות דבריאה ועשר
ספירות דיצירה ועשר ספירות דעשיה • ובתוך חכמה ובינה ועיר ונוקביה
דתתמלא רחמין עלנא ועל כל ישראל החנא המן סלה :

יִישֵׁב הַמְרוּמִים וְהַמְשִׁיבִים הַתַּחְתּוּבִים • אֲדוּן לְכָל הַנְּאֻלִים • יַחִיד מִיּוֹחַד
אֶחָד מִלֶּךְ כְּאֶדְר • מֵאֲזִיל כָּל הַנְּאֻל • בּוֹרֵא כָּל כְּבֹרָא • יוֹרֵד כָּל כּוֹכָב
עוֹשֶׂה כָּל נַעֲשֵׂה • מִי יֹגִיעַ לְהַשִּׁיב אֶחָד מֵהַלְפֵי אֲלֵפִים וְרוּב רִבֵּי רִבּוּת גּוֹדֵל
מַעֲלֹוֹת וְרוּם הַסֵּתֵר סִתְרֵי מַעֲשִׂיךְ כָּל שַׁכֵּן גּוֹדֵל יִצְרוּתִיךְ • וּמִי יַחֲסוּב לְדַעַת
אֶחָד מֵהַלְפֵי אֲלֵפִים וְרִבֵּי רִבּוּת סִתְרֵי סוּדוֹת כְּפוּבִים בְּדִירָאוֹתֶיךְ • כָּל שַׁכֵּן וְקַל
וְחוֹמֵר לְהַשִּׁיב קֶלֶת מִן הַקֶּלֶת וְחֵלֶק מִן הַחֵלֶק שֶׁל אֶלֶף אֲלֵפִים וְרִבֵּי רִבּוּת
מֵנְאֻלֶיךְ שְׂאֵדוּן יַחִיד וְהֵין סִנֵּי מִתִּיחַד עִמָּהֶם יַחִיד גּוֹדֵל • לִכֵּן ה' אֱלֹהֵי גֵל עֵינֵי
וְהַכִּיטָה כְּפִלְאוֹת מִתּוֹרְתְךָ וְסֵלַח וּמַחֲוֵל וְהַעֲבֵר עַל חַטָּאתִי וְעוֹבוֹתַי וּפְשָׁעֵי שַׁחֲטָאתִי
וְשַׁעֲוִיתִי וּפְשָׁעֵתִי לִפְנֵיךְ מִיּוֹם הַיּוֹהֵי עַל הַדְּרוֹמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁאִין אֲנִי עוֹשֶׂה פְּנִים

וקשה

ספר יצירה

וקשה ערף לומר לפניך לדיק הכי ולא חטאתי הכל חטאתי ועויתי ופשעתי הכי
וכל (רמ"ח) אברי (ושם"ה) גידי ועורקי ונפשי ורוחי ונשמתי והכלוים עמי כלנו
כאן תעינו בלי רועה וקלקלנו את אשר לא נוכל לתקן אם לא בשפע הרב הבה
מלמעלה מרום מעלת סדר הזכורות היודע מעוותי יתקן את אשר שחתתי
וחכני לאור באור תורתך וחשכני משגיאות ורוח נדיבה תסמכני ואבין רוי
תורתך ללמוד וללמד לשמור ולעשות אמן כן יהי רצון :

ואחר כך יתחיל ספר יצירה פרק ג

שלש אמות אמ"ש סודן כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתים :
שלש אמות אמ"ש סוד גדול מופלא ומכוסה וחתום בשש טבעות
ויאלו מהם אויר ומים ואש ומהם כולדו אבות ומאבות תולדות : שלש אמות
אמ"ש חקקו חבבן דרפן שקלן והמירן וזר בהם שלש אמות אמ"ש בעולם
ושלש אמות בנפש זכר ונקבה : שלש אמות אמ"ש בעולם אויר ומים ואש
שמים כבראו מאש ואש כבראת ממים ואויר מרוח מכריע בנתים : שלש אמות
אמ"ש בשנה חוס וקור ורויה חוס כברא מאש קור ממים ורויה מרוח מכריע
בנתים : שלש אמות אמ"ש בנפש זכר ונקבה ראש ובטן וגויה ראש כברא
מאש ובטן כברא ממים וגויה מרוח מכריע בנתים : **בבא א'** המליך אות
א' ברוח וקשר לו כתר וזרפן זה בזה וזר בהם אויר בעולם רויה בשנה
גויה בנפש זכר באמ"ש ונקבה באש"ס : **בבא ב'** המליך אות מ' במים וקשר
לו כתר וזרפן זה בזה וזר בהם ארץ בעולם וקור בשנה ובטן בנפש זכר במא"ש
ונקבה במש"א : **בבא ג'** המליך אות ש' באש וקשר לו כתר וזרפן זה בזה וזר
בהם שמים בעולם וחוס בשנה וראש בנפש זכר בש"אס ונקבה בשמ"א :

תו של בע

التوسط

من في مادة

اعادته السيرة

بانه مشهور في

كل عصر من كل

عصر في كل عصر

من كل عصر في

كل عصر من كل

عصر من كل عصر

